

CIDOB

BARCELONA
CENTRE FOR
INTERNATIONAL
AFFAIRS

MEMÒRIA 2012

SUMARI

1. INSTITUCIÓ

- CIDOB renova el seu Patronat i nomena Carles A. Gasòliba president.... 05
- CIDOB se situa entre els 50 millors think thanks d'Europa Occidental....05

2. ACTIVITATS DE REFERÈNCIA

- 2.1 War and Peace in the 21st Century. The Arab Spring One Year On.....07
- 2.2 Esmorzars Europeus07
- 2.3 Agenda de Desenvolupament Iberoamericana, ADI08
- 2.4 Foro de Diálogo Italia-España.....09

3. PROGRAMES

3.1 Amèrica Llatina13

- 3.1.1 Brasil13
- 3.1.2 Seguretat.....15
- 3.1.3 Integració regional.....16
- 3.1.4 Indigenisme21

3.2 Àsia

- 3.2.1 Àsia Central.....23
- 3.2.2 La Xina i l'Índia26

3.3 Desenvolupament i cooperació

- 3.3.1 Cooperació descentralitzada.....31
- 3.3.2 Avaluacions tècniques.....33

3.4 Dinàmiques Interculturals

- 3.4.1 Pensar la mescla.....35

3.5 Europa

- 3.5.1 Relacions bilaterals.....37
- 3.5.2 Política exterior37
- 3.5.3 Europa en crisi. Integració38
- 3.5.4 L'Europa àmplia: ampliació i associació oriental41

3.6 Mediterrània i Orient Mitjà

- 3.6.1 Seguretat.....45
- 3.6.2 Integració econòmica i energètica a la Mediterrània occidental.....47
- 3.6.3 Turquia i el món multipolar48
- 3.6.4 Europa i la Mediterrània.....50
- 3.6.5 Protestes i canvi polític al Magrib53

3.7 Migracions

- 3.7.1 Migració a Espanya i Catalunya57

3.7.2 Gestió de fronteres	61
3.7.3 Politiques públiques de migració a Iberoamèrica.....	63
3.7.4 Politiques migratòries a Europa	64
3.8 Seguretat i Política Internacional	
3.8.1 Afganistan i Pakistan	71
3.8.2 Política internacional.....	74
4. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ	
4.1 Publicacions	
4.1.1 Publicacions en paper i digitals	75
4.1.2 Publicacions exclusivament digitals	78
4.1.3 Microsites	83
4.2 Web i xarxes socials	
4.2.1 Web del CIDOB	85
4.2.2 Xarxes socials	86
4.3 Col.laboracions als mitjans de comunicació	89

1. INSTITUCIÓ

El CIDOB renova el seu Patronat i nomena Carles A. Gasòliba president

Carles A. Gasòliba, que substitueix Narcís Serra en la presidència del CIDOB, va ser nomenat el 13 de maig pel Patronat de la Fundació. El relleu forma part de la renovació de la composició del Patronat que dona entrada a destacats membres de la societat civil catalana.

Carles A. Gasòliba, economista, president de la Comissió Mediterrània de la Lliga Europea de Cooperació Econòmica, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, professor conferenciant d'Integració Europea a la Universitat Pompeu Fabra, exsenador i exeurodiputat amb una llarga trajectòria internacional, és des d'avui el nou president del CIDOB (Centre d'Estudis i Documentació Internacionals a Barcelona). El Patronat de la Fundació, reunit en sessió extraordinària a les 12h del dia d'avui, ha aprovat el seu nomenament com a patró i president de la institució. Carles A. Gasòliba substitueix en la presidència Narcís Serra, que continuarà vinculat a la institució com a membre del Patronat del CIDOB. Narcís Serra seguirà essent president de l'IBEI (Institut Barcelona d'Estudis Internacionals).

Renovació del Patronat

La renovació del Patronat ha comportat l'entrada de nous patrons provinents de la societat civil catalana. Salvador Alemany, president d'Abertis; Joaquim Boixareu, conseller delegat d'IRESTAL GROUP i Josep Ribera, fundador i director del CIDOB entre 1973 i 2009, formaran part del Patronat del CIDOB a títol personal. Amb la incorporació d'aquests patrons, el CIDOB confirma el seu arrelament a la societat civil catalana i inicia una nova etapa en la qual vol consolidar el seu lideratge com a think tank independent i de referència mundial en l'àmbit de les relacions internacionals. Alhora, la llarga trajectòria de Carles A. Gasòliba a Europa i a les seves institucions contribuirà a reforçar la dimensió i visió europees de la Fundació.

El Patronat del CIDOB, màxim òrgan de govern de la Fundació, queda des d'avui integrat per les següents:

- **institucions:** Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Àrea Metropolitana de Barcelona, Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació i Ministeri de Defensa.
- **universitats:** Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra, Universitat Politècnica de Catalunya i Universitat Oberta de Catalunya.
- **patrons a títol personal:** Carles Gasòliba (president), Javier Solana (president d'Honor), Salvador Alemany, Joaquim Boixareu, Josep Ribera i Narcís Serra.

CIDOB se situa entre els 50 millors Think Tanks d'Europa Occidental

L'informe "Global Go to Think Tanks" que elabora el departament de relacions internacionals de la Universitat de Pennsilvània, ha situat a CIDOB en el número 33 en el seu rànquing de Think Tanks d'Europa Occidental per 2011. L'informe, dirigit pel professor James G. McGann, pot consultar-se a partir d'avui a:

<http://www.gotothinktank.com/>.

El Global Go to Think Tanks analitza un univers de 6.545 think tanks a tot el món, als quals contacta directament i anima a participar en l'elaboració d'aquest informe que,

malgrat les limitacions dels rànquings, s'ha convertit en la llista més autoritzada de think tanks d'alt rendiment al món.

Amb el número 33, CIDOB comparteix presència en la llista dels 50 millors Think Tanks d'Europa Occidental amb altres dos centres Espanyols, situant-se entre FRIDE (número 30) i Real Institut Elcano (número 48). Elcano ha aconseguit a més figurar entre els principals 50 Think Tanks de Seguretat i Relacions Internacionals del món, amb el número 49.

2. ACTIVITATS DE REFERÈNCIA

2.1 War and Peace in the 21st Century. The Arab Spring: One Year On

Just en el primer aniversari de l'inici de les revoltes populars a Tunísia, la Primavera Àrab és el tema de debat escollit dins del cicle de seminaris internacionals War and Peace in the 21st Century, que se celebren anualment a Barcelona des de 2002. La jornada analitza l'impacte i les conseqüències de les revoltes populars en el Món Àrab, els canvis geopolítics a la regió i les repercussions a nivell local i internacional. Les intervencions dels participants se centren en l'anàlisi dels canvis a nivell geopolític i en com el despertar de la ciutadania àrab modifica els equilibris polítics i obliga a revisar el contracte social. Els ponents coincideixen en que la primavera àrab ha marcat un punt de no retorn i destaquen l'heterogeneïtat dels processos revolucionaris a la regió, el rol de les potències regionals a la zona, el conflicte encara viu a Síria, i el paper de l'islamisme polític, entre d'altres qüestions.

Participants: **Meliha Altunisik**, degana de l'Escola de Graduats Socials de la Middle East Technical University, Ankara; **Mahmoud Jibril**, expresident del Comitè Executiu del Consell Nacional de Transició de Líbia; **Bahgat Korany**, professor de Relacions Internacionals de l'American University, El Caire; **Bernardino León**, enviat especial de la Unió Europea per al Sud del Mediterrani; **Jordi Martí**, regidor de Presidència i Territori de l'Ajuntament de Barcelona; **Mahmoud Mohamedou**, exministre d'Afers Exteriors de Mauritània; Paul Salem, director del Carnegie Middle East Center, Beirut; **Narcís Serra**, president del CIDOB; i **Javier Solana**, president d'Honor del CIDOB.

Organitza: CIDOB en col·laboració amb l'ESADEgeo-Center for Global Economy and Geopolitics. Amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona, Palau de Pedralbes, 21 de gener

Coordinador: Francesc Fàbregues, responsable de projectes, CIDOB

2.2 Esmorzars Europeus

Des de fa ja dotze anys, els Esmorzars Europeus de CIDOB s'han convertit en un espai de referència en la reflexió de la societat civil catalana sobre les grans qüestions d'actualitat internacional. En un format tancat i amb un públic que reuneix polítics, periodistes, acadèmics i professionals, un ponent convidat discuteix una tema de l'agenda política europea i permet així una reflexió compartida.

- Esmorzar Europeu amb Quentin Peel, editor i corresponsal a Alemanya del Financial Times. **“Una Europa més alemanya, o una Alemanya més europea?”**. 8 de juny
- Esmorzar Europeu amb Sylvie Kauffmann, directora editorial de Le Monde. **“Després de les eleccions de 2012: França i la crisi de la Unió Europea”**. 12 de juliol
- Esmorzar Europeu amb Íñigo Méndez de Vigo, secretari d'Estat per la UE. **“La posició espanyola en el debat europeu”**. 14 de setembre

- Esmorzar Europeu amb Fathallah Sijilmassi, secretari general de la UpM. “**La Unió per la Mediterrània: Un impuls renovat en el nou context regional**”. 21 de setembre
- Esmorzar Europeu amb Gonzalo de Benito, secretari d'Estat d'Afers Exteriors. “**La política exterior espanyola i el Mediterrani**”. 10 de desembre

2.3 Agenda de Desenvolupament Iberoamericana: Llatinoamèrica i Europa: els reptes de globalització, les petites i mitjanes empreses (pimes) com a conductores de creixement

L'edició 2012 del seminari ADI (Agenda de Desarrollo Iberoamericana) es va enfocar, com sempre, en el debat i anàlisi de les perspectives econòmiques i socials en països llatinoamericans, però amb un gir afegit: una reflexió del que Llatinoamèrica i Europa poden fer juntes, econòmicament i políticament, en les circumstàncies actuals. Què és el que pot beneficiar d'ambdues regions? Els països llatinoamericans, que han aconseguit reduir els seus dèficits i gaudir de creixement econòmic, semblen més ben preparats per afrontar la crisi que molts països europeus. Cert, les dures polítiques monetàries i macroeconòmiques han resultat en desigualtats severes que dinamiten la cohesió social i són un llast per al desenvolupament. Però arribat el moment en què els països llatinoamericans tenen la capacitat de gestionar els seus propis problemes, és un temps favorable per a l'acció, tal i com va dir Enrique V. Iglesias, secretari general iberoamericà. El Seminari, el propòsit del qual és fer recomanacions polítiques a la Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern (la propera és a Cadis els 16-17 de novembre 2012), va centrar-se en el debat sobre l'anàlisi cost/benefici d'introduir una taxa de transaccions financeres globals –principalment amb l'objectiu de l'estabilització, però també com a mecanisme de recaptació–, i en les pimes llatinoamericanes, que han esdevingut una força conductora tant per la innovació com per l'ocupació a la regió, que per això es beneficien de les ajudes públiques en alguns països (Brasil) i que cada cop participen més en xarxes internacionals de pimes.

Participants: Carles A. Gasòliba, president de CIDOB; Antonio Prado, secretari executiu adjunt de la Comisión Económica para América Latina y el Caribe (CEPAL); Francisco Longo, secretari general d'ESADE; Enrique V. Iglesias, secretari general Iberoamericà; Javier Santiso, vicepresident d'ESADE *Center for Global Economy & Geopolitics* (ESADEgeo); Juan Antonio Mielgo, director d'Anàlisi Econòmic i Estructura Financera de Telefónica S.A.; Guillermo de la Dehesa, president del *Centre for Economic Policy Research* (CEPR); Liliana Rojas-Suárez, investigadora principal del *Center for Global Development* (CGD); Carlos Mulas-Granados, director de la Fundación IDEAS; Esteban Pérez, oficial de Asuntos Económicos de la División de Financiamiento para el Desarrollo de CEPAL; Carlos Álvarez, director Adjunto del Centro de Desarrollo de la OCDE; Giovanni Stumpo, jefe de la Unidad de Inversiones y Estrategias Empresariales de la División de Desarrollo Productivo y Empresarial de CEPAL; Diego Coatz, economista jefe del Centro de Estudios de la Unión Industrial Argentina (UIA); Vinicius Lages, gerente de la Asesoría Internacional de *Serviço Brasileiro de Apoio às Micro e Pequenas Empresas* (SEBRAE); Federico Ignacio Poli, director de la División de Asuntos Económicos de la SEGIB; Mario Cimoli, director de la División de Desarrollo Productivo y Empresarial de CEPAL; Pablo Sanguinetti, director de Investigaciones Socioeconómicas de la Corporación Andina de Fomento (CAF); Daniel Titelman, director de la División de Financiamiento para el Desarrollo de CEPAL; Rommel Acevedo, secretario general de la Asociación Latinoamericana de Instituciones Financieras para el Desarrollo de Perú (ALIDE); Guilherme Lacerda, director del Área de Infraestructura Social del Banco

Nacional do Desenvolvimento (BNDES); **Narcís Serra**, director del ADI y patrono de CIDOB.

Organitza: CIDOB, amb la col·laboració de la Secretaria General Iberoamericana (SEGIB) i de la Comissió Econòmica per Amèrica Llatina i el Carib (CEPAL).

Barcelona, Palau de Pedralbes, 19 i 20 d'octubre

2.4 Foro de Diálogo España-Italia: Espanya i Itàlia, una mica més a prop gràcies a CIDOB i AREL

Des de fa dotze anys, CIDOB i AREL, Agenzia di Ricerche e Legislazione fundada da Nino Andreatta, organitzen conjuntament el Fòrum de Diàleg Espanya-Itàlia, amb l'objectiu d'apropar les societats civils d'ambdós països, compartir reptes i solucions i continuar avançant en el projecte comú de la integració europea. El Fòrum, presidit per Francesco Merloni i Carles Gasòliba, i dirigit per Enrico Letta i Narcís Serra, va reunir a la seu de Casa Amèrica a Madrid a una nombrosa representació de les empreses més importants d'Espanya i Itàlia així com també representants de la classe política, els mitjans de comunicació i el món de la universitat. El Fòrum de Diàleg hispano-italià es va celebrar en paral·lel a la XVII Cimera de governs dels dos països, cosa que va permetre que el President del govern espanyol, Mariano Rajoy, i el President del Consell de Ministres de la República Italiana, Mario Monti, inauguessin l'acte. Sens dubte, és una senyal més de la voluntat compartida pels dos països de continuar reforçant els lligams i les vies de cooperació bilateral. L'economia i la necessitat de reforçar la via europea per a sortir de la crisi van ocupar bona part dels debats. No només van ser els ministres d'indústria, Corrado Passera i José Manuel Soria, i els màxims representants governamentals davant la Unió Europea, Enzo Moavero Milanesi i Íñigo Méndez de Vigo, els que van anar desgranant les mesures nacionals i europees adoptades per tal de recuperar la credibilitat financera i política. També alguns dels màxims dirigents de les empreses multinacionals d'ambdós països es van sumar a les demandes d'un compromís més ferm per part de la resta de socis de la Unió Europea, institucions comunitàries incloses, per avançar cap a una veritable Unió econòmica i també política. A més dels reclams de continuar per la via de la consolidació fiscal, es van sentir moltes veus defensant el reforçament de les polítiques de creixement i de competitivitat a nivell europeu. En el Consell Europeu de juny de 2012, gràcies als esforços conjunts d'Itàlia i Espanya, es va donar un pas més en la irreversibilitat de l'euro i en la regeneració de confiança de les economies nacionals. Segons molts dels participants al Fòrum de Diàleg, aquests petits avenços no poden aturar-se en aquests moments, sinó que la Unió Europea ha de continuar avançant cap a una autèntica integració financera, bancària fiscal i econòmica. Així doncs, l'aposta d'Itàlia i Espanya és clara: una cooperació més estreta a nivell bilateral, més capacitat de proposta conjunta en el marc de la Unió Europea i més integració europea.

Participants espanyols: **César Alierta**, presidente de Telefónica SA; **Jaime Anchústegui**, consejero delegado de GENERALI Seguros; **Miguel Antoñanzas**, presidente de E.ON España e Italia; **Javier Anzola Pérez**, director general de Negocios Liberalizados de E.ON España; **Miquel Argimón**, antiguo funcionario de la Comisión Europea, economista y consultor de la UE; **Rafael Arias-Salgado**, presidente de World Duty Free Group y ex ministro de Fomento; **José María Baztarrica**, presidente de CAF, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SA; **Alessandro Benuzzi**, consejero de Administración de Prysmian Cables y Sistemas SA; **Antoni Basolas**, director general de Estrategia y Desarrollo de Gas Natural Fenosa; **Ana Botella**, alcaldesa de Madrid; **Andrea Brentan**, consejero delegado de Endesa; **Artur Carulla**, presidente de Agrolimen; **Juan Costa**, socio director de Ernst & Young; **Antón Costas**, catedrático de Política Económica de la

Universitat de Barcelona; **Narcís de Carreras**, director de Estrategia y Desarrollo de Latinoamérica de Gas Natural Fenosa; **Guillermo de la Dehesa**, presidente del Centre for Economic Policy Research; **Josep Antoni Duran i Lleida**, presidente de la Comisión de Asuntos Exteriores del Congreso de los Diputados de España; **Francisco Javier Elorza Cavengt**, embajador de España en Italia; **Luca Ferrari**, ministro plenipotenciario de la Embajada de Italia en España; **David Gallardo**, director de Relaciones Internacionales de Gas Natural Fenosa; **Carles A. Gasòliba**, presidente de CIDOB, Centro de Estudios y Documentación Internacionales de Barcelona; **Ignacio Gil Casares**, presidente de Spencer & Stuart; **Javier Gómez-Navarro**, presidente de MBD Gestión y Desarrollo de Negocios; **Javier Hernández Sinde**, presidente y consejero delegado de Gas Natural Italia; **Enric Juliana**, director adjunto de La Vanguardia; **Carles Kinder**, CEO de GTD, Ingeniería de Sistemas y de Software; **Julio Linares**, vicepresidente de Telefónica SA; **Carlos López Blanco**, director de la Oficina Internacional de Telefónica SA; **Iñigo Méndez de Vigo**, secretario de Estado para la Unión Europea, Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación; **Juan Antonio Mielgo**, director de Análisis Económico y Estructura Financiera de Telefónica SA; **María Victoria Morera**, directora general de Relaciones Bilaterales con los Países de la UE, Países Candidatos y Países del Espacio Económico Europeo, Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación; **Juan Moscoso del Prado**, diputado de GP Socialista del Congreso de los Diputados; **Aldo Olcese**, presidente de Fincorp Mediación (Merchant Bankers); **Pablo Olivera**, secretario general y del Consejo de World Duty Free Group; **Emilio Ontiveros**, presidente de Analistas Financieros Internacionales; **Ana Palacio**, consejera electiva de Estado y ex - Ministra de Asuntos Exteriores; **José María Palencia**, chief executive officer de World Duty Free Group; **Juan Pérez Calot**, presidente de Oto Melara Ibérica; **Josep Piqué**, presidente de Vueling Airlines y Presidente del Cercle d'Economia; **Tomás Poveda**, Director General de Casa de América; **Borja Prado**, presidente de Endesa; **Mauro Prodi**, consejero delegado de Sogefi Filtration en España; **Oriol Puig**, abogado del departamento de Derecho Mercantil de Roca Junyent Abogados; **Mariano Rajoy**, presidente del Gobierno de España; **Aurora de Rato**, directora de Comunicación Corporativa e Innovación de World Duty Free Group; **Jaime Revilla**, presidente y consejero delegado de Iveco España; **Imma Riera**, diputada de GC-CiU en el Congreso de los Diputados; **José María Robles Fraga**, director de Relaciones Internacionales del Banco Santander; **Marco Riccardo Rusconi**, consejero económico y comercial de la Embajada de Italia en España; **Federica Sereni Gristina**, consejera de la Embajada de Italia en España; **Narcís Serra**, presidente de la sección española del Foro y presidente del Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI); **José Manuel Soria**, ministro de Industria, Energía y Turismo de España; **Giuseppe Tringali**, consejero delegado de Mediaset España Publicidad; **Darío Valcárcel**, director de la Revista Política Exterior; **Raniero Vanni d'Archirafi**, presidente de RCS Iberica; **Jordi Vaquer**, director de CIDOB, Centro de Estudios y Documentación Internacionales de Barcelona; **Celia Villalobos**, vicepresidenta primera del Congreso de los Diputados de España y presidenta de la delegación española del Foro Parlamentario Hispano-Italiano; **Carlos Zurita Delgado**, duque de Soria, presidente de GENERALI Seguros

Participants italians: **Vito Angelo Argento**, presidente, Ecotaras; **Giovanni Aricó**, Direttore Generale, CCIS Camera di Commercio e Industria Italiana per la Spagna; **Gilberto Benetton**, Presidente, Autogrill SpA; **Giovanni Belluzzi**, Professore di Tecnica professionale, Università degli studi di Ferrara; **Alberto Biancardi**, Commissario Autorità per l'energia elettrica e il gas; **Marco Bongiovanni**, Professore di Economia, Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia; **Giuseppe Bono**, Amministratore Delegato, Fincantieri C.N.I. SpA; **Riccardo Cavallero**, Direttore Generale Libri Trade, Arnoldo Mondadori Editore; **Marcello Clarich**, Commissario Straordinario, Istituto per il Credito Sportivo; **Gianluca Comin**, Direttore Relazioni Esterne, Enel SpA; **Fulvio Conti**,

Amministratore Delegato e Direttore Generale, Enel SpA; **Carlo Corsi**, Presidente e Amministratore Delegato, Spencer Stuart Italia srl; **Luca Danese**, Senior Advisor, Citi Bank; Carlo Dell'Aringa, Professore di Economia Politica, Università Cattolica di Milano; **Andrea Foroni**, Presidente, Foroni SpA; **Franco Frattini**, Deputato, già Ministro degli Affari Esteri; **Giuliano Frosini**, Direttore Public Affairs, Terna SpA; **Oliver Galea**, Amministratore Delegato, PricewaterhouseCoopers Advisory SpA; **Alessandra Galloni**, Capo Redattore The Wall Street Journal; **Simonetta Giordani**, Responsabile Rapporti Istituzionali e Sostenibilità Autostrade per l'Italia SpA; **Franco A. Grassini**, Presidente, Astaldi Concessioni; **Paolo Guerrieri**, Professore ordinario di Economia alla 'Sapienza' Università di Roma; **Roberto Guida**, Professore associato di Economia Bancaria e Finanziaria, Luspio; **Antonio Leone**, Vicepresidente della Camera dei Deputati de Italia e Presidente della delegazione italiana, Foro parlamentare Italia-Spagna; **Enrico Letta**, Presidente del Comitato Italiano del Foro; **Alfredo Macchiati**, Direttore Generale, Cassa Conguaglio per il Settore Elettrico; **Luigi Mattiolo**, Direttore Generale per l'Unione europea, Ministero degli Affari Esteri; **Carmine Meoli**, Business Development Manager, Autogrill SpA; **Francesco Merloni**, Presidente, Arel, Agenzia di Ricerche e Legislazione; **Enzo Moavero Milanese**, Ministro per gli Affari Europei dell'Italia; **Ignazio Moncada**, Presidente, Fata SpA; **Mario Monti**, Presidente del Consiglio dei Ministri della Repubblica Italiana; **Giuseppe Orsi**, Presidente e Amministratore Delegato, Finmeccanica SpA; **Corrado Passera**, Ministro dello Sviluppo Economico e delle Infrastrutture e dei Trasporti; **Marco Silvio Pizzi**, Presidente, CCIS Camera di Commercio e Industria Italiana per la Spagna; **Enzo Raisi**, Deputato e imprenditore; **Gianni Riotta**, Visiting Professor Princeton University; **Giovanni Sabatini**, Direttore Generale, A.B.I. Associazione Bancaria Italiana; **Mario Sarcinelli**, Presidente, Dexia Crediop SpA; **Paolo Scaroni**, Amministratore Delegato e Direttore Generale, Eni; **Giuliano Tagliavini**, Managing Partner, Tagliavini e Partner Srl; **Antonio Taverna**, Commissario Straordinario, Gruppo Bancario Delta; **Pasquale Terracciano**, Consigliere Diplomatico del Presidente del Consiglio dei Ministri; **Gianmario Tondato da Ruos**, Amministratore Delegato, Autogrill SpA; **Luigi Troiani**, Rappresentante Gruppo Autogrill presso Ue; **Leonardo Visconti di Modrone**, Ambasciatore italiano in Spagna; **Giampaolo Zambeletti**, Vice Presidente, Unidad Editorial-Gruppo Rcs

Madrid, Casa América, 29 i 30 d'octubre

3. PROGRAMES

3.1 AMÈRICA LLATINA

3.1.1 BRASIL

RECERCA

Brasil: emergència com actor global i lideratge regional.

La recerca analitza l'ascens del protagonisme del Brasil durant els darrers 10 anys durant els mandats del president Lula da Silva i la seva successora, Dilma Rousseff. S'estudia el paper de lideratge del Brasil en la re-configuració del mapa de la integració regional llatinoamericana i el sorgiment de nous fòrums de concertació, prevenció i solució de conflictes com UNASUR. D'altra banda s'analitza la projecció de Brasil com actor emergent en un món creixentment multipolar i les continuïtats i canvis en la seva política exterior. L'objectiu és analitzar l'impacte d'aquests nou lideratge en la governança internacional i en les relacions amb la UE i que implicacions es poden derivar per a la política exterior espanyola respecte a Brasil i a la regió llatinoamericana. L'any 2012, amb el recolzament de la AECID, es va publicar un monogràfic de la revista Afers Internacionals amb el recull de les ponències del seminari realitzat al 2011 i es va organitzar un segon seminari sobre les relacions amb la UE.

Coordinadora: Anna Ayuso, CIDOB

Altres investigadors CIDOB: Fabricio Borges Carrijo

La projecció internacional de Brasil vers la Unió Europea durant els governs de Lula (2003-2010): estratègies culturals de la diplomàcia brasilera.

La investigació es part d'un projecte de Tesi doctoral que té com a objectiu analitzar el rol de la dimensió cultural en la política externa brasilera en el context de l'emergència del Brasil com a nou actor global. L'estudi té com a enfocament la diplomàcia cultural brasilera cap a la Unió Europea durant els dos mandats del president Luis Inácio Lula da Silva (2003-2010) i quin efectes ha tingut al la projecció internacional del país als països de la UE.

Investigador: Fabricio Borges Carrijo

Directores: Dra. Anna Ayuso, CIDOB i Elizabete Sanches Rochas, Universitat Estadual de Sao Paulo (UNESP).

ACTIVITATS

Seminari La UE i Brasil a l'escenari futur de la associació estratègica bi-regional

Durant els dies 15 i 16 de març, especialistes de diversos àmbits procedents de Brasil i la UE van debatre a Barcelona sobre les perspectives d'evolució de la relació estratègica entre la UE i Brasil. En l'actual escenari de crisi financera, que colpeja de forma particular a Europa, i de progressiva emergència de Brasil com a líder regional i global, que li ha portat a ser la sisena potència econòmica es van analitzar els principals reptes per aprofundir l'associació estratègica llançada en el 2007. El seminari va ser inaugurat pel director de CIDOB, Jordi Vaquer, i el Cònsol General de Brasil a Barcelona, Excm. Senyor

Sergio B. Serra. Després de la ponència de Sandra Ríos, els experts van analitzar en primer lloc les dificultats que l'actual context suposa per a la conclusió de les negociacions del Tractat d'Associació entre la UE i MERCOSUR que es van relançar a la cimera UE-ALC de Madrid en el 2010. En el vessant financer, Lía Valls, va introduir el debat sobre la posició de Brasil i les seves propostes per a la reforma del sistema financer internacional. L'agenda més àmplia de cooperació va ser analitzada en el segon panell en el qual Bruno Ayllon va il·lustrar el creixent lideratge de Brasil en la cooperació Sud Sud i la cooperació Triangular, mentre que Christian Freres, va analitzar les oportunitats per ampliar l'agenda de cooperació UE Brasil als nous instruments, però també les dificultats que es plantegen per les diferències de visió al voltant de temes d'eficàcia de l'ajuda. En el mateix panell José Flavio Saraiva va posar l'èmfasi en els àmbits estratègics de l'agenda de cooperació. Les dues següents sessions van servir per analitzar la relació estratègica amb Espanya i la UE respectivament. En la primera Alfredo Arahuetes va mostrar com les relacions econòmiques d'Espanya amb Brasil l'han convertit en un país estratègic en menys una dècada. En la vessant política, Celestino del Arenal va analitzar les relacions d'Espanya amb Brasil des de la perspectiva del seu paper com a actor extrarregional en el marc de les Cimeres Iberoamericanes i el repte que representen els creixents lideratges i autonomia de la regió enfront de l'exterior. Respecte a la UE, Ángel Carro va analitzar el desenvolupament del partenariat estratègic UE Brasil des de la seva creació i el paper del diàleg per construir una complicitat estratègica que aconsegueixi conciliar els objectius de curt i llarg termini. Antonio Jorge Ramalho, va introduir els temes de seguretat, tant en els aspectes més tradicionals relacionats amb el manteniment de la pau i la resolució de conflictes, com els aspectes derivats de les creixents interdependències. Susane Gratius va fer un balanç del diàleg polític i social en el qual va analitzar les claus de l'ascens polític de Brasil i les dificultats de traduir els valors compartits amb la UE en accions globals. El seminari va concloure amb una taula rodona en la qual l'ex comissària europea Benita Ferrero-Waldner, va analitzar el futur de les relacions de la UE amb el conjunt d'Amèrica Llatina i el Carib i els avanços en l'aplicació de l'Agenda de Madrid entre els quals va destacar la recent creació de la Fundació EULAC que ella presideix i busca enfortir les relacions entre els actors socials d'ambdues regions. La presentació final de Paulo R. de Almeida tractà dels reptes que planteja la governança global per a un actor emergent com Brasil i les dificultats per recompondre l'ordre mundial en l'actual context de crisi.

Participants: Sandra Ríos, CINDES; Lia Valls, Fundação Getulio Vargas; Bruno Ayllon, IUDC-Universidad Complutense de Madrid; José Flavio Sombra Saraiva, Universidade de Brasilia; Celestino del Arenal, Universidad Complutense de Madrid; Christian Freres, ICEI-Universidad Complutense de Madrid; Angel Carro Castrillo, Comissió Europea; Antonio Jorge Ramalho, Universidade de Brasilia; Benita Ferrero Waldner, Fundació EULAC; Paulo R. De Almeida, diplomatic brasiler.

Comentaristes: Jacint Jordana, IBEI; Anna Ayuso, CIDOB; Katty Cascante, Fundación Alternativas; Fabricio Borges, CIDOB; Javier Mirallas, president de la Cambra Brasil-Catalunya; Esther Barbé, UAB-IBEI; i Andreu Olesti, UB.

Organitza: CIDOB

Amb la col.laboració de: AECID (Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo)

Barcelona, 15-16 de març

PUBLICACIONS

AFERS INTERNACIONALS

Revista CIDOB d'Afers Internacionals n. 97-98, [El Brasil de Dilma Rousseff: balance del primer año de Gobierno](#) Anna Ayuso Coord, maig 2012

OPINIÓ

Opinió CIDOB n. 155 [Brasil y España: tregua en la batalla del cruce de fronteras](#) Anna Ayuso i Elena Sanchez Montijano, juliol 2012

Opinió CIDOB n. 145 [Rousseff y Obama: una relación umbilical y al tiempo emancipada](#) Anna Ayuso, abril 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB n. 9 [Brasil: lideratge en construcció](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Anna Ayuso, abril 2012

PUBLICACIONS EXTERNES

- Anna Ayuso y Elena Sanchez-Montijano “Migrações entre Brasil e Europa. Oportunidades para uma agenda renovada” en Economía, parlamentos, desenvolvimento e migrações: as novas dinâmicas bilaterais entre Brasil e Europa. P. 151-174, Serie Relações Brasil Europa nº 2 Konrad Adenauer Stiftung-Brasi

3.1.2 SEURETAT

RECERCA

Consolidació democràtica de les Forces Armades d'Amèrica Llatina

Continuació de un projecte de recerca que es desenvolupa des de 2007 a càrrec d'un grup inter-universitari. Aquest projecte pretén comprovar científicament si la consolidació democràtica en els països de Amèrica del Sud ha culminat també en les seves Forces Armades i quins tipus de reptes futurs encara hi ha pendents. Com conclusions preliminars s'ha constatat que, encara que les relacions civils-militars a Amèrica Llatina han millorat molt i s'ha avançat en la qualitat democràtica dels Estats, existeixen encara dificultats serioses i cal aprofundir en la construcció sòlida de ministeris de Defensa i de la política militar. En concret caldria: impulsar les sinergies entre instàncies nacionals i regionals, millorar el control parlamentari de la política de seguretat i defensa, reduir l'increment de la despesa armamentística i potenciar les activitats multilaterals i inter-operables

Direcció: Rafael Martínez, Universitat de Barcelona i investigador associat de CIDOB.

Investigadora: Anna Ayuso

PUBLICACIONS

Consolidació democràtica de les Forces Armades del sud d'Amèrica Llatina. Actualització del *microsite* del projecte.

<http://www.cidob.org/alt/militares-latinoamerica/welcome.html>

Oportunitats i límits del diàleg sobre seguretat entre la Unió Europea i Amèrica Llatina

L'agenda de seguretat internacional ha experimentat grans transformacions en les últimes dècades després de la fi de la Guerra Freda. Aquestes mudances es reflecteixen en l'agenda interregional entre Europa i Amèrica Llatina i se sumen als canvis derivats de les noves dinàmiques regionals de cooperació i integració i a la progressiva ampliació de l'Agenda de Seguretat cap a un tractament multidimensional. El sorgiment del diàleg polític interregional institucionalitzat entre les dues regions va estar vinculat a l'agenda de seguretat, però va estar subjecte a alts i baixos en funció de la conjuntura internacional i regional. Amb la distensió de l'enfrontament Est Oest es van incrementar els temes inclosos en el diàleg bi-regional incloent una agenda de seguretat ampliada cap a temes vinculats amb la governança internacional multinivell davant amenaces transnacionals i amb la promoció de l'intercanvi regionalisme com a espai de concertació intermedi, de balanç de poder i d'increment de l'autonomia. La seguretat avui en dia es concep com un fenomen multidimensional que està present en totes les relacions interregionals i més si aquestes pretenen definir com estratègiques com és el cas de l'Associació entre la Unió Europea (UE) i Amèrica Llatina i Carib (ALC) nascuda el 1999. Per això, tot i no ser un àmbit dorsal de les relacions, han anat desenvolupant instruments de cooperació interregional en temes de seguretat. La investigació tracta sobre la progressiva incorporació i ampliació de l'àmbit de la Seguretat al diàleg polític eurolatinoamericà, els àmbits estratègics que dominen l'agenda en aquest i els principals instruments actualment disponibles, amb les seves limitacions i potencialitats.

Investigadora: Anna Ayuso

3.1.3 INTEGRACIÓ REGIONAL

RECERCA

Institucionalitat jurídica i tractament de les asimetries: vells i nous reptes de la integració llatinoamericana.

En l'última dècada s'han produït importants transformacions al mapa de la integració regional llatinoamericana. Hi ha bastant acord sobre que ens trobem davant d'un canvi de cicle sorgit de la crisi del regionalisme obert. Les referències a un canvi de model es basen obeeixen a dues tendències: d'una banda, les dificultats per avançar en l'aprofundiment dels processos d'integració més tradicionals, especialment els d'Amèrica del Sud, la Comunitat Andina (CAN) i el Mercat Comú del Sud (MERCOSUR). D'altra banda, hi ha el sorgiment de noves iniciatives de cooperació regional que s'assenten sobre bases més polítiques i advoquen per una regionalització "positiva" i es sustenten en tres pilars: la generació de consensos polítics, l'increment de la interconnexió i el foment de les interdependències regionals. La investigació analitza els reptes que afronten els organismes d'integració regional llatinoamericans més institucionalitzats. En primer lloc, es repassa l'evolució dels esmentats processos seu desenvolupament jurídic institucional i a la generació d'instruments de convergència i solidaritat regional. A continuació es fa una aproximació als problemes derivats de les deficiències en el compliment dels acords i les normes comunitaris, així com els mecanismes de control i de solució de controvèrsies. Finalment es, s'aborda el tractament de les asimetries per fer front a les grans desigualtats entre els països i territoris dins d'aquests processos

Investigadora: Anna Ayuso

Bilateralisme, inter-regionalisme i enfocament global: dilemes de la relació estratègica entre la Unió Europea i Amèrica Llatina Carib.

La investigació presenta una lectura actualitzada sobre la realitat i les potencialitats de l'associació estratègica UE-ALC en benefici mutu, situant-la en un món en transició cap a un multilateralisme que, d'una banda respongui a la creixent interdependència entre els diferents actors, i per un altre a un reequilibri de poders entre unes potències tradicionals amb un marge de maniobra cada vegada més limitat, i la creixent autonomia de les potències emergents. Afrontar la interdependència creixent i guanyar en autonomia es configuren com dos tradicionals motors de la integració regional i la governança regional forma part de les estratègies per donar resposta a la creixent complexitat de la governança global. S'analitza, en primer lloc, el paper que ha tingut la integració regional i l'intercanvi regionalisme a les relacions UE-ALC. En segon lloc, s'examina el significat de la xarxa d'acords d'associació entre ALC i la UE tenint en compte com han influït els canvis internacionals en les diferents iniciatives de cooperació / integració regional i en el marc la relació bi-regional. Finalment, s'aborda el paper del diàleg polític i la seva potencialitat per incrementar la capacitat d'influir en l'agenda internacional en aspectes essencials que afecten la gestió dels béns públics globals i la governança global que, en el cas de la UE s'insereix dins de la seva política de promoció del multilateralisme eficaç

Investigadora: Anna Ayuso

ACTIVITATS

Seminari “Mèxic després de les eleccions 2012: què vindrà després?”

Com a resultat de les eleccions presidencials mexicanes de l'1 de juliol va ser proclamant vencedor Enrique Peña Nieto, el candidat de l'històric Partit Revolucionari Institucional (PRI). Amb la finalitat d'analitzar les conseqüències del relleu presidencial i els resultats de les eleccions federals i locals celebrades simultàniament es va convocar a un grup d'experts el dia 7 de setembre de 2012. L'esdeveniment va ser organitzat conjuntament per CIDOB i l'Associació Cultural Mexicana Catalana (MEXCAT) amb el propòsit de contribuir al debat sobre els desafiaments que enfronta el nou govern en els propers anys. El seminari va ser obert per **Carles A. Gasòliba**, president de CIDOB, i **Albert Torras**, vicepresident de MEXCAT. El primer ponent, **Josep Maria Reniu**, va oferir una visió de conjunt dels resultats de les eleccions. La seva intervenció va començar amb l'afirmació que, segons la seva opinió, en les eleccions de l'1 de juliol no hi va haver frau, tal com va avalar el Tribunal Electoral del Poder Judicial de la Federació davant les denúncies del candidat opositor Andrés Manuel López Obrador (AMLO). Per al professor, el sistema electoral mexicà és dels més garantistes de la regió i per això és difícil sostenir que hi va haver un frau en el recompte de paperetes capaç d'alterar els resultats, que van donar un avantatge de 7 punts entre el primer i segon candidat. Tanmateix, això no impedeix afirmar que persisteix la manca de transparència en la campanya i irregularitats institucionals que vicien el conjunt del procés. El segon orador va ser **Jordi Bacaria**, qui va fer un perfil econòmic de Mèxic en el moment actual i va assenyalar les reformes estructurals pendents. Segons la seva opinió, en aquestes eleccions el PRI ha tret rendiment electoral dels efectes negatius de la crisi econòmica en l'increment de la pobresa. El PAN va deixar el país amb un deute públic baix, una inflació moderada i una política fiscal i monetària sanejada, però la forta vinculació de Mèxic amb l'economia dels Estats Units va fer que es veiés més afectat per la crisi que altres països llatinoamericans. El país necessitarà unes reformes estructurals que li permetin superar un model no sostenible i massa dependent de la fiscalitat basada en el petroli. L'encarregat d'analitzar les continuïtats i canvis en la política exterior mexicana en el context regional va ser **Juan Pablo Soriano**. Des del seu punt de vista no és previsible un canvi radical de la

política exterior i tampoc és molt probable un gir copernicà en la guerra contra el narcotràfic que va tenir gran protagonisme durant el període de Felipe Calderón. Més aviat, al contrari en aquests dos temes és molt possible que continuï la pèrdua progressiva de la sobirania mexicana enfront dels Estats Units. Un gran repte per a Enrique Peña Nieto serà construir una política exterior més activa i menys reactiva, assumint la responsabilitat de Mèxic d'enfortir les relacions amb els països veïns per a l'estabilització de la regió. En el debat amb el públic, moderat per **Anna Ayuso**, es va recalcar la importància de la societat civil organitzada, com la que encarna el moviment #Yosoy132, que té davant seu el repte de supervisar a les institucions. Això implica obrir espais nous per a la participació social en la governança nacional, federal i local.

Participants: **Carles Gasòliba**, president de CIDOB; **Albert Torras**, vicepresident de la Associació Cultural Mexicana Catalana; **Jordi Bacaria**, director de la revista Foreign Affairs Latinoamérica; **Josep Maria Reniu**, Universitat de Barcelona; **Juan Pablo Soriano**, Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat Nacional Autònoma de Mèxic; **Claire Wright**, Universitat de Salamanca i **Rafael Grasa**, Institut Català per la Pau.

Organitzen: CIDOB i Associació Cultural Mexicana Catalana. Amb el suport de l'AECID.

Barcelona, 7 de setembre

Presentació del llibre “Cuba en tiempos de cambios”

Carlos Alzugaray, professor de la Universidad de La Habana, analitzà el proceso paulatino de cambios económicos y sociales que se está produciendo en Cuba desde hace un tiempo, que también está afectando a las prioridades de su política exterior. En su análisis Alzugaray presentó una evolución histórica de la situación cubana en las últimas décadas hasta confluir en el punto crítico del momento actual y los grandes desafíos que se tienen que afrontar. Entre estos grandes desafíos sobresale la continua degradación de la base económica y social, que según Alzugaray se está tratando de solucionar con unas reformas que considera de gran calado si se hace una comparación con tiempos pretéritos, y también que en esta ocasión se está priorizando la solvencia económica por encima de la ideología. Conviene recordar que sobre las reformas y los vaivenes de la política económica cubana desde hace tiempo hay un gran debate académico y por ello todavía son muy grandes las suspicacias sobre la posibilidad de recuperar la crítica situación del país con unas medidas que muchos especialistas consideran todavía demasiado tímidas. Otro de los grandes desafíos que planteó Alzugaray está vinculado al complejo proceso de renovación del liderazgo y de la dirección política. También en la necesidad de una mayor separación entre gobierno y administración, junto con una descentralización política y territorial, y todo ello acompañado de una más adecuada participación de la ciudadanía en las instituciones y en la gobernabilidad del país. En este caso la realidad actual muestra que se ha avanzado aún menos que en la reforma económica, pero según Alzugaray, a medida que la reforma avance y durante el proceso vayan emergiendo nuevos actores que a su vez vayan ganando autonomía, al final estos actores terminarán por reclamar un nuevo pacto político y social. Por último, en el análisis del contexto internacional de este proceso Alzugaray presentó un balance de los factores que favorecen una inserción de Cuba en unas mejores condiciones, destacando en la vecindad latinoamericana la relación especial con Venezuela y la aproximación brasileña, las relaciones con las nuevas potencias emergentes en el mundo, en especial con China, o el entendimiento con el Vaticano. Pero aún así persisten elementos de vulnerabilidad, donde destaca por un lado la alta dependencia de la sintonía política en el modelo de relación con Venezuela, y por otro las debilidades externas que tradicionalmente ha tenido la economía cubana. En este sentido, la crisis internacional se

interpreta como una amenaza importante que no ayudará a revertir en el medio plazo la situación, al igual que la continuidad en el diferendo con Estados Unidos. Respecto a España y Europa parece que se da por descontado que las relaciones seguirán siendo relativamente distantes, aunque Alzugaray considera que no es mala noticia la prudencia observada desde ambos lados del Atlántico en comparación con etapas más tensas del pasado.

Participants: Carlos Alzugaray, professor i investigador de la Universidad de La Habana i Francesc Bayo, CIDOB.

Organitzen: CIDOB, FRIDE i ICEI. Amb el suport de l'AECID
Barcelona, 22 de març

ALTRES ACTIVITATS

Conferència “Elecciones Presidenciales a Mèxic 2012: Vot dels electors a l'exterior.”

Ponents: Àngel Díaz Ortiz, conseller del IFE del Districte Federal i Néstor Vargas Solano, conseller electoral. 7 de març

Presentació del Informe “América Latina: perspectivas de futuro y elementos para una estrategia española.”

Presentació a càrrec de l'autor Manuel Montobbio, ambaixador. 19 de març

Conferència “Crisi i amenaces a la integració regional a Europa i Amèrica Llatina”

Joaquín Roy, Director del Centre d'Excel·lència de la Unió Europea de la Universitat de Miami i Jean Monnet Chair "ad personam". Comentarista: Manuel Cienfuegos, Universitat Pompeu Fabra. Modera: Anna Ayuso, CIDOB. 20 d'abril

PUBLICACIONS

DOSSIERS ESPECIALS:

[Veneçuela Elecciones presidenciales 2012.](#)

[Mèxic Elecciones 2012.](#)

MONOGRAFIES

[América Latina y el Caribe: Vínculos globales en un contexto multilateral complejo](#)

Francisco Rojas Aravena (Editor), maig 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 61, [Esquipulas II + 25: Centroamérica en perspectiva](#) Manuel Montobbio, juliol 2012

OPINIÓ

Opinió CIDOB n. 169, [Obama, tan a prop i tan lluny d'Amèrica Llatina](#) Anna Ayuso, desembre 2012

Opinió CIDOB n. 167, [Cádiz 2012: ¿Qué futuro para Iberoamerica?](#) Anna Ayuso, novembre 2012

Opinió CIDOB n. 164, [Qué será del chavismo después de Chávez?](#) Juan Carlos Triviño Salazar, novembre 2012

Opinió CIDOB n. 160, [Mèxic 2012: un canvi veritable?](#) Ignacio Iturralde Blanco, setembre 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB núm. 17, [Mèxic, entre la oportunitat i la condemna](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Anna Ayuso, novembre 2012

Qüestions CIDOB núm. 5, [Amèrica Central, una peça fràgil?](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Salvador Martí, febrer 2012

PARTICIPACIONS EXTERNES

- Organització del Panel “The European Union: A normative power in the relationship with Latin America?” i presentació de ponència “Impactes dels Acords de Associació con la UE en el procés de integració Centroamericà” en Congress 2012 de la Latin American Studies Association (LASA) realitzat el 23 i 26 de maig, San Francisco, California.
- Panel ¿Crisis o oportunitats a Amèrica Llatina? Impacte de la situació mundial. “Trobada Internacional: Europa – Amèrica Llatina aliats estratègics per la cooperació al desenvolupament”. Organitzat pel Centro Extremeño de Estudios y Cooperación con Iberoamérica (CEXECI) y la Red Latinoamericana de Política Comercial (LATN), el 27, 28 i 29 de juny, a Cáceres, España.
- Ponència “Europa y la integración latinoamericana: tensiones y adaptaciones ante un escenario en transformación” en el simposio 641 (cambios y tendencias de la integración latinoamericana en años recientes) del 54 Congreso de Americanistas, Viena, julio 15-20, 2012.
- Ponència “Las relaciones de la UE y Brasil: una asociación estratégica en tiempos de crisis” en XVII Seminario APEC “Entre el Atlántico y el Mediterráneo: 20 años de intercambio y saberes”, organizado por APEC (Asociación de Investigadores y Estudiantes Brasileños en Cataluña. Barcelona 13 de juny 2012.
- Ponència “El naixent procés de pau a Colòmbia: quin paper ha de tenir-hi la Comunitat Internacional? I Catalunya?” en X Jornades sobre Colòmbia “Pau a Colòmbia. Un país formal i un país real” organitzades per la Taula per Colòmbia a la seu del Parlament de Catalunya. Barcelona 28 de setembre 2012.

PUBLICACIONS EXTERNES

- Anna Ayuso “UE-Brasil: nueva estrategia para un cambio de tiempo”, Política Exterior, 149, septiembre-octubre 2012 pp. 58-68
- Anna Ayuso “Institucionalidad jurídica y tratamiento de las asimetrías: viejos y nuevos retos de la integración latinoamericana” pp. 375-422 en Rojas Aravena, F. (Editor) Vínculos globales en un contexto multilateral complejo FLACSO Secretaria-General-AECID-CIDOB, Ed. Teseo, pp. 510, Buenos Aires, 2012.

- Anna Ayuso i Kattya Cascante “El FONPRODE y la Rendición de cuentas en la Política española de Cooperación al desarrollo” en Revista Española de Desarrollo y Cooperación nº 29, invierno 2012, pp. 97-118.

3.1.4 INDIGENISME

RECERCA

Drets culturals i polítics dels pobles indígenes i el seu impacte en la gestió de recursos mediambientals

Un equip multidisciplinari dona continuïtat al projecte d'investigació sobre els drets, la política i les polítiques dels pobles indígenes a Amèrica Llatina. El treball d'investigació té com a objecte d'estudi tres eixos. En primer lloc, construir propostes per a la consolidació de polítiques públiques interculturals i assumir la perspectiva de drets dels pobles indígenes, a partir de les seves reivindicacions i de la manera com aquests es desenvolupen pel Dret Internacional dels Drets Humans. En segon lloc, conèixer les expressions polítiques de caràcter indígena aparegudes durant els últims anys. Finalment, generar coneixement sobre les formes de gestionar i tractar els conflictes sobre recursos estratègics (aigua, biodiversitat, jaciments) presents als territoris dels pobles indígenes. L'any 2011 el projecte ha rebut el suport de la AECID en la convocatòria PIE>D 2011.

Director: Salvador Martí, investigador associat del CIDOB

Investigadors: Anna Ayuso i Íñigo Macias

ACTIVITATS

Presentació del llibre “Chiapas a deshora. Un viatge a la recerca de murals”

El dia 18 d'abril es va celebrar a CIDOB la presentació del llibre 'Chiapas a deshora. Un viatge a la recerca de murals' de Salvador Martí, investigador associat del CIDOB. A la presentació, a més de la presència l'editor del llibre de l'editorial Acontravent Quim Torra, va comptar amb els comentaris del professor de Ciència Política Joan Subirats. L'autor, el dibuixant Lluïset i Rafel Seguí autor de les fotografies de murals que il·lustren el llibre van relatar les seves experiències durant el viatge que va inspirar i donar forma al volum editat. Durant la sessió els comentaristes van fer referència a la literatura de viatges i la seva vinculació amb l'assaig i les ciències socials. També es va parlar de la tradició del muralisme mexicà i de la situació actual de Chiapas, a quasi 20 anys de l'aixecament *zapatista*. La presentació va tenir una participació activa del públic.

Participants: Salvador Martí, investigador associat del CIDOB i autor del llibre; l'editor Quim Torra, de l'editorial A Contravent, el dibuixant Lluïset, Rafel Seguí autor de les fotografies i Joan Subirats, professor de Ciència Política de la UAB.

Barcelona, 18 abril

PUBLICACIONS

WEBSITE

Drets culturals i polítics dels pobles indígenes. Elaboració del *microsite* del projecte: <http://www.cidob.org/alt/indigenas/descrip/index.html>

3.2 ÀSIA

3.2.1.ÀSIA CENTRAL

RECERCA

Quina seguretat per a l'Àsia Central?

Àsia Central ocupa un lloc destacat a l'agenda internacional. La seva proximitat a l'Afganistan i les seves vastes reserves energètiques converteixen les repúbliques centreasiàtiques en socis rellevants per als grans actors de les relacions internacionals com Rússia, la Xina, els EUA, la UE, l'Índia, Japó, l'Iran o Turquia. La perspectiva de la retirada de les tropes nord-americanes i de la ISAF de l'Afganistan en 2014 han revaloritzat el paper i l'interès per les repúbliques centreasiàtiques i la seva contribució a l'estabilització afganesa. Àsia Central és part ineludible de la Xarxa de Distribució del Nord i és una ruta de subministrament crucial per a les tropes internacionals desplegades a l'Afganistan. Tot això ha provocat l'acostament dels Estats Units i el Regne Unit, fonamentalment, amb Uzbekistan.

PRODUCCIÓ DE CONTINGUTS

INVESTIGACIONS

Durant el 2012, CIDOB ha seguit amb especial atenció quatre qüestions:

- El procés polític i institucional al Kirguizistan, on el sistema presidencialista-parlamentari sorgit de les revoltes d'abril de 2010 sembla que es consolida a poc a poc. No obstant això, la depauperada situació econòmica i la tensió ètnica en el sud generen enormes incerteses en l'estabilitat i viabilitat futura del país. El seguiment intensiu realitzat a la situació al Kirguizistan des de la crisi d'abril de 2010 va permetre que CIDOB fos escollit com avaluador extern del projecte "Political Leadership for Democratic Transition in Kyrgyzstan" implementat pel Club de Madrid en 2011 amb finançament de la Comissió Europea i en associació amb la Soros-Foundation Kyrgyzstan i el International Crisis Group.
- El creixent paper d'Àsia Central en la qüestió del programa nuclear iranià. El seguiment s'ha realitzat tant des de la perspectiva de l'intent de Teheran d'utilitzar l'Àsia Central per trencar el seu aïllament internacional (a través de l'Organització de Cooperació de Shanghai) com del creixent paper del Kazakhstan, qui es postula com a referent útil que pot aportar la seva experiència i com a candidat a albergar una nova ronda de negociacions.
- L'impacte de la situació a l'Afganistan i al Pakistan en les repúbliques centreasiàtiques exsoviètiques amb la perspectiva de la retirada de les tropes nord-americanes i de la ISAF en 2014.
- El paper de l'Islam polític i del yihadismo salafista a l'Àsia Central, una qüestió crucial en el futur immediat de la regió, però que segueix generant una enorme incertesa.

ACTIVITATS

Conferència “Crisi de l'euro i economies emergents: una visió des de Kazakhstan”

Grigori Marchenko, governador del Banc Central del Kazakhstan, va pronunciar una conferència sobre l'estat de l'economia kazakh, la crisi de l'euro i el paper que poden jugar les economies asiàtiques emergents en aquest context. Grigori Marchenko és un economista de prestigi internacional. En 2011 va figurar entre els candidats a presidir el FMI (Fons Monetari Internacional) i el seu nom es va barrejar com una possible candidatura de consens de les economies emergents (Rússia, la Xina, Brasil i l'Índia). En 2003 va ser triat “Millor governador de banc central” per la prestigiosa publicació britànica, Euromoney. Té, a més, experiència en el sector bancari privat. Entre 2005 i 2009 va ser el president executiu de Halyk Bank, un dels principals grups del mercat financer de Kazakhstan. També ha exercit responsabilitats polítiques. En 2004 va ser viceprimer ministre del Govern kazakh i va actuar fins a 2009 com a assessor del president de la república, Nursultan Nazarbàev.

Coordinació: Nicolás de Pedro, investigador principal de CIDOB.

Organitzen: CIDOB, Cercle d'Economia i Consolat Honorari de la República de Kazakhstan a Barcelona.

Barcelona, Cercle d'Economia, 28 de novembre

Reunió de treball amb els membres centreasiàtics del Projecte Tempus-ISMU-Institute for Strategic Management of Universities

CIDOB va rebre a una delegació centreasiàtica composta per alts càrrecs ministerials i personal directiu d'universitats de Kazakhstan, Kirguizistan, Tadjikistan i Uzbekistan. El projecte Tempus ISMU (Institute for Strategic Management of Universities), amb una durada prevista de 3 anys, forma part de la línia d'assistència tècnica que subvenciona la Comissió Europea amb països tercers i té com a objectiu principal la creació de centres de formació contínua en matèria d'adreça estratègica de les universitats en quatre països d'Àsia Central: Kazakhstan, Kirguizistan, Tadjikistan i Uzbekistan.

Participants: representants de les següents institucions centreasiàtiques: Kazakh Academy of Transport and Communications, D. Serikbayev East Kazakhstan State Technical University, Kyrgyz National University, Academy of Public Administration under the President of the Kyrgyz Republic, Ministry of Education of the Kyrgyz Republic, Tajik State University of Commerce, Institute of Finance and Economics of Tajikistan, Bukhara State University, Samarkand State University.

Coordinació: Nicolás de Pedro, investigador principal de CIDOB.

Organitzen: CIDOB i la Càtedra UNESCO de Direcció Universitària de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Barcelona, 9 de novembre

PUBLICACIONS

OPINIÓ CIDOB

Opinió CIDOB n. 170, [Obama II en clau asiàtica](#) Nicolás de Pedro, desembre 2012

Opinió CIDOB n. 161, [Àsia Central i l'aïllament iranià](#) Nicolás de Pedro, octubre 2012

Opinió CIDOB n 156, [¿Esta Rusia perdiendo Asia Central?](#) Nicolás de Pedro, juliol 2012

Opinió CIDOB n 146, [Uzbekistán y Tadjikistán: ¿el conflicto que viene?](#) Nicolás de Pedro, març 2012

Opinió CIDOB n 141, [Desnuclearización de Irán: Kazajstán como referente](#) Nicolás de Pedro, març 2012

PUBLICACIONES EXTERNES

- Nicolás de Pedro. “Kirguistán, una apuesta por la estabilidad”, *Política Exterior*, No. 145, enero/febrero 2012
- Nicolás de Pedro. “Spain and Central Asia”, *Policy Brief*, No. 8, European National Policy Series, EUCAM, septiembre 2012

PARTICIPACIONES EXTERNES

- Nicolás de Pedro “El retorno de Eurasia”, Casa Asia, Barcelona, 17 de abril de 2012.
- Nicolás de Pedro “El ascenso global de la India” Curso Internacional de Verano de la Universidad Internacional Menéndez Pelayo, Casa Asia, Santander, 21 de agosto de 2012.
- Conferència Internacional: “Challenges to Security in Central Asia”. Ponencia: Nicolás de Pedro “Central Asia scenarios post-2014”, IMEMO, International Conference, Moscow (Russia), november 26-27, 2012

VISITA D'ESTUDIS I ALTRES

Avaluació externa del projecte “Political Leadership for Democratic Transition en Kyrgyzstan”

Implementat pel Club de Madrid a 2011 amb finançament de la Comissió Europea i en associació amb la Soros-Foundation Kyrgyzstan i l'International Crisis Group. Estada al Kirguizstan (Bishkek i Osh) per entrevistes a alts càrrecs polítics, representants de la comunitat internacional i actors de la societat civil. Elaboració de l'informe final d'avaluació per el Club de Madrid i la Comissió Europea.

Responsable de l'avaluació: Nicolás de Pedro, investigador principal, CIDOB, amb la col.laboració de Carmen Claudín, investigadora sènior, CIDOB; Laia Tarragona, responsable de projectes, CIDOB; Cholpón Nogobaiyeva, ex Head Policy Unit, Office of the President of the Kyrgyz Republic.

3.2.2. LA XINA I L'ÍNDIA

ACTIVITATS

Conferència "L'emergència de la Xina i l'Índia: què implica per a l'economia mundial?"

Amb el rerefons del creixement econòmic de la Xina i l'Índia i el seu impacte sobre les relacions econòmiques i polítiques internacionals, Ravi Palat, professor de la Universitat Estatal de Nova York a Bringhamton i investigador sènior visitant a CIDOB reflexiona sobre la transformació fonamental del model productiu capitalista que no té precedents a partir de la revolució industrial. Observant l'auge de la Xina i l'Índia des d'una perspectiva històrica, l'autor argumenta que el creixement d'aquestes dues potències és diferent al d'altres "economies miracle" que les han precedit, i que es contraposa a al model "geriàtric" d'occident, víctima de la deslocalització de la producció i el desplaçament del capital a l'especulació financera i l'acumulació. El cost és que malgrat els avenços en la lluita contra la pobresa, els sistema continua premiant més, als que més tenen. La conclusió és que ens trobem al final d'un procés sistèmic d'acumulació i al principi d'un altre que es regirà per noves consignes, que necessàriament estaran modulades per la Xina i l'Índia, que juntes representen un 40% de la població del món.

A càrrec de **Ravi Palat**, profesor de la Universidad Estatal de Nueva York a Bringhamton i investigador sènior visitant a CIDOB. Moderen l'acte **Jordi Vaquer**, director del CIDOB i **Rafael Bueno**, director de Política i Seguretat de Casa Àsia.

Barcelona, 17 de maig

Diàlegs marítims a l'altra frontera de la Xina. Conversa entre Zheng Yangwen, Seán Golden i Manel Ollé

La professora Zheng Yangwen dialoga amb els especialistes Manel Ollé i Seán Golden sobre com, contra el que sovint s'ha defensat, els habitants de les zones costaneres de la Xina han solcat mars i oceans durant segles, convertint d'aquesta manera les fronteres marítimes de la Xina en vies de comunicació, contacte i intercanvi cabdals per a entendre la seva història, així com el comerç i les relacions internacionals amb els estrangers propers i llunyans. Zheng Yangwen és autora de *China on the Sea* (2011).

Coordinen: Xavier Ortells, UAB i Oriol Farrés, CIDOB.

Organitzen: Grup d'Investigació InterAsia (UAB), Revista Entremons (UPF), Universitat Autònoma de Barcelona i CIDOB.

Barcelona, 27 de juny

Visita a CIDOB del director del CELC

L'ambaixador Fernando Reyes Matta, director centre d'estudis llatinoamericans sobre la Xina (CELC) de la Universitat Andrés Bello de Xile i Elena Avramidou, agregada cultural de l'ambaixada de Grècia a Pequín visiten el CIDOB per compartir opinions a l'entorn de l'emergència de la Xina, el seu impacte a la regió i l'estat de les relacions amb Amèrica Llatina, en les que Xile juga un paper destacat.

Coordina: Oriol Farrés, CIDOB.

Barcelona, 27 de juny

La Xina en la nova geopolítica mundial: implicacions per a Espanya i Europa

Conferència a càrrec de **Júlio Arias**, diplomàtic de l'Oficina d'Operacions del Servei Exterior de la Unió Europea (EEAS) a Brussel·les i consultor durant més de 10 anys a Pequín, on també va cursar estudis de mandarí a la Universitat del Poble. Autor del llibre "Naranjas de la China" (2012). L'acte és moderat per **Jordi Vaquer**, director del CIDOB i **Rafael Bueno**, director de Política i Societat de Casa Àsia.

Coordina: Oriol Farrés, CIDOB

Organitzen: Casa Asia, CIDOB i Plataforma Editorial

Barcelona, 5 de juliol

Visita del viceministre xinès de la Comissió Estatal d'Assumptes Ètnics

En el transcurs de la seva estada a Barcelona, CIDOB rep la visita de Tondrub Wangben, viceministre de la Comissió Estatal d'Assumptes Ètnics, que s'entrevista amb el president de CIDOB, Carles Gasòliba i Jordi Xuclà, Diputat al Congrés. El viceministre s'interessa per la situació política i social d'Europa, Espanya i de Catalunya. El viceministre està acompanyat per Feng, Directora General de Relacions Internacionals de la CEAE; Wu Cuiying, Directora General de Cultura i Publicitat de la CEAE, Pu Yongsheng, Director General de l'Editorial Ètnies de la CEAE; Li Huancai, Director de Relacions Internacionals de la CEAE; Kong Lingjie, Secretari de l'Oficina General de la CEAE.

Coordina: Oriol Farrés, CIDOB

Barcelona, 31 d'agost

Xa reunió de la xarxa EADTASIANET

Reunió plenària a Barcelona dels membres de la xarxa europea de recerca en estudis asiàtics EastAsiaNet, de la que CIDOB, mitjançant el professor Seán Golden és membre fundador i que congrega els principals centres universitaris europeus especialitzats en Àsia Oriental. La trobada es compon de dues jornades, on els membres presenten els seus treballs i exploren noves línies per a la col·laboració. Organitzen i col·laboren el Centre d'Estudis d'Àsia Oriental (CERAO) de la UAB, l'Institut Confuci de Barcelona, Grup de Recerca INTERASIA, Màster d'Estudis de la UE i la Xina (UAB), la Residència d'Investigadors.

Participants: **Joaquín Beltrán**, Universitat Autònoma de Barcelona (Spain), **Lau Blaxekjær**, University of Copenhagen (Denmark), **Thomas Boutonnet**, University of Lyon (France), **Kjeld Erik Brødsgaard**, Copenhagen Business School (Denmark), **Stéphane Corcuff**, Lyon Institute of East Asia (France), **Laura De Giorgi**, University of Venice - Ca'Foscari (Italy), **Ruediger Frank**, University of Vienna (Austria), **Seán Golden**, UAB/CIDOB (Spain), **Ana María Goy Yamamoto**, Universidad Autónoma de Madrid (Spain), **Roger Greatrex**, University of Lund (Sweden), **Karl Gustafsson**, University of Lund (Sweden), **Glen Hook**, University of Sheffield (UK), **Jacobsen Michael**, Copenhagen Business School (Denmark), **Yveline Lecler**, Lyon Institute of East Asia (France), **Tiziana Lippiello**, University of Venice - Ca'Foscari (Italy), **Carmen Mendes**, University of Coimbra (Portugal), **Xavier Ortells-Nicolau**, UAB (Spain), **Werner Pascha**, University of Duisburg-Essen (Germany), **Andrea Revelant**, University of Venice - Ca'Foscari (Italy), **Alain-Marc Rieu**, Lyon Institute of East Asia (France), **Carlos**

Rodrigues, University of Aveiro (Portugal), **Marie Højlund Roesgard**, University of Copenhagen (Denmark), **Caroline Rose**, University of Leeds (UK), **Kristin Surak**, University of Duisburg-Essen (Germany), **Jan Sýkora**, Charles University of Prague (Czech Republic), **Laura Vea**, UAB (Spain), **Minkang Zhou**, UAB (Spain).

Barcelona, 25 i 26 d'octubre

Trobada amb experts del China Institute of International Studies (CIIS)

Visita de dos membres del departament d'Estudis Europeus d'aquest think tanks xinès. L'objectiu de la visita és discutir temes d'actualitat europea, lligats principalment a la crisi del deute, i també aprofundir en les perspectives de l'economia i la societat espanyola i catalana.

Coordina: Oriol Farrés, CIDOB

Participants: **Cui Hongjian**, Director of the Department for EU Studies and a senior research fellow specialized in European studies, CIIS, **Jin Ling**, Associate Research Fellow at the Dept. for European Studies, CIIS, **Carles Gasòliba**, President, CIDOB, **Anna Estrada**, Executive Coordinator, CIDOB, **Fernando Guirao**, Economist and Jean Monnet Professor at Pompeu Fabra University (UPF), **Teresa Navarro**, Technical Manager, FemCat, **Miquel Mateu**, Asia Pacific Analyst, Barcelona City Council, **Joaquim Ferrer**, Director of the International Department, PIMEC, **Alex Ruiz**, Economist at the International Economy Department of the Studies Area, La Caixa. **Oriol Farrés**, Project Manager, CIDOB.

Barcelona, 31 d'octubre

Entrevistes a l'Índia

Al desembre de 2012, Nicolás de Pedro, investigador principal de CIDOB, realitzà entrevistes a Delhi i Kolkata amb representants dels principals think tanks locals. A Delhi amb el IDSA (Institute of Defence Studies & Analysis); ORF (Observer Research Foundation); CPR (Centre for Policy Research); ICWA (Indian Council of World Affairs). I a Kolkata amb el MAKAIAS (the Maulana Abul Kalam Azad Institute of Asian Studies)

PUBLICACIONS

NOTES INTERNACIONALS

Notes internacionals n. 65, [Asia, China, y la reconfiguración de la inserción internacional de América Latina](#) Manuel Montobbio, desembre 2012

Notes internacionals n. 58, [Resurgence of China and India: A 'profound transformation](#). Ravi Arvind Palat, juny 2012

Notes internacionals n. 50, [Entre el rugbi i el criquet: quina sobirania queda per a les petites nacions?](#) Seán Golden, març 2012

OPINIÓ CIDOB

Opinió n. 148, [Between taizidang and tuanpai: What's next for China's succession](#). Seán Golden, maig 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB n. 19, [China: interesting times](#) Oleguer Sarsanedes entrevista a Seán Golden, novembre 2012

3.3 DESENVOLUPAMENT

3.3.1 COOPERACIÓ DESCENTRALITZADA

Des del 2011 hi ha una col·laboració amb el Projecte ART-GOLD del Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), que ha instal·lat una antena a Barcelona situada al CIDOB, ja que Catalunya és una de les regions-pilot designades per aquest programa. CIDOB ha continuat donant suport de recerca i logístic a aquesta antena, que s'ha integrat plenament en la seva activitat habitual.

ACTIVITATS

Cooperació Descentralitzada i Eficàcia de l'Ajut – Avenços i reptes dels actors sub-estatsals a l'agenda de la cooperació post-Busan

Davant la celebració del quart Fòrum d'Alt Nivell sobre l'Eficàcia de l'Ajut (FAN-4) que va tenir lloc a finals de 2011 a Busan, el Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament (PNUD), a través de la Iniciativa ART, així com les principals xarxes mundials de governs locals i regionals (CGLU, ORU-FOGAR), van promoure un espai de diàleg i consulta sobre l'eficàcia de l'ajut a nivell sub-estatal, que va comptar amb la col·laboració i participació d'una multiplicitat d'actors.

L'objectiu d'aquest procés, que es va iniciar l'any 2010 i va culminar amb la celebració d'un esdeveniment paral·lel al FAN-4 sobre "L'Eficàcia de l'Ajut a Nivell Sub-estatal", era aportar una reflexió conjunta sobre el rol estratègic dels governs sub-estatsals i dels actors socio-econòmics dels territoris en els processos de governança, en les estratègies de descentralització i desconcentració nacionals, per una efectiva reducció de la pobresa. Es tractava també de posar en valor la importància de la complementarietat d'actors en el terreny i de la coherència local-nacional-internacional per assolir resultats de desenvolupament.

El document final aprovat al FAN-4 aprofundeix en els avenços del tercer fòrum celebrat a Accra l'any 2008 i reconeix el paper clau dels governs locals i regionals en el procés cap a una major eficàcia de l'ajut. El desafiament és ara, continuant amb els treballs de reflexió i de construcció d'una visió conjunta, aprofundir en les aportacions que els governs locals i regionals, conjuntament amb les xarxes i la cooperació municipal i descentralitzada al desenvolupament, poden fer a l'Agenda de l'Eficàcia de l'Ajut en aspectes com l'apropiació democràtica, la mútua rendició de comptes, la transparència i l'harmonització. Així mateix, aconseguir que el reconeixement i resultats obtinguts en aquest camí iniciat quedin reflectits en el disseny i implementació de l'estratègia post Busan del Partenariat Global per una Cooperació al Desenvolupament Eficax.

Participants: **Francesc Badia**, gerent, CIDOB; **Carles Llorens**, director general de Cooperació al Desenvolupament, Generalitat de Catalunya, ORU-FOGAR; **Francisco Quesada**, assessor del Gabinet del Secretari General de Cooperació Internacional, Govern d'Espanya; **Jordi Castells**, director de Relacions Internacionals, Diputació de Barcelona; **Emilia Saiz**, directora d'Afers Estatutaris i Institucionals, CGLU; **Daša Šilovi**, assessora especial de l'Administradora Assistent del PNUD, BERA, Nova York; **Eduardo González**, assessor polític, Direcció de Cooperació pel Desenvolupament, OCDE, París; **Neus Gómez**, cap de l'oficina de Cooperació al Desenvolupament, Diputació de Barcelona; **Guadalupe Moreno**, responsable de Planificació, Seguiment i Avaluació, Direcció General de Cooperació al Desenvolupament, Generalitat de Catalunya, ORU-

FOGAR; **Hubert Julien-Laferriere**, vicepresident del Grand Lyon, regidor Municipal de Lyon, França i president de la Comissió de Cooperació Descentralitzada, CGLU; **Lurdes Gomez**, especialista de Programa, Iniciativa ART PNUD, Ginebra; **Rafael Grasa**, professor de Relacions Internacionals, UAB, i president de l'Institut Català Internacional per la Pau, Barcelona; **Monica Nogara**, oficial d'Afers Econòmics, Oficina de Apoyo y Coordinación de l'ECOSOC, ONU DAES, Nova York; **Renske Steenbergen**, oficial d'Afers Internacionals, Associació de Municipis Holandesos (VNG) i membre del Grup de Treball sobre Enfortiment de Capacitats, CGLU; **Mohamed Sefiani**, alcalde de Chefchaouen, Regió de Tànger-Tetuan, Marroc; **Julio Portieles**, assessor tècnic principal del Programa ART-PNUD, Equador; **Antonio Zurita**, director general del Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional (FAMSI); **Meritxell Budó**, presidenta del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD); **Vanna Ianni**, professora de la Universitat l'Orientale di Napoli, Itàlia.

Organitzen: L'Observatori de Cooperació Descentralitzada UE-LA, el Fòrum Global d'Associacions de Regions (ORU-FOGAR), la Generalitat de Catalunya, Ciutats i Governos Locals Units (CGLU), el Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament (PNUD) a través de la Iniciativa ART i el CIDOB

Barcelona, 23 de març

La cooperació descentralitzada a debat: l'eficàcia de l'ajuda i el post 2015

El CIDOB, programa Art del PNUD i la Campanya del Mil·lenni de les Nacions Unides s'han reunit per plantejar un estudi sobre la necessitat d'establir un fil conversacional entre els diferents sectors per crear a llarg termini un enteniment mutu que serà la clau per afrontar un futur ple d'incerteses. Per a això ha de tenir més importància el treball conjunt entre els sectors privat i públic, les organitzacions socials i les institucions públiques més properes als ciutadans. Motivar la relació entre la ciutadania i els actors de la cooperació és la clau per afrontar el context actual de crisi econòmica, financera i, cada vegada més, social. Aquest estudi s'ha plantejat segons les línies de treball següents:

- Anàlisi documental dels principals textos de referència que han contribuït a definir la situació actual dels diferents sectors de la cooperació descentralitzada a Catalunya.
- Realització d'entrevistes amb els diferents actors dels diferents sectors amb la intenció d'obtenir una radiografia/mapatge de l'evolució del sector de la cooperació descentralitzada a Catalunya.
- Redacció d'un document de conclusions preliminars que derivin del procés de diagnòsi prèviament realitzat.

L'objectiu d'aquesta investigació és elaborar una sèrie de recomanacions pràctiques dirigides a *policy makers* respecte del paper que tenen els diferents sectors en la cooperació al desenvolupament, prenent com a referència l'agenda de l'eficàcia de l'ajuda i la tendència actual a la transformació del model existent.

Participen: **Carles Llorens**, director general de Cooperació al Desenvolupament, Generalitat de Catalunya; **Giorgio Cerina**, coordinador de la Agencia Extremeña de Cooperación al Desarrollo; **Ignacio Martínez**; **Alba Bou**, tesorera del Fons Català de Cooperació; **Edgardo Bilsky**, responsable de Cooperació de CGLU; **Octavi de la Varga**, responsable de Cooperació Diputació de Barcelona; **Teresa Godoy**, coordinadora de l'INCIDEM, Ajuntament de Barcelona; **Andrea Costafreda**, professora associada de l'Institut Universitari d'Estudis Europeus; **Isidre Sala**, gerent de cooperació internacional, ACC10; **Joaquim Ferrer**, director del àrea internacional, PIMEC; **Jesús**

Carrión, investigador, Observatori del deute en la Globalització; **Maria Prandi**; **Rafael Grasa**, Professor de Relacions Internacionals, UAB, i President de l'Institut Català Internacional per la Pau; **Mercè Campabadal**, directora de la Fundació Pau i Solidaritat; **Nadja Gmelch**, representant de ACUP; **Xavi Martí**.

Organitza: CIDOB, ART-PNUD

Barcelona, 20 de setembre

PUBLICACIONS

DOSSIER CIDOB

[Busan 2011: hacia una ayuda al desarrollo más eficaz](#) gener 2012

OPINIÓ

Opinió n. 163, [La cooperació descentralitzada a Catalunya: model en transició](#) Anna Estrada, novembre 2012

Opinió n. 139, [Repensant la cooperació catalana](#) Luci Rodrigo Peiró, febrer 2012

3.3.2 AVALUACIONS TÈCNIQUES

CIDOB segueix de prop la cooperació al desenvolupament de les entitats locals catalanes i de la Generalitat amb qui col·labora de manera regular amb la realització de diferents estudis i assessorant sobre les seves polítiques.

En aquesta línia, el segon semestre del 2012, es va iniciar l'elaboració del nou Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2013-2016 de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb el títol cap a la consolidació d'una política pública de cooperació al Desenvolupament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

El pla compleix un doble objectiu: defineix el model de cooperació al desenvolupament de l'AMB d'acord amb l'objectiu 3.3 del Pla d'Actuació Metropolità 2011-2015 (PAM) i, alhora, esdevé un instrument útil per a la planificació, el seguiment i l'avaluació d'aquesta política pública. Així, aquest pla defineix la missió, els principis i valors que guien el model de cooperació al desenvolupament de l'AMB i a la vegada desplega les prioritats d'aquesta política pública al voltant d'objectius i resultats per als propers quatre anys.

L'elaboració del PD s'ha fet a través d'un procés participatiu que ha incorporat al conjunt de parts implicades en aquesta política pública i, a la vegada, ha estat un procés informat per les lliçons que poden extreure's del cicle de planificació anterior.

3.4 DINÀMIQUES INTERCULTURALS

RECERCA

3.4.1 Pensar la mescla

La recerca s'inscriu en un procés de cerca de sentit comú compartida amb el lector, que va i ve entre la identitat i la diferència i a través del com s'intueixi o confirmi que tota identitat és mescla; és a dir, un joc de fragments vitals, diferències concentrades o reconquestes identitàries, segons el moment, segons el context. No proposa una nova teoria ni pretén ser una mirada generalitzadora ni una anàlisi fragmentària sinó un relat que narra la mescla a través de percepcions, impressions i emocions així com, el seu contacte amb els conceptes i els discursos. Pretén, a més, ser un recurs interdisciplinari per repensar lo polític, lo social i lo cultural per articular resultats i assoliments. És una conversa entre autors de diferents llocs i disciplines que han pensat identitats, pertinences i ruptures, tendències i contra-tendències, identificacions i des-identificacions des de dins de la trajectòria.

La recerca té una part introductòria que convida a contextualitzar conceptes i qüestionar categories estàtiques, situant-les en un espai de trànsit que deixa lloc a pertinences híbrides. El fil conductor d'aquesta conversa serà el color, com a metàfora que simbolitza l'impur o com a assoliment artístic; la mirada i la paraula: la visió des de fora i el que s'ha tingut en compte com el que s'ha ignorat. Com s'organitza (o es rebutja) la mescla per preservar el pur i crear pertinença? I qui és aquest “nosaltres” en nom del que es parla, es valora, es justifica?

La recerca vol situar la mescla a través de les persones i les seves veus barrejades per posar en comú diferents interpretacions i re-interpretacions com a instants en una llarga tradició de pensar les cultures en la seva pluralitat simultània i successiva.

Investigadora: Yolanda Onghena, investigadora sènior, CIDOB

PUBLICACIONS

MONOGRAFIES

[Organising Information, Regulating Communication / Organiser l'information, réguler la communication](#) diversos autors, desembre 2012

[Políticas de conocimiento y dinámicas interculturales: acciones, innovaciones, transformaciones](#) diversos autors, desembre 2012

3.5 EUROPA

3.5.1 RELACIONS BILATERALS

ACTIVITATS

Spanish-German Dialogue

L'escenari actual de crisi a Europa fa més necessari que mai una estreta col·laboració entre els estats membres de la UE. Amb l'objectiu de establir ponts de diàleg entre Espanya i Alemanys, el CIDOB i la Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) van organitzar el *Spanish-German Dialogue*. Els participants van avaluar l'estat de les relacions bilaterals entre Alemanya i Espanya, els reptes de la integració europea, camins per sortir de la crisi econòmica, i el rol de Turquia a l'escenari internacional. La jornada de debat va comptar amb la participació d'investigadors dels dos *think tanks* organitzadors, a més de representats de la Friedrich Ebert Stiftung (FES) i la Konrad Adenauer Stiftung (KAS), i periodistes i polítics espanyols i alemanys.

Participants: **Beneyto Pérez, José María**, portaveu del Grup Parlamentari Popular a la Comissió d'Assumptes Exteriors, Congrés dels Diputats; **Bergner, Karlfried** cap de la divisió de Relacions Bilaterals amb Membres de la UE, Oficina Federal d'Assumptes Exteriors alemanya; **Brauksiepe, Ralf** secretari parlamentari d'estat davant el Ministre de Treball i Assumptes Socials d'Alemanya, Bundestag; **Dieter, Heribert** divisió d'investigació Assumptes Globals, Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP); **Casòliba, Carles** president, CIDOB; **Kremer, Martin** cap de la divisió Política Econòmica de la UE, Oficina Federal d'Estat alemanya; **Lang, Kai-Olaf** divisió d'investigació Integració Europea, SWP; **Lippert, Barbara** directora d'investigació, SWP; **Mestres, Laia** investigadora, CIDOB; **Mínguez, Aurora** corresponsal a Berlín, Radio Nacional de Espanya; **von Ondarza, Nicolai** divisió d'investigació Integració UE, SWP; **Pallarés, María** coordinadora de projectes a l'Oficina de Madrid, Friedrich Ebert Stiftung (FES); **Paulus, Jens** cap de l'equip Europa / Amèrica del Nord, Konrad Adenauer Stiftung (KAS); **Roth, Michael** portaveu del Grup Parlamentari del SPD sobre Assumptes Europeus, Bundestag; **Sáez, Àlex** sots-portaveu del Grup Parlamentari Socialista a la Comissió d'Exteriors, Congrés dels Diputats; **Seufert, Günter** divisió d'investigació Relacions Exteriors de la UE, SWP; **Soler, Eduard** investigador principal, CIDOB; **Tornabell, Isabel** cap de la Unitat de Regulació Econòmica, Generalitat de Catalunya; **Vàquer, Jordi** director, CIDOB; **Wieland, Leo** corresponsal a Madrid, Franfurter Allgemeine Zeitung; **Witte, Lothar** cap de la oficina a Madrid, FES; **Xuclà i Costa, Jordi** portaveu del Grup Parlamentari GC-CIU a la Comissió d'Assumptes Exteriors, Congrés dels Diputats.

Institucions organitzadores: CIDOB, Friedrich Ebert Stiftung (FES), Konrad Adenauer Stiftung (KAS) i Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP).

Berlín, 5 i 6 de novembre

3.5.2 POLÍTICA EXTERIOR

RECERCA

Atlantic Future

Atlantic Future respon als requeriments del 7è Programa Marc d'Investigació sota l'epígraf SSH.2012.4.1-1 "Cap a un Espai Atlàntic?" mitjançant la realització d'una anàlisi

sistemàtica de les relacions entre tots els actors principals de l'Atlàntic, incloent Amèrica del Nord i del Sud, Europa i Àfrica. Les dades i el coneixement generat per la investigació i l'exercici de prospectiva servirà de base per a nous enfocaments de la política cap a una regió que podria tornar a sorgir com un espai per a la innovació en la governança internacional i per tant juguen un paper preponderant en el canvi a escala global. L'Atlàntic pot ser considerat el bressol de la globalització moderna, un espai on els vincles entre els pobles, les nacions i les economies van començar a transcendir del seu context regional a un context de gran escala. Atès que la globalització entra en una nova etapa caracteritzada per l'ascens de les economies en desenvolupament, i reptes globals com la crisi econòmica, la seguretat alimentària, el canvi climàtic, l'escassetat d'energia i la seguretat en alta mar es fan més urgents, els Estats i regions de tot l'Atlàntic miren els seus homòlegs de l'oceà amb renovat interès. Atlantic Future és un projecte d'investigació dissenyat per *mapejar* la transformació de l'Atlàntic, reunint dades empíriques i una pluralitat de perspectives de tota la costa de l'Atlàntic.

Socis: **Europa:** University of Bath (Regne Unit); FRIDE, Madrid (Espanya); Ecologic Institute, Berlín (Alemanya); Istituto Affari Internazionali (IAI), Roma (Itàlia); Instituto Português de Relações Internacionais (IPRI), Lisboa (Portugal). **Amèrica Llatina:** CIDE, Mèxic DF (Mèxic); Fundação Getúlio Vargas, Rio de Janeiro (Brasil). **Estats Units:** Johns Hopkins University, Washington DC (Estats Units); Transatlantic Foundation, Brussels – Washington DC (Estats Units). **Àfrica:** University of Pretoria (Sud-àfrica); Institut des Hautes Études de Management, Rabat (Marroc).

Finançament: Comissió Europea.

2012 European Foreign Policy Scorecard de l'ECFR: el cas espanyol

Col·laboració en l'elaboració del 2012 European Foreign Policy Scorecard de l'ECFR d'una avaluació sistemàtica de l'actuació de la Unió Europea en les seves relacions exteriors durant l'any 2012 i que té voluntat de ser anual. Participació en la fase consistent en l'estudi en profunditat de les polítiques exteriors dels 27 estats membres, concretament el cas espanyol.

Investigadora: Laia Mestres, CIDOB.

3.5.3 EUROPA EN CRISI. INTEGRACIÓ

ACTIVITATS

Conferència Our Europe in Crisis: Dialogues and Perceptions

El CIDOB va organitzar la conferència "Our Europe in Crisis: Dialogues and Perceptions" amb l'objectiu d'explorar els diferents aspectes (polítics, econòmics i socials) de la crisi a la qual la Unió Europea s'enfronta actualment, i analitzar diverses perspectives, especialment en aquells estats membres de la UE que exerceixen un paper particularment significatiu en aquest marc (Alemanya, Grècia, Hongria, Itàlia i Polònia).

Participants: **José Mª Beneyto**, portaveu Grup Popular, Comisión de Asuntos Exteriores, Congreso de los Diputados, Madrid; **Jordi Castells**, director de Relacions Internacionals, Diputació de Barcelona; **Carmen Claudín**, investigadora sènior, CIDOB; **Carles A. Gasòliba**, president, CIDOB, Barcelona; **Ettore Greco**, director, Istituto Affari Internazionali (IAI), Roma; **Ruby Gropas**, investigadora principal, ELIAMEP, Atenes;

Ognian N. Hishow, investigador sènior associat, German Institute for International and Security Affairs (SWP), Berlín; **Zoltán Kiszelly**, polític, Kodolányi János University College, Budapest; **Piotr Maciej Kaczyński**, investigador principal, CEPS. Coordinador de EPIN, Brussel·les; **Rosa Massagué**, periodista, *El Periódico*, Barcelona; **Ignacio Molina**, investigador principal per a Europa, Real Instituto Elcano, Madrid; **Daniel Smilov**, director de programa, Centre for Liberal Strategies, Sofia; **Fernando Vallespín**, Professor, Universidad Autónoma de Madrid. Columnista, *El País*, Madrid; **Elina Viilup**, investigadora principal, CIDOB.

Organitzen: CIDOB i la European Policy Institutes Network (EPIN), amb el recolzament se “Hablamos de Europa”, Secretaría d’Estat per a la Unión Europea.

Barcelona, 9 de juliol

Taula rodona: és aquesta la meua Europa? Una perspectiva des d’Espanya

Els sentiments d’euro-escepticisme i antieuropeisme estan creixent en tota Europa, fins i tot als països tradicionalment molt pro-europeus com Espanya. Des de 2009, el suport ciutadà a la UE al nostre país s’ha reduït en 13 punts percentuals. Les mesures d’austeritat – que es perceben com imposades per Brussel·les – estan deixant una petjada molt profunda en els ciutadans. En aquest context, el CIDOB va organitzar un debat amb joves professionals i acadèmics entre 25 i 40 anys amb interès per Europa. Aquesta iniciativa és part dels debats “Europe in Crisis”, organitzats pel projecte “European Network of Centers for Debat: Time to Talk”, que compta amb el suport de L’Open Society Institute (OSI). Centres socis: The Red *House Centre for Culture and Debat, Bulgària; Depot, Viena, Àustria; De Buren, Brussel·les, Bèlgica; Agora Central Europe, Praga, República Txeca; Cool Politics, Amsterdam, Països Baixos; Krytyka Polityczna, Varsòvia, Polònia; Project Forum, Bratislava, Eslovàquia; Institute of Ideas, Londres, Regne Unit. L’intercanvi de punts de vista va transcórrer a través d’una conversa fluïda i creativa entorn dels temes esmentats anteriorment, i va ser impulsat pels propis joves. Ells mateixos van iniciar la discussió amb les seves reflexions, preparades amb antelació, sobre els temes de debat. Van intervenir com a comentaristes Joan Subirats (intel·lectual i polític), Carme Colomina (periodista) i Cristina Gallach (Directora General de Comunicació del Consell de la Unió Europea i exportaveu de l’Alt Representant per la PESC, Javier Solana). El debat va ser moderat per Carmen Claudín (directora de recerca de CIDOB). La reunió va ser filmada i un vídeo de 15mn, subtítulat en anglès, ha estat publicat –amb els de els altres socis europeus- en el lloc web Eurozine (<http://www.eurozine.org/>), que obre una sub-pàgina dedicada a “El debat a Europa”. A més de Barcelona, una sèrie de debats cívics seran organitzats a diverses ciutats europees: Amsterdam, Bratislava, Brussel·les, Londres, Praga, Sofia, Viena i Varsòvia.

Organitzen: CIDOB i Open Society Institute.

Barcelona, 28 de setembre

Escola de Futurs Líders de la UE “What Europe in 2020?”

El CIDOB va participar a l’Escola de Futurs Líders de la UE “What Europe in 2020?” (FEULA), que es va celebrar a Praga del 28 de juliol al 4 d’agost de 2012. Aquesta escola d’estiu va ser organitzada conjuntament per sis instituts de recerca de cinc estats membres i un candidat de la UE: Europeum (Praga, República Txeca), Foundation Institute of Public Affairs (Varsòvia, Polònia), CIDOB (Barcelona, Espanya), Centre for Research and Policy Making (Skopje, Macedònia), Centre for Public Policy PROVIDUS

(Riga, Letònia), i Nouvelle Europe (Colombes, França). L'objectiu de l'escola d'estiu és promoure la interacció, l'intercanvi d'idees i arguments així com el foment d'un major coneixement mutu entre possibles futurs líders de la República Txeca, Polònia, Espanya, Macedònia, Letònia i França. Els possibles futurs líders van ser reclutats de diferents segments de la societat, incloses les associacions juvenils vinculades a partits polítics, acadèmics (de postgrau o doctorat), activistes de la societat civil, joves periodistes i, en general, persones amb un alt potencial per influir en els propers deu anys en el procés polític de presa de decisions tant dels països participants com de tota la UE. El curs de 6 dies de treball va ser organitzat temàticament. Els docents de l'escola d'estiu eren membres (acadèmics i professionals) de les institucions participants, que combinen tant una anàlisi acadèmica com una avaluació pràctica dels temes de discussió. FEULA va analitzar, de forma interactiva i innovadora, els reptes i temes clau als quals la UE haurà de fer front en els propers deu anys:

- les migracions i la integració de nacionals de tercers països en la UE;
- la solidaritat entre estats membres (en particular en relació amb les Perspectives Financeres de l'EU per 2014-2020);
- la futura ampliació de la UE (amb una atenció especial al cas de Turquia);
- el paper de la UE com a actor global (incloent els àmbits de la promoció de la democràcia i els drets humans);
- la democràcia i la governança a la UE (participació dels ciutadans en el procés de presa de decisions, paper del Parlament Europeu i dels parlaments nacionals, futur dels partits polítics europeus, etc.);
- les polítiques de seguretat energètica i lluita contra el canvi climàtic.

Organitzen: Europeum (Praga), Foundation Institute of Public Affairs (Varsòvia), CIDOB (Barcelona), Centre for Research and Policy Making (Skopje), Centre for Public Policy PROVIDUS (Riga) i Nouvelle Europe (Colombes). EUROPEUM, Institute for European Policy.

Praga, 28 de juliol al 4 d'agost

PUBLICACIONS

AFERS INTERNACIONALS

Revista CIDOB d'Afers Internacionals n. 99, [Las comunidades autónomas españolas en el proceso decisorio de la UE. Un callejón con salida](#) Susana Beltrán i John Etherington (coords.), setembre 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 63, [To Bail Out or Not? Germany, “Madame No” and the Euro Crisis](#) Eckart Woertz, novembre 2012

Notes Internacionals n. 59, [Crisis económica internacional: ¿Fin de la autonomía política en Europa?](#) Pere Vilanova, juny 2012

Notes Internacionals n. 48, [Les negociacions del Marc Financer Plurianual 2014-2020 de la UE: Más valor afegit a canvi de menys \(contribucions nacionals\)?](#) Dr. Mario Kölling, García Pelayo i Dr. Cristina Serrano Leal, març 2012

Notes Internacionals n. 45, [Polònia, un jugador de primera divisió a la UE?](#) Agnieszka Nimark i Anna Zieli ska-Rakowicz, febrer 2012

OPINIÓ

Opinió n. 168, [Segon mandat d'Obama: Europa, aliat indispensable?](#) Elina Viilup, novembre 2012

Opinió n. 153, [France goes Socialist while Europe is in Disarray](#) Francis Ghilès, juny 2012

Opinió n. 152, [¿Son todavía europeístas los españoles?](#) Laia Mestres, juny 2012

Opinió n. 150, [Will Germany save the euro?](#) Elina Viilup, juny 2012

Opinió n. 144, [EU crisis: division feeds populism](#) Elina Viilup, abril 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB n. 16, [Europa: la democràcia en perill?](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Roberto Toscano, octubre 2012

Qüestions CIDOB n. 14, [Europa en crisi: l'escenari de la no-alternativa](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Elina Viilup, juliol 2012

Qüestions CIDOB n. 12, [Europa, la unió a cops de crisi](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Carles A. Gasòliba, juny 2012

Qüestions CIDOB n. 11, [Polònia, una història europea d'èxit \(però no encara un miracle econòmic\)](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Agnieszka Nimark, maig 2012

Qüestions CIDOB n. 10, [Hollande a França: qüestió d'estil](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Francis Ghilès, maig 2012

Qüestions CIDOB n. 7, [Rússia? El retorn de la tensió política](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Carmen Claudín, març 2012

Qüestions CIDOB n. 6, [De qui és la culpa? Grècia com a metàfora](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Carme Colomina, febrer 2012

Qüestions CIDOB n. 3, [L'Europa alemanya](#) Oleguer Sarsanedas entrevista a Jordi Vaquer, gener 2012

3.5.4 L'EUROPA ÀMPLIA: AMPLIACIÓ I ASSOCIACIÓ ORIENTAL

RECERCA

La cua del visat. Una avaluació dels efectes de les polítiques d'admissió i visats d'Espanya i de la UE

Coordinació d'un estudi que avalua els efectes de les polítiques europees de visats i de gestió de fronteres. Un dels efectes col·laterals d'aquestes polítiques, les llargues cues formades davant els consolats espanyols a tot el món, s'ha convertit en una part

important de la imatge d'Espanya i d'Europa, amb serioses implicacions per a la política exterior. L'estudi analitza els objectius formals i informals de la política de visats, revisa els vincles amb altres polítiques internacionals, i recull les percepcions de les persones sobre les polítiques de visats. Els productes extrets de la investigació seran un Sumari executiu i un Monogràfic en el qual es recolliran els diferents textos en format d'articles.

Coordinadores: **Elena Sánchez**, investigadora principal, CIDOB i **Elina Viilup**, investigadora principal, CIDOB.

PUBLICACIONS

INTERROGAR LA ACTUALIDAD

Interrogar la actualidad n. 32 [La política de visados para el siglo XXI: más allá de la cola del visado](#) Elena Sánchez-Montijano, Jordi Vaquer i Fanés y Elina Viilup (eds.), novembre 2012

DOSSIERS

[Ukraine, Parliamentary Elections 2012](#), octubre 2012

[Rusia está cambiando. Elecciones presidenciales, 2012](#), març 2012

ACTIVITATS

Why Europe needs an Open Ukraine?

Aquesta trobada va tenir com a objectiu explicar per què els europeus i els espanyols només podran beneficiar-se d'una Ucraïna oberta al món global i a la UE. L'esdeveniment va comptar amb dues taules rodones en les quals es van presentar i van discutir dos informes recentment publicats: Open Ukraine. Changing Course towards a European Future i Ukraine-Spain migration nexus: benefits and risks in the context of visa liberalisation process between Ukraine and the EU (EWB i CIDOB).

Participants: **Javier Solana**, president honorari del CIDOB i president del Centre d'Economia i Geopolítica Global d'ESADE, Barcelona; **Borys Tarasyuk**, membre del Parlament d'Ucraïna, president de la Comissió Parlamentària d'Integració Europea, Kiev. ministre de Relacions Exteriors d'Ucraïna 1998-2000 i 2005-2007; **Paweł Kowal**, membre del Parlament Europeu i president de la Comissió Parlamentària de Cooperació UE-Ucraïna, Brusel·les; **Maria Shmelova**, coordinadora sènior per Ucraïna, ISW, Varsòvia; **Elena Sánchez-Montijano**, investigadora principal, CIDOB; **Oleksandr Sushko**, director d'investigació, Institute for Euro-Atlantic Cooperation, i expert d'EWB, Kiev.

Barcelona, 26 d'abril

PUBLICACIONS

MONOGRAFIES

[Retomar la iniciativa: ¿Cómo ayudar a Serbia y a Kosovo a avanzar hacia la UE? Una revisión estratégica del no reconocimiento de Kosovo](#), Jordi Vaquer i Fanés i Christian Ghinea, març 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 52, [Associació Oriental? Una mica més semblat a una dependència mútua. El cas de la Unió Europea i la cooperació en afers interiors amb Moldàvia](#), Roderick Parkes i Elina Viilup, abril 2012

OPINIÓ

Opinió n. 140, [L'acord Belgrad-Pristina sobre la denominació: una oportunitat d'or per a la UE](#) Jordi Vaquer, març 2012

3.6 MEDITERRÀNIA I ORIENT MITJA

3.6.1 SEGURETAT

RECERCA

Seguretat a la Mediterrània

La cristalització dels canvis polítics ocorreguts en Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica principalment durant 2011 ha marcat clarament l'agenda de seguretat en el darrer any. En aquesta línia, el clima postbèl·lic a Líbia i l'erupció definitiva del conflicte civil a Síria han marcat l'agenda de seguretat a la Mediterrània. Des del CIDOB s'ha dedicat una atenció especial al procés d'acomodació de les forces armades i de seguretat en el context post-revolucions. Els aparells de seguretat no solament van condicionar els resultats de les protestes en contra dels règims polítics àrabs, sinó que durant 2012 han estat actors claus en la reconfiguració de l'ordre polític en aquells països on realment estan ocorrent canvis. El procés de transició egipci, que en l'últim any ha vist la cessió de poder de la Junta Militar del General Tantawi al govern civil de Mohamed Morsi, ha estat un clar exemple de la importància de la redefinició de les relacions entre el poder civil i el militar com a conseqüència de les revolucions àrabs.

Escenaris per a la seguretat i la cooperació regional a la Mediterrània occidental.

Investigació sobre les oportunitats i els reptes que els canvis en el Nord d'Àfrica estan creant en l'àmbit de la seguretat i la cooperació a la Mediterrània occidental, especialment entre els països àrabs i la Unió Europea. L'anàlisi identifica els factors i actors amb major capacitat d'incidència en les dinàmiques regionals.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

Forces de seguretat i revoltes al Món Àrab

Els cossos de seguretat (l'exèrcit, la policia, els serveis d'intel·ligència i seguretat...) han resultat actors claus en els processos de consolidació democràtica viscuts als països àrabs durant l'any 2012. Aquesta investigació s'ha centrat en identificar el rol jugat per aquestes forces de seguretat en els diferents processos de transició o reforma.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

ACTIVITATS

Seminari Israel: entre la democràcia i l'etnificació.

El seminari va abordar el fenomen de l'etnificació dintre la societat israeliana i com aquesta ve afectant les institucions polítiques d'Israel. En dues taules rodones diferents, titulades "La democràcia ètnica?" i "Els palestins i altres jueus", els experts van debatre sobre l'evolució de les divisions de caràcter ètnic a Israel i del seu impacte sobre les estructures de poder d'aquest país, així com del paper dels mitjans de comunicació en la supervivència de l'etnificació, de la relació d'aquesta amb la política de la ocupació palestina, i del tractament social i polític de col·lectius jueus especialment marginats com ara els misrahis.

Participants: **Yael Ben Feyet**, director de la Mizrahi Democratic Rainbow, Israel; **David Bondia**, director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya; **Shir Hever**, investigador

del Alternative Information Center a Cisjordània; **Ferran Izquierdo**, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona; **Sami Sokol**, periodista del The Washington Post; **Alvise Vianello**, investigador de la Universitat Ca'Foscari de Venècia.

Coordinador: Eduard Soler i Lecha, investigador principal CIDOB.

Organitzen: CIDOB, SODEPAU i el Alternative Information Center (AIC), en col·laboració amb l'Agència Catalana de Cooperació (ACCD).

Barcelona, 5 i 6 de juny

PUBLICACIONS

DOSSIERS ESPECIALS

[Egipte, eleccions presidencials 2012](#), juny, 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 60, [How to save the Sahel](#) Francis Ghilès i William Lawrence, juliol 2012

Notes Internacionals n. 44, [El Sahara-Sahel després de Gaddafi](#) Laurence Aïda Ammour, gener 2012

OPINIÓ

Opinió n. 166, [El llegat presidencial d'Obama, en joc a l'Orient Mitjà](#) Eduard Soler i Lecha, novembre 2012

Opinió n. 138, [Molt més que Síria: les raons del veto rus i xinès](#) Eduard Soler i Lecha, febrer 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB n. 15, [Orient Mitjà: la qüestió de la seguretat alimentària](#) Oleguer Sarsanedas entrevista Eckart Woertz, juliol 2012

MICROSITE SEDMED

Posada en marxa d'un espai virtual on es recullen i es codifiquen les ponències i informes presentats en les diferents edicions del Seminari Internacional de Seguretat i Defensa a la Mediterrània. Aquesta iniciativa conjunta de CIDOB i de l'Institut Español de Estudios Estratégicos es marca com a objectiu posar a disposició del públic un ampli ventall d'anàlisis i documents que permeten entendre l'evolució de la cooperació en matèria de seguretat a la Mediterrània, la percepció d'amenaçes i riscos, l'estat dels conflictes regionals, l'evolució doctrinal i la relació entre seguretat i altres àrees com la democràcia, els drets humans, el medi ambient, la mobilitat o l'energia. (www.sedmed.org)

PUBLICACIONS EXTERNES:

- SOLER I LECHA, Eduard, RÓZSA, Erzsébet et al. (2012) "The Arab Spring. Its impact on the region and on the Middle East Conference", *Policy Brief for the Middle East Conference on a WMD/DVs Free Zone*, Academic Peace Orchestra Middle East.

PARTICIPACIONS EXTERNES:

- Eduard Soler i Lecha, “**The Tunisian Case**” a *Academic Peace Orchestra Middle East Workshop*, organitzat per Academic Peace Orchestra Middle East, Barcelona, 24-27 de gener de 2012.

3.6.2 INTEGRACIÓ ECONÒMICA I ENERGÈTICA A LA MEDITERRÀNIA OCCIDENTAL

El 2010 es va iniciar una línia d'estudi sobre integració econòmica al Magrib que durant tres anys analitzaria les possibilitats de trobar oportunitats i vies de cooperació que permetin avançar en el terreny econòmic i, a llarg termini, contribuir a vèncer les divisions polítiques. Els últims esdeveniments al nord d'Àfrica, amb les revolucions polítiques a Tunísia, Líbia, i Egipte i els processos de reforma política al Marroc, han posat de manifest l'oportunitat i validesa de l'aproximació d'aquesta iniciativa de CIDOB, amb el suport de la Fundació OCP, que convoca experts i membres de les elits polítiques i econòmiques del Marroc, Tunísia i Algèria. En la seva voluntat d'espai de trobada entre mons molt diferents (l'acadèmia, la política, l'empresa), CIDOB vol fer de facilitador en aquest diàleg tan fonamental per al panorama energètic català.

ACTIVITATS

El Mediterrani en un món multipolar fins al 2030: Good governance of mineral resources in the Maghreb: the challenges and opportunities of regionalisation

Els sectors miner i d'hidrocarburs contribueixen indubtablement al creixement econòmic, l'ocupació i les exportacions però presenten reptes tan a curt com a llarg termini, el perill dels quals sembla ignorat pels líders polítics. Els baixos nivells de vida i l'atur que caracteritza a molts dels qui viuen a les àrees mineres de fosfat de Tunísia i Marroc representen un repte important per als governs de països que estan experimentant canvis polítics profunds. Els recursos minerals han estat una benedicció a mitges pel Magreb, portant riquesa però també autocràcia. Tot i que l'absència de democràcia no era cap secret, es va prestar poca atenció al deteriorament de la governança democràtica a gairebé tots els països durant la dècada passada. Ni Tunísia ni Egipte van ser considerats vulnerables al tipus de moviment social i polític que va enderrocar els seus dirigents tan ràpidament fa dos anys. Un altre recurs que va ser discutit al Seminari va ser l'aigua, el qual és escàs en el Maghreb i va empitjorant a mesura que avança l'any. La mineria de fosfats en particular utilitza molta aigua i danya seriosament l'entorn on es troba, a l'Àfrica del Nord es troba en regions seques o inclús desèrtiques. Per tant, es presenta la necessitat d'utilitzar-lo molt més racionalment i d'incloure normes mediambientals en el negoci d'extracció de fosfat que actualment estan lluny de ser rigoroses. Els “béns comuns” (aigua, recursos minerals, etc) formen part d'una categoria que necessita una nova forma de governança, major transparència en la presa de decisions, i el fi de la regla *fiat* de jerarquies centralitzades. L'ús creixent de tecnologia moderna (bombant pous més profunds), les polítiques que animen als pagesos a produir més, l'ús d'aigua destinat a camps de golf en comptes de l'agricultura, són factors que porten a repensar la gestió dels recursos naturals, particularment quan són escassos o estan concentrats en una regió (els habitants de la qual rarament aconsegueixen gaires beneficis de tenir-los en les seves terres ancestrals). Les regles i els jocs dels recursos de Bé Comú s'estan doncs reescriuint al llarg del Magreb i del món en general.

Participants: **Abdelaziz Abarro**, president i CEO de Managem Group, Casablanca; **Omar Aloui**, CEO d'Agroconcept, Rabat; **Marouane Ameziane**, cap de Gabinet Dr. Terrab, OCP,

Casablanca; **Rabah Arezki**, IMF World Institute, Washington DC; **Francesc Badia**, gerent, CIDOB; Barcelona; **Taha Balafrej**, OCP's Director for Sustainable Development, Casablanca; **Amor Belhadj**, Walid, DG Comète Engineering, Tunis; **Mohammed Belmahi**, president OCP Foundation, Casablanca; **Amina Ben Khadra**, DG of ONHYM, antic ministre d'Energia, Rabat; **Philippe Chalmain**, Paris Dauphine University; **Samia Charadi**, OCP Paris; **Mongi Chikhaoui**, CEO, Jebel Djerissa, Tunis; **Carlos Cosin**, president d'Abengoa Agua, Madrid; **Adel Awni Dajani**, membre del consell del Aman Bank Libya, Tunis/Tripoli; **Brahim Embouazza**, MCD Consulting, Algiers; **Carla García Zendejas**, sènior Program Officer, Due Process of Law Foundation, Washington DC; **Carles A. Gasòliba**, president, CIDOB, Barcelona; **Francis Ghilès**, investigador sènior, director del seminari, CIDOB, Barcelona; **Abderrahmane Hadj Nacer**, founding Partner, IMBank, Algiers and Tunis, **Anntoine Heuty**, vice director, Revenue Watch, New York; **Khaled Kaddour**, antic Dr d'Energia, Ministri d'Industria, Tunis; **Driss Ksikes**, Director del CESEM, Centre de Recherche de HEM, Casablanca; **William Lawrence**, Director, North Africa Project, International Crisis Group, Rabat; **Miguel Angel Moratinos**, senior Diplomatic Advisor per al Global Dry Land Alliance (Doha) i ministre d'Afers Exteriors d'Espanya (2004-2010); **Fathallah Oualalou**, antic ministre de Finances, alcalde de Rabat; **Francisco Pérez**, investigador, CIDOB, Barcelona; **Mahieddine Raoui**, MCD Consulting, Algiers; **Aurelio Rubio**, Adbayse Consultores, León; **Jean Francois Seznec**, Georgetown University, Washington DC; **Fathallah Sijilmassi**, secretari general Unió per la Mediterrània, Barcelona; **Eduard Soler**, investigador principal, CIDOB, Barcelona; **Mostafa Terrab**, president i CEO de l' OCP Group, Casablanca; **Jordi Vaquer**, director, CIDOB, Barcelona; **Eckart Woertz**, investigador sènior associat, CIDOB, Barcelona

Coordina: Francis Ghilès, investigador sènior associat, CIDOB

Organitza: CIDOB, amb el patrocini de l'Office Chérifien des Phosphates Group (OCP).

Barcelona , 29-30 de novembre.

PUBLICACIONS

MONOGRAFIES

[Transitions in North Africa in Times of Scarcity. Finance, employment, energy and food. The Mediterranean in a multipolar World up to 2030](#), abril, 2012

OPINIÓ

Opinió n. 154, [Algeria 1962-2012: More Questions than Answers](#) Francis Ghilès, juliol 2012

Opinió n. 143, [Tindrà Algèria un paper protagonista en el nord d'Àfrica?](#) Francis Ghilès, abril 2012

3.6.3 TURQUIA I EL MÓN MULTIPOLAR

Turquia s'ha mantingut com un actor internacional de primer ordre que ha hagut de fer front a un escenari de tensió en les seves relacions amb les països d'Orient Mitjà i a un escenari de bloqueig polític en les seves relacions amb la Unió Europea. Una de les conseqüències dels canvis polítics al món àrab ha estat la reconfiguració i adaptació de la política exterior turca. L'exemple més clar són els canvis en la política cap a Síria, amb

episodis crítics vinculats a temes fronterers, al fenomen dels refugiats i al suport d'Ankara als moviments opositors. En paral·lel, l'any 2012 també ha estat marcat per l'estancament en les negociacions d'adhesió de Turquia a la Unió Europea, degut entre d'altres a la presidència xipriota i al context de crisi econòmica a Europa. L'habilitat de Turquia per adaptar-se a aquests contextos adversos determinarà la seva capacitat d'influència regional.

RECERCA

Política exterior turca a Orient Mitjà

Investigació sobre els mecanismes d'adaptació de la política exterior turca als canvis regionals: guerra civil a Síria i arribada d'altres partits islamistes al poder a Egipte i Tunísia. Els principals focus de la recerca han estat el rol del context en la política de "zero problemes amb els veïns" i els canvis en els processos de presa de decisió en el triumvirat Gül-Davutoglu-Erdogan.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

Relacions Turquia-Unió Europea

Identificació dels actors i dels factors que bloquegen el procés de negociacions d'adhesió i definició d'escenaris propicis o contraris a una revitalització de la candidatura turca d'ingrés a la UE.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

ACTIVITATS

Dinar de treball amb Erdem Basçi.

El governador del Banc Central Turc, Erdem Basçi, va analitzar les reformes econòmiques que Turquia ve realitzant des del 2001, en un dinar de treball amb personalitats de l'àmbit empresarial i institucional català. Segons Basçi, la diversificació comercial, el creixement econòmic i els mecanismes de control de la inflació a Turquia han estat els principals èxits d'aquestes reformes.

Coordinador: Eduard Soler i Lecha, investigador principal CIDOB.

Participants: Erdem Basçi, governador del Banc Central Turc.

Organitzadors: CIDOB i Cercle d'Economia, amb el suport del Consolat de Turquia a Barcelona.

Barcelona, 12 de gener, Cercle d'Economia

PUBLICACIONS

DOCUMENTOS CIDOB

Documentos n. 18, [The conceptual architecture of Turkish foreign policy: An update in light of regional turbulence](#) Eduard Soler i Lecha, juliol 2012

OPINIÓ

Opinió n. 158, [Turkey's Middle East policy challenged by Arab Spring](#) Francis Ghilès, Setembre 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions n. 13, [Turquia, la delicada gestió de l'èxit](#) Eduard Soler i Lecha entrevistat per Oleguer Sarsanedas, juliol, 2012

PARTICIPACIONS EXTERNES

- Eduard Soler i Lecha, “**21 Months and Counting: The Changing Landscape of the Arab World and Implications for the EU and Turkey**” a *EU-Turkey Strategic Dialogue Workshop Series*, organitzat per la Transatlantic Foundation, Delegation of the EU in Turkey i GMFUS, Istambul, 17-19 de setembre de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**Turkey, Egypt, and the role of regional players**” a *The geopolitical re-configuration of the Middle East*, organitzat per FRIDE, Madrid, 17 de maig de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**El camino europeo de la adhesión de Turquía en la UE**” a *Jornada ‘Retos y beneficios de la futura ampliación de la UE’*, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, 13 de desembre de 2012
- Eduard Soler i Lecha, “**Turkey and the democratic transitions in the Arab world: democracy as a motor of geopolitical change**”, a *Democratic transitions in the Arab world: The role of islamisme*, organitzat per la Fundació Rafael Campalans i el Friedrich Ebert Stiftung, Barcelona, 14 de desembre de 2012.

3.6.4 EUROPA I LA MEDITERRÀNIA

En un context de crisi econòmica europea i profunds canvis en el Nord d'Àfrica, l'àmbit euromediterrani esdevé un espai d'oportunitats tant per Europa com per Espanya, Catalunya i Barcelona. És aquest nou escenari el que en el 2012 ha originat un procés de revisió de les relacions d'Europa amb els seus veïns mediterranis per tal d'afrontar els reptes i aprofitar les oportunitats que el nou context proporcionen. S'ha analitzat amb profunditat la postura europea i dels principals estats membres envers els processos de consolidació democràtica o de obertura política –depenent del cas- dels països àrabs en l'escenari post-revolucionari. A més, s'ha estudiat el rol potencial de la Unió pel Mediterrani en aquest nou context.

RECERCA

Política mediterrània d'Espanya

Anàlisi de les prioritats, actors i aliances de la política exterior espanyola cap al Mediterrani. S'ha estudiat l'impacte dels processos de canvi polític i de consolidació democràtica en la configuració de les relacions bilaterals d'Espanya amb els països mediterranis i de la posició general envers la regió, com a prioritat clara dintre de l'agenda exterior espanyola. Aquesta recerca ha inclòs un contacte fluït amb el Ministeri d'Afers Exteriors d'Espanya i amb responsables diplomàtics dels països de la regió.

Investigadors: Eduard Soler i Lecha, Jordi Vaquer i Fanés

Revisió de la política europea de veïnatge cap a la Mediterrània

Com a resposta a les revoltes al món àrab, la Comissió Europea i el Servei Europeu d'Acció Exterior ha proposat una revisió de la Política Europea de Veïnatge, que reforci el

principi de condicionalitat i augmenti els incentius en matèria financera, de mobilitat i d'accés als mercats. En aquesta recerca s'ha identificat el procés de presa de decisions en la redacció d'aquesta proposta i se n'avalua el seu potencial impacte.

Investigadors: Eduard Soler i Lecha, Laia Tarragona Fenosa, Jordi Vaquer i Fanés

La Unió per la Mediterrània i marcs de cooperació multilateral

Ha estat analitzat el progrés de la Unió per la Mediterrània en els seus àmbits institucional i sectorial. El procés d'adaptació de les prioritats i els mecanismes de treball a l'evolució i consolidació de les transformacions al món àrab ha centrat el focus de la recerca durant l'any 2012.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

Broken Link

Projecte col·laboratiu entre la UNED, FRIDE, la Universitat de Nova York, ECFR i CIDOB per analitzar els processos de reorientació de les polítiques d'ajuda cap als països àrabs per part de diferents donants internacionals. En concret, s'analitza si el context creat per les revoltes populars permet una relació més harmoniosa entre les polítiques de desenvolupament, de democratització i de seguretat. CIDOB s'ha encarregat dels casos d'estudi de Mauritània i Tunísia

Investigadors: Eduard Soler i Lecha i Javier Nievas

ACTIVITATS

Esmorzar Europeu amb Fathallah Sijilmassi. "La Unió per la Mediterrània: Un impuls renovat en el nou context regional".

Trobada entre el Secretari General de la Unió pel Mediterrani i representants de les administracions públiques catalanes, de la societat civil i del cos consular, per discutir el nou context regional mediterrani i el rol que la UpM jugarà en ell. Segons va explicar Sijilmassi, en el context actual de crisis econòmica a Europa i canvis polítics al sud del Mediterrani, un nou impuls a l'agenda mediterrània resulta més imprescindible que mai.

Coordinador: Eduard Soler i Lecha, investigador principal CIDOB.

Organitza: CIDOB i el Consell Català del Moviment Europeu.

Barcelona, 21 de setembre

Esmorzar Europeu amb Gonzalo de Benito.

El Secretari d'Estat d'Assumptes Exteriors va discutir sobre la política espanyola cap al Mediterrani amb actors del món acadèmic i de la societat civil. De Benito va identificar tres qüestions centrals que dominen l'agenda espanyola envers la regió: els processos de transició inaugurats després de les revoltes àrabs, les discussions de pau àrab-israelianes, i les iniciatives d'integració regional. Els resultats d'aquestes dinàmiques condicionen els horitzons dels interessos estratègics d'Espanya al Mediterrània.

Coordinadora: Anna Estrada, coordinadora executiva, CIDOB.

Organitza: CIDOB i el Consell Català del Moviment Europeu.

Barcelona, 10 de desembre

PUBLICACIONS

OPINIÓ

Opinió n. 147, [La Unió per la Mediterrània: sobreviure en temps de crisi](#) Eduard Soler i Lecha, maig 2012

PUBLICACIONS EXTERNES:

- MORILLAS, Pol i SOLER I LECHA, Eduard (2012) “The EU and the Arab Spring, One Year After: A View From The North”, *EuroMeSCo Brief*, nº 2.
- SOLER I LECHA, Eduard (2012) “Europa y el Mediterráneo: año cero”, *Política Exterior*, nº 145, pp. 13.-140.
- SOLER I LECHA, Eduard i ALBAREDA, Adrià (2012) “Le dialogue 5+5: Une perspective espagnole” a COUSTILLIÈRE, Jean-Christophe (dir.) *Le 5+5 face aux défis réveil arabe*, París: l’Harmattan, pp. 59-64.
- SOLER I LECHA, Eduard i VAQUER I FANÉS, Jordi (2012) “Spain and the New Mediterranean: Overlapping Crises”, a *Opinions on the Mediterranean*, December 2012, The German Marshall Fund of the United States.

PARTICIPACIONS EXTERNES

- Eduard Soler i Lecha, “**L’évolution du contexte méditerranéen et ses conséquences sur la mise en œuvre de la politique européenne de voisinage**” a *Quelle(s) vision(s) de la politique européenne de voisinage ont, aujourd’hui, les pays du sud et de l’est de la Méditerranée*, organitzat per FMES, Marsella, 28 de gener de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**The case of Spain**” a *Understanding Political Islam in Arab Mediterranean Societies: Challenges and Prospects for EU Foreign Policy*, College of Europe, Bruges, 24 de febrer de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**Les politiques européennes en Méditerranée: sont-elles cohérents avec le concept de Sécurité Humaine?**” a *La Sécurité Humaine dans la Région de la Méditerranée: Pour une Nouvelle Approche*, organitzat per CEM1, Tunis, 1 de març de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**The challenges of the Euro-Mediterranean partnership**”, organitzat pel Col·legi d’Europa, Varsòvia, 9 de juliol de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**The multilateral track of Euro-Mediterranean relations. The role of the Union for the Mediterranean**”, organitzat per la Unió per la Mediterrània, Barcelona, 3 d’octubre de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**Cuando las crisis se superponen: Europa y España ante la primavera árabe**”, organitzat per Fundación Seminario de Investigación para la Paz, Zaragoza, 9 de novembre de 2012.
- Eduard Soler i Lecha, “**European Neighbourhood Policy: Aret he EU and partners delivering?**”, organitzat pel European External Action Service, Brussel·les, 7 de desembre de 2012.

3.6.5 PROTESTES I CANVI POLÍTIC AL MAGRIB

L'any 2012 ha vist com els processos de reforma política iniciats durant el 2011 han donat pas a una etapa de transició política. La fi del conflicte llibi i l'arribada al poder de nous actors polítics elegits democràticament, com Jebali i el partit Ennahda a Tunísia o Morsi i els Germans Musulmans a Egipte, ha iniciat un període nou ple de reptes i oportunitats per les societats àrabs. El CIDOB ha dedicat una especial atenció al seguiment de l'evolució política i social dels nous sistemes polítics àrabs, alhora que ha seguit analitzant les forces de canvi als països on les reformes no han estat tant profundes, com és el cas d'Algèria o el Marroc.

RECERCA

Transició política a Tunísia i Egipte

Anàlisi dels canvis polítics i institucionals ocorreguts a Tunísia i Egipte durant l'any 2012. Els processos constituents, l'arribada al poder de nous actors i partits, i les primeres reformes polítiques -així com les tensions i reptes que aquestes han provocat- han centrat la investigació.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

Impacte regional de les transformacions polítiques al Magrib

Anàlisi de les conseqüències a nivell regional dels processos de transició i canvi polític al nord d'Àfrica. La recerca s'ha centrat en la revisió de les relacions dels països del Magrib després de les transformacions de l'any 2011. La investigació també ha inclòs l'estudi dels rols que juguen en les dinàmiques regionals els països no-àrabs d'Orient Mitjà (com Turquia, Iran i Israel), les organitzacions internacionals regionals (principalment la Lliga Àrab), els actors no estatals claus amb influència transnacional i l'impacte sobre l'estabilitat en zones properes com el Sahel.

Investigador: Eduard Soler i Lecha

ACTIVITATS

Una història algeriana

La projecció del documental "Una història algeriana" va servir d'inici d'una taula rodona/col·loqui sobre la independència algeriana. Al documental, testimonis i actors del conflicte de les dues vessants del Mediterrani reflexionen sobre el seu paper en aquest procés i sobre la memòria col·lectiva, cinquanta anys després de la signatura dels acords d'Evian.

Coordinador: Eduard Soler i Lecha, investigador principal, CIDOB

Participants: Ourdia Sylvia Oussedik, professora i escriptora; Ben Salama, autor del documental

Institucions organitzadores: HAMAMA (Associació de Dones Algerianes per la Igualtat i el Desenvolupament) amb la col·laboració del CIDOB; del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona, 8 de novembre

Interpretar el nou Magrib: dinamisme polític, moviments socials i reptes econòmics

Els detonants, l'evolució i els resultats de les revolucions polítiques al Magrib han estat el nucli de discussió d'aquest seminari organitzat en col·laboració entre el CIDOB i l'Institut Francès de Barcelona. Durant tres dies, més d'una vintena d'experts espanyols i francesos van participar en diferents taules rodones centrades en analitzar aspectes com la tipificació dels processos de canvi, el paper de l'economia com a catalitzador de les revoltes, el rol de la societat civil o l'impacte en les relacions euromediterrànies, etc. També es va analitzar com les diferents comunitats investigadores s'han aproximat a aquesta regió, comparant els casos d'Espanya i França i analitzant fenòmens com la politització de l'agenda de recerca, l'impacte de la immigració del nord d'Àfrica en les investigacions, el compromís de l'acadèmia i el rol dels think-tanks i els periodistes apropant la realitat a l'opinió pública.

Directors: **Catusse, Myriam** cap de recerca, Institut de Recherche et d'Études sur le Monde Arabe et Musulman (IRENAM); **de Larramendi, Miguel Hernando** professor, Universidad de Castilla La Mancha.

Participants: **Haizam Amirah-Fernández**, investigador principal Mediterrani i Món Àrab, Real Instituto Elcano, Madrid; **Isafas Barreñada**, professor de Relacions Internacionals, Universidad Complutense de Madrid; **Pierre Arnaud Barthel**, professor, Université Paris Est/LATTS; **Sarah Ben Néfissa**, cap de recerca, IRD/IEDES; **Irene Bono**, estudiant post-doc, Science Po-Paris/CERI i investigadora, Centre Marocain de Science Socials, Université Hassan II, Casablanca; **Jean Phillipe Bras**, professor de dret, Université de Rouen; **Thierry Desrués**, científic titular, IESA/CSIC; **Laura Feliu**, professora, Universitat Autònoma de Barcelona; **Irene Fernández Molina**, investigadora, Groupement d'Études sur le Sociétés Arabes et Musulman; **Francis Ghilès**, investigador sènior, CIDOB; **Eric Gobe**, cap de recerca, CNRS; **Isabelle Grangaud**, cap de recerca, CNRS / IRENAM, Aix-en-Provence; **Anne Grillo**, consol general de França a Barcelona; **Albert López Bargados**, professor, Universitat de Barcelona; **Aurelia Mañé Estrada**, professora, Universitat Autònoma de Barcelona; **Iván Martín**, investigador associat, Instituto Complutense de Estudios Internacionales, Madrid; **Khadija Mohsen-Finan**, investigador associat, IRIS, Paris; **Raquel Ojeda**, professora, Universidad de Jaén; **Yannick Rascouët**, director, Institut Francès de Barcelona (IF-B); **Eduard Soler i Lecha**, investigador principal, CIDOB; **Ernest Urtasun**, conseller del Secretari General de la Unió pel Mediterrani; **Jordi Vaquer i Fanés**, director, CIDOB; **Victoria Veguilla**, investigadora, Grupo de Estudios e Investigaciones del Mediterráneo (GEIM), Universidad de Granada; **Lurdes Vidal**, responsable secció Món Àrab i Mediterrani, IEMed; **Pere Vilanova**, professor ciències polítiques, Universitat de Barcelona.

Institucions organitzadores: CIDOB i Institut Français de Barcelona (IF-B).

Barcelona, 18, 19 i 20 de juny

PUBLICACIONS

DOCUMENTOS CIDOB

Documentos n. 19, [Factores desencadenantes y procesos de cambio político en el mundo árabe](#) Inmaculada Szmolka, novembre 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 64, [Secular Social Movements Confront Radical Temptations](#)
Francis Ghilès, novembre 2012

Notes Internacionals n. 62, [Síria, davant l'horror i la passivitat del món](#) Roberto Toscano,
octubre 2012

Notes Internacionals n. 57, [Which democracy after the 'Arab Spring'?](#) Roberto Toscano,
juny 2012

Notes Internacionals n. 49, [Les confrontacions identitàries no crearan llocs de treball a Tunísia](#), Francis Ghilès, març 2012

Notes Internacionals n. 47, [La primavera islamista en Marruecos, o el efecto Gatopardo](#)
Mohammed El-Katiri, març 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions n. 18, [Líbia, qüestió d'expectatives](#). Juan Garrigues, entrevistat per Oleguer Sarsanedas, novembre, 2012

3.7 MIGRACIONES

3.7.1 MIGRACIÓ A ESPANYA I CATALUNYA

En els últims vint anys Espanya no ha parat de transformar-se demogràficament. L'arribada de població d'origen immigrant ha estat una de les principals causes d'aquest palpable canvi. Des de llavors l'estudi i l'aproximació als efectes i les conseqüències que els migrants han tingut per a la societat espanyola no ha deixat d'analitzar-se. La crisi econòmica i financera ha portat, de nou, l'interès per estudiar aquest fenomen. En aquesta línia de treball hem volgut fer una reflexió de les recerques que s'han dut a terme en 2012 sobre les migracions internacionals, així com aproximar-nos als nous reptes i conflictes que sorgeixen al seu al voltant.

RECERCA

Panoràmica sobre la recerca a l'àrea de les migracions internacionals a Espanya.

El CIDOB, en col·laboració amb el GRITIM-UPF (Universitat Pompeu Fabra), ha dut a terme el projecte de recerca "Panoràmica de la recerca a l'àrea de la immigració" finançat per la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració, del Ministeri de Treball i Immigració. El projecte té com a objectiu principal obtenir una visió global de la recerca que es duu a terme en matèria de migracions internacionals a Espanya en els últims 30 anys, amb especial èmfasi en la recerca actual. En el marc del projecte s'ha realitzat una base de dades amb aproximadament 300 investigadors que actualment treballen en aquest camp.

Investigadora: Elena Sánchez-Montijano, CIDOB

Colaboradores: Blanca Garcés, GRITIM-UPF, Sarah Cooke i Cristina Giner, CIDOB

Estudi sobre els discursos electorals entorn de la immigració en les eleccions municipals de 2011

Durant les eleccions municipals de maig de 2011 la immigració va ser un dels temes centrals en molts municipis catalans. Aquest projecte va tenir com a objectiu examinar aquesta nova centralitat prenent com a font d'estudi els programes i els debats electorals en setze municipis de Catalunya. L'estudi va respondre a *com*, és a dir, en quins termes es va parlar d'immigració durant la campanya. Això implica identificar els principals temes amb els quals es va relacionar, així com els principals arguments esgrimits. El segon nivell d'anàlisi de l'estudi va ser el *qui*, quins partits polítics van participar en el debat i amb quins arguments. La tercera qüestió va fer referència a l'*on*, en quins municipis van sorgir aquests debats o fins a quin punt determinats temes i arguments van predominar en uns municipis o uns altres. L'objectiu final era cartografiar els diferents discursos sobre immigració, prenent en consideració la seva variabilitat tant per partit polític com per municipi.

Investigadores: Elena Sánchez-Montijano, CIDOB; Blanca Garcés, GRITIM-UPF; Nuria Franco, GRITIM-UPF

Colaboradora: Cristina Giner, CIDOB

ACTIVITATS

La integració a Catalunya. La importància de la col·laboració institucional en el context econòmic actual

El CIDOB i la Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya van organitzar un seminari conjunt en el qual es van debatre els diferents nivells de col·laboració i cooperació entre les institucions amb l'objectiu de contribuir a aquest diàleg entre administracions en un context econòmic advers. En el seminari es va presentar a més una eina d'integració i col·laboració: la European Web Site of Integration (EWSI), pàgina clau per a l'intercanvi d'experiències d'integració a Europa.

Coordinadors: Xavier Alonso Calderón, Cap de l'Àrea d'Estrangeria i Relacions Laborals, Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya i Elena Sánchez-Montijano, Investigadora principal del CIDOB.

Participants: Javier Montero Candial, director de l'Oficina d'Estrangeria de Barcelona, Delegació del Govern; Xavier Bernadé i Gil, professor associat de Dret Administratiu, Universitat Pompeu Fabra i secretari de la Comissió Mixta de Transferències Estat-Generalitat; Xavier Alonso Calderón, cap de l'Àrea d'Estrangeria i Relacions Laborals, Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya; Margarita Carulla Admetller, cap del Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania, Àrea d'Atenció a les Persones, Diputació de Barcelona; Ramon Sanahuja Vélez, director del Serveis de Cooperació Internacional i Immigració, Ajuntament de Barcelona; Xavier Casademont Falguera, cap d'Àrea, Consorci d'Acció Social de la Garrotxa; Maite Lecha Areny, cap d'Àrea, Consell Comarcal de la Segarra.

Organitzen: CIDOB i la Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya

Barcelona, 17 de febrer

Presentació de la publicació: "Anuario de la Inmigración 2011. La hora de la integración"

La continuïtat de les polítiques i ajuts socials és un element clau per contribuir a una millor integració del col·lectiu immigrant a Espanya, especialment en l'actual conjuntura de crisi econòmica. L'augment de l'atur immigrant el 2011 i el saldo negatiu que presenta 2011, per primera vegada en molts anys en quant a entrades i sortides d'immigrants, son algunes de les dades subratllades durant la presentació de la cinquena edició de l'Anuari de la Immigració a Espanya, coeditat per la Diputació de Barcelona, la Fundación Ortega-Marañón i el CIDOB. L'Anuari 2011 presenta un monogràfic dedicat a la integració de la immigració, que inclou una desena d'estudis que analitzen des d'una òptica transversal els elements clau pel desenvolupament d'un òptim procés d'integració.

Participants: Eliseo Aja, Joaquín Arango i Josep Oliver, directors de la publicació; Fernando Vallespín, director acadèmic de l'Instituto Universitario de Investigación Ortega y Gasset; i Jordi Vaquer, director del CIDOB.

Madrid, Fundación Ortega-Marañón, 18 d'abril

Presentació de la publicació “Inmigración y democracia”, d’Eliseo Aja

Presentació de la publicació “Inmigración y democracia”, d’Eliseo Aja, que presenta la síntesi de 15 anys d’estudi sobre el fenomen de la immigració a Espanya. La publicació inclou un exhaustiu anàlisi de l’actual regulació de la immigració a l’Estat, examinant-la des del punt de vista democràtic i aportant idees per a una estratègia d’immigració que es correspongui amb els principis democràtics i socials de la Constitució. Durant l’acte les intervencions se centren, per una banda, en la integració i la cohesió social, com a principal repte del fenomen migratori, i per l’altra banda en l’atur i el fracàs escolar com a dues problemàtiques importants dins del col·lectiu immigrant.

Participants: **Eliseo Aja**, catedràtic de dret constitucional de la UB; **Consol Prados**, diputada en el Parlament de Catalunya i membre de la Comissió de Benestar, Família i Immigració; i **Carles Campuzano**, portaveu de la Comissió d’Ocupació i Seguretat Social del Congrés dels Diputats.

Barcelona, 17 de setembre

La politització de la immigració a Espanya en perspectiva comparada. Suport i Oposició a la Migració

El seminari “La politització de la immigració a Espanya en perspectiva comparada” va analitzar les diferents maneres en què el tema de la immigració es polititza a través de l’anàlisi de les demandes polítiques realitzades en els mitjans de comunicació per diferents actors polítics rellevants. Anàlisi que permet comprendre les dinàmiques polítiques derivades de la immigració. Aquest esdeveniment va tenir com a objectiu concret presentar els resultats preliminars del projecte SOM (Support and Opposition to Migration), finançat per la Comissió Europea, que estudia el procés de politització de la immigració en set països europeus: Àustria, Bèlgica, Regne Unit, Irlanda, Holanda, Espanya i Suïssa.

Coordinadores: Laura Morales, Professora de Ciència Política de la Universitat de Leicester; i Elena Sánchez-Montijano, CIDOB

Participants: **Carmen Claudín**, directora de Recerca del CIDOB; **Laura Morales**, Professora de Ciència Política de la Universitat de Leicester; **Laura Sudulich**, Investigadora de la Universitat d’Àmsterdam; i **Virginia Ros**, Investigadora de la Universitat de Leicester.

Institucions col·laboradores: CIDOB i University of Leicester.

Barcelona, 20 de setembre 2012

La prevenció de la discriminació i la xenofòbia. Perspectives comparades

En períodes d’incertesa social, econòmica i política, és quan es posen a prova els mecanismes de correcció dels quals s’han dotat les societats per evitar la seva fractura interna per la desigualtat d’oportunitats. El principal risc que apareix no és tant la desaparició de les accions i recursos destinats a preservar aquest accés en igualtat, sinó el desenvolupament d’arguments i discursos que legitimen l’exclusió de determinats col·lectius, per la seva condició o origen. Aquest seminari es va presentar com un espai de debat entorn d’experiències de prevenció de la discriminació i la xenofòbia. Els diferents enfocaments que van ser exposats van mostrar la necessitat de desenvolupar la prevenció d’aquests processos que erosionen la cohesió social.

Participants: Carles Campuzano, president, Fundació ACSAR; Ramon J. Moles, director, GRISC-UAB; Tanya C. Anderson, cònsol General dels EUA, Barcelona; Mona Noriega, presidenta, Departament de Relacions Humanes, Ajuntament de Chicago; Miguel A. Aguilar, fiscal coordinador del Servei de delictes d'odi i discriminació, Fiscalia Provincial, Barcelona; Jordi Moreras, investigador principal, Pluricity-GRISC-UAB; Carlos Muñoz-Acevedo, Oficina de Llibertatats i Drets Civils, Departament de Seguretat Interior, Govern dels EUA; Lorenzo Cachón, catedràtic de Sociologia, Universidad Complutense de Madrid; Jordi Vaquer i Fanés, director, CIDOB; Josep Lluís Cleries i González, conseller de Benestar Social i Família, Generalitat de Catalunya; Carles A. Gasòliba, president, CIDOB.

Organitzen: GRISC-UAB; Consolat General dels EUA a Barcelona; CIDOB; i Fundació ACSAR

Barcelona, 2 d'octubre

PUBLICACIONES

ANUARIO CIDOB DE INMIGRACIÓN

[La hora de la integración. Anuario de Inmigración en España \(edición 2011\)](#) Eliseo Aja, Joaquín Arango y Josep Oliver (dir.), març 2012

DOCUMENTOS CIDOB

Documentos CIDOB n. 25, [La politización de la inmigración en España en perspectiva comparada](#). Laura Morales i Virginia Ros, setembre 2012

Documentos CIDOB n. 23, [Inmigración y comportamiento electoral: Cataluña desde una perspectiva comparada](#) Sergi Pardos-Prado, febrer 2012

PUBLICACIONES EXTERNES:

- VV. AA. (2012) **“Fòrum sobre la gestió de la immigració i la diversitat al Quebec i al Canadà”**. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família, Direcció General per a la Immigració. Col·lecció Ciutadania i Immigració, nº 7. Barcelona.

PARTICIPACIONES EXTERNES

- *VI Congreso Internacional sobre Inmigración*. Comunicación: **“La inmigración en campaña: las elecciones municipales de 2011 en Cataluña”**, Bilbao, abril 2012.
- *VI Congreso Internacional sobre Inmigración*. Comunicación: **“La investigación de la inmigración internacional en España: una revisión de los temas de ayer, de hoy y de mañana”**, Bilbao, abril 2012.
- *GRITIM-UPF Workshop*. **“Immigrant policies at local level. From discourse to practice”**. Barcelona, març 2012.

3.7.2 GESTIÓ DE FRONTERES

Els Estats membres són els responsables últims del control de les seves fronteres territorials, en els últims anys s'ha avançat considerablement en el desenvolupament de mecanismes i instruments que facilitin la coordinació i la cooperació europea en la gestió de les fronteres exteriors. L'objectiu d'aquesta línia de treball és analitzar els diferents instruments que la Unió Europea està desenvolupant per gestionar les fronteres exteriors, avaluant la seva eficiència i oportunitat política en relació a tercers països. En aquest sentit, es prestarà especial atenció a la política europea de visats.

RECERCA

La cola del visado. Una evaluación de los efectos de las políticas de admisión y visados de España y de la UE

Estudi que avalua els efectes de les polítiques europees de visats i de gestió de fronteres. Un dels efectes col·laterals d'aquestes polítiques, les llargues cues formades davant els consolats espanyols a tot el món, s'ha convertit en una part important de la imatge d'Espanya i d'Europa, amb serioses implicacions per a la política exterior. L'estudi analitza els objectius formals i informals de la política de visats, revisa els vincles amb altres polítiques internacionals i recull les percepcions de les persones sobre les polítiques de visats.

Coordinadors: Elena Sánchez-Montijano, Jordi Vaquer i Elina Viilup

Cap a noves fórmules de gestió migratòria en el cas espanyol? Acords bilaterals de contractació en origen, partenariats de mobilitat i circularitat migratòria.

La finalitat del projecte és l'estudi del disseny i implantació dels programes de contractació en origen de treballadors estrangers desenvolupats per Espanya al llarg de l'última dècada a través de la signatura d'acords bilaterals i altres mecanismes de gestió migratòria. L'estudi abasta els acords entre Espanya i Senegal, Colòmbia, Equador, el Marroc i Romania, es deté en treballadors de diversa formació i qualificació i en sectors tals com l'hostaleria, l'agricultura i la construcció.

Directora: Ana María López Sala, CSIC. Finança el Ministeri de Ciència i Innovació.
Col·laboradores: Elena Sánchez-Montijano i Jùlia Pamies.

Fronteres. Teoria política de les fronteres: polítiques i moviment de persones a l'àrea euromediterrània

En els últims anys, la recerca sobre migracions s'ha vist confrontada per profundes transformacions en la definició de fronteres, en un context d'ampliació de la Unió Europea. Aquesta recerca té com a objectiu abordar tant els aspectes institucionals com a normatius de les polítiques de migració i fronteres impulsades per la Unió Europea i els seus Estats membres. La idea és desenvolupar un marc de recerca que examini la relació entre les respostes ofertes pels sistemes migratoris en el continent, així com l'emergència d'una definició de frontera exterior de la Unió Europea.

Director: Ricard Zapata-Barrero, GRITIM- UPF. Finança el Ministeri de Ciència i Innovació. **Col·laboradora:** Elena Sánchez-Montijano.

ACTIVITATS

Presentació de la publicació "La política de visats per al segle XXI. Més enllà de la cua del visat"

Presentació del llibre "La política de visats per al segle XXI. Més enllà de la cua del visat". El llibre, editat pel CIDOB, explora els factors que condicionen la política comuna de visats de la UE sota un enfocament multidimensional i ofereix un balanç dels resultats de la seva implementació per als diferents actors implicats. El text té com a fi contribuir a un major coneixement d'aquesta problemàtica i millorar l'acció interior i exterior tant dels Estats Membres com de la Unió en general.

Coordinadora: Elena Sánchez-Montijano, CIDOB

Participants: Carles A. Gasòliba, president del CIDOB; Jordi Vaquer i Fanés, director del CIDOB; Carles Campuzano, portaveu de la Comissió d'Ocupació i Seguretat Social del Congrés dels Diputats; i Joaquim Gay de Montellà, president de Foment del Treball.

Barcelona, 24 de gener

PUBLICACIONS

INTERROGAR LA ACTUALIDAD

Interrogar la actualidad n. 32, [La política de visados para el siglo XXI: más allá de la cola del visado](#) Elena Sánchez-Montijano, Jordi Vaquer i Fanés y Elina Viilup (eds.), novembre 2012

DOCUMENTOS CIDOB

Documentos CIDOB n. 26, [Los centros de internamiento de extranjeros en España: Origen, funcionamiento e implicaciones jurídico-sociales](#) Adriana Jarrín Morán, Dan Rodríguez García, Javier de Lucas, octubre 2012.

Documentos CIDOB n. 24, [Donde el Sur confluye con el Norte: Movimientos migratorios, dinámica económica y seguridad en las relaciones bilaterales entre España y Marruecos](#) Ana María López Sala, juliol 2012

OPINIÓN

Opinión CIDOB n. 157, [Estrés fronterizo en Ceuta y Melilla: viejas tensiones, nuevo escenario](#) Elena Sánchez-Montijano, Setembre 2012.

PUBLICACIONES EXTERNES

- R. Zapata-Barrero, E. Sánchez-Montijano y R. Faúndez (2012) "**Circular temporary labour migration: Reassessing established public policies**". *International Journal of Population Research*, p. 1-22
- E. Sánchez-Montijano (2012) "**Desde arriba hacia abajo (from above to bellow): nuevos agentes en los países de acogida en la esfera transnacional**". En *Fronteras en Movimiento. Migraciones hacia la Unión Europea en el contexto Mediterráneo*. Barcelona: Edicions Bellaterra, p. 175-201

3.7.3 POLITIQUES PÚBLIQUES DE MIGRACIÓ A IBEROAMÈRICA

RECERCA

Brazil and European Union: shared challenges and opportunities for cooperation

En 2012, la Fundació Konrad Adenauer va editar el segon nombre de la sèrie "Relacions Brasil-Europa", titulat "Brasil i la Unió Europea: desafiaments i oportunitats comunes per a la cooperació". La publicació consta de quatre parts, amb l'objectiu de fomentar els debats polítics en tots dos costats de l'Atlàntic. La primera part s'ocupa de la migració, analitzant no només els drets dels immigrants brasilers a Europa, sinó també l'arribada d'euuropeus a Brasil a la recerca de noves oportunitats. La influència de l'actual crisi financera i econòmica en aquests moviments migratoris també s'aborda en aquesta secció.

Director: Thomas Knirsch, Konrad Adenauer-Stiftung Foundation en Brasil.
Colaboradores: Anna Ayuso i Elena Sánchez-Montijano, CIDOB

ACTIVITATS

Presentació de la publicació "Diàspora i vot en l'exterior: la participació política dels emigrants bolivians en les eleccions del seu país d'origen"

Malgrat el desenvolupament de la literatura sobre transnacionalisme polític, l'impacte del vot en l'exterior sobre les relacions entre emigrant, país d'origen i país de residència segueix sent desconegut. A través de l'estudi de cas de les eleccions presidencials bolivianes del 6 de desembre de 2009, el llibre "Diàspora i vot en l'exterior. La participació política dels emigrants bolivians en les eleccions del seu país d'origen" analitza les motivacions dels estats expulsors per atorgar el dret de votar als seus emigrants, les variacions en l'ús d'aquest dret segons els llocs de destinació, així com l'impacte d'aquest vot sobre l'apoderament dels emigrants en les societats d'origen i de residència.

Participants: **Eva Kristine Østergaard-Nielsen**, professora agregada del Departament de Ciència Política, UAB; **Jean-Michel Lafleur**, investigador de CEDEM, Universitat de Liège; **Elena Sánchez-Montijano**, investigadora principal del CIDOB i **Carmen Cludín**, directora de recerca del CIDOB.

Barcelona, 10 de abril.

PUBLICACIONS

MONOGRAFIES

[Diáspora y voto en el exterior: La participación política de los emigrantes bolivianos en las elecciones de su país de origen](#) Jean-Michel Lafleur (ed.) abril 2012

OPINIÓ

Opinió CIDOB n. 155, [Brasil y España: Tregua en la batalla del cruce de fronteras](#) Anna Ayuso i Elena Sánchez-Montijano, juliol 2012

PUBLICACIONS EXTERNES

- Anna Ayuso i Elena Sánchez-Montijano (2012) “**Migration between Brazil and Europe. Opportunities for a renewed agenda**”. A *Economia, Parlamentos, desenvolvimento e Migrações*. Konrad Adenauer Stiftung, Berlin, p. 157-174
- Ponència “Procesos migratoris i el seu impacte polític, econòmic y social – estratègies a Amèrica Llatina i Europa” Anna Ayuso, a “¿Europa i Amèrica Llatina al nou mapa mundial: Desafiaments comuns - estratègies comunes?”, Universidad Nacional de San Martín (UNSAM), Buenos Aires, 22 i 23 de octubre de 2012

3.7.4 POLITIQUES MIGRATÒRIES A EUROPA

RECERCA

European Website of Integration (EWSI)

La EWSI és finançada per la Comissió Europea, en el qual el CIDOB és el coordinador nacional. El projecte consisteix en una plataforma d'intercanvi d'informació, llançada en 2009 per iniciativa de la Direcció General de Justícia, Llibertat i Seguretat de la Comissió Europea, que pretén fomentar l'intercanvi d'informació, polítiques i bones pràctiques sobre integració en la UE. L'objectiu de la European Website of Integration és ajudar a millorar l'efectivitat de les polítiques d'integració a escala europea a través de la col·laboració i de la posada en comú d'estratègies reeixides.

Coordinadora nacional: Elena Sánchez-Montijano, CIDOB.

Colaboradora: Cristina Giner i Júlia Pàmies, CIDOB

Socis: Migration Policy Group (MPG), Beratungszentrum für Migranten and Migrantinnen, GERME- Université libre de Bruxelles, Multicultural Centre Prague, Institute of Baltic Studies (IBS), Hellenic Foundation for European and Foreign Policy – ELIAMEP, Immigrant Council of Ireland, Centre for Public Policy PROVIDUS, Lithuanian Social Research Centre, Mirovni inštitut (The Peace Institute), Institute for Migration, Lithuanian Social Research Centre, Instituto de Geografia e Ordenamento do Território da Universidade de Lisboa (IGOT-UL), Swedish Red Cross, Centre on Migration, Policy, and Society (COMPAS), University of Oxford

Immigrant Citizen Survey

El projecte Immigrant Citizens Survey és un estudi comparat a nivell europeu que per primera vegada dona veu als quals finalment sofreixen o es beneficien de les polítiques d'integració. Pretén analitzar les necessitats i contribucions dels immigrants legals en països europeus sobre temes diversos. L'objectiu de la iniciativa és triple: 1) A curt termini busca analitzar les necessitats, contribucions i aspiracions dels immigrants legals de tercers països (legally-resident third country nationals) amb l'objectiu d'assessorar la política d'integració a nivell estatal i europeu. 2) A mitjà termini pretén que els resultats s'utilitzin per millorar les polítiques públiques i els serveis cap als immigrants, els mètodes de mainstreaming, la cooperació governamental, la legislació europea i el suport tècnic i financer. 3) A llarg termini, els immigrants legals de tercers països gaudiran d'una millor integració, la qual cosa inclourà a la població autòctona. El projecte està finançat pel European Fund for Integration of Third-Country nationals de la Comissió Europea.

Coordinadora nacional: Elena Sánchez-Montijano, Cristina Giner, CIDOB

Socis: Migration Policy Group (MPG); Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS); King Bouldouin Foundation (KBF); GERME – Université libre de Bruxelles, Terre d'Asile, ICCR-Budapest Foundation, Initiatives and Studies on Multiethnicity Foundation (ISMU), MPG, Heinrich Böll Foundation, Menedek, France terre d'Asile.

Access to citizenship and its impact on immigrant integration (ACIT)

L'objectiu de l'ACIT és comparar i avaluar les lleis de ciutadania, la seva execució, les taxes d'adquisició de la ciutadania i el seu impacte en el procés d'integració mitjançant el desenvolupament d'indicadors i recopilació de dades sobre aquests factors. El projecte vol recopilar les dades disponibles nacionals i internacionals que demostrin com adquirir la ciutadania augmenta la participació dels immigrants en la societat i el procés democràtic. El Govern i la societat civil obtindran les dades, anàlisis comparatives i pautes pràctiques sobre com avaluar els resultats de les polítiques, establir metes i estàndards de bon govern, i avaluar el possible impacte dels canvis de política. ACIT contribuirà a l'eficàcia de les polítiques i pràctiques per a la integració i l'adquisició de la ciutadania. La seva base de dades autoritzada, integral i fàcil d'usar, pretén fomentar l'intercanvi d'informació i la cooperació europea. El projecte està finançat pel *European Fund for Integration of Third-Country nationals* de la Comissió Europea.

Coordinadora nacional: Elena Sánchez-Montijano, CIDOB; Gemma Pinyol, investigadora associada CIDOB; i Jùlia Pamies, CIDOB.

Socis: Migration Policy Group (MPG), European University Institute, Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen (Counselling Centre for Migrants) (Counselling Centre for Migrants), Terre d'Asile, Immigrant Council of Ireland, Instituto de Geografia e Ordenamento do Território da Universidade de Lisboa (IGOT-UL)

Ukraine-Spain Migration Nexus: benefits and risks in the context of Visa Liberalisation process between Ukraine and the EU

El projecte té com a objectiu estudiar el paper i el lloc de la comunitat ucraïnesa en la vida social i econòmica d'Espanya, els estereotips, les posicions de les elits polítiques i socials, determinar el grau d'amenaça (si existeix), particularment en el camp de l'ordre públic i la seguretat. Els components del projecte són: estudi de la percepció d'Espanya a Ucraïna (anàlisi dels discursos mediàtics); estudi de la percepció d'Espanya per part dels representants de la diàspora ucraïnesa; i estudi de la percepció de la diàspora ucraïnesa en la societat espanyola.

Investigadora: Elena Sánchez-Montijano, Oscar López, CIDOB

Coordina: Europe Without Barriers

ACTIVITATS

Presentació publicació: Sociologia econòmica de les migracions internacionals

El llibre *Sociologia econòmica de les migracions internacionals*, editat per Anthropos i EL CIDOB, recull alguns dels articles més clàssics d'aquest autor, entre els quals es troben alguns dels més citats per la disciplina. Les seves aportacions sobre els diferents tipus de capital social, la seva teoria de l'assimilació segmentada de la segona generació d'immigrants, els seus plantejaments sobre la teoria d'immigració actual, la seva anàlisi

de les convergències teòriques i evidències empíriques del transnacionalisme immigrant, la seva hipòtesi del “enclavament ètnic” o les seves recents reflexions sobre immigració i canvi social són textos que ofereixen una panoràmica de grans qüestions objecte de debats i una síntesi de l'estat de la disciplina en aquest camp. Els textos recollits en aquest llibre gràcies al treball del Prof. Lorenzo Cachón, que es presenta al CIDOB amb la presència del Prof. Alejandro Portis, així ho evidencien.

Participants: **Alejandro Portis**, catedràtic de sociologia de les universitats de Princeton i de Miami; **Carlota Solé**, catedràtica de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona; **Lorenzo Cachón**, catedràtic de sociologia de la Universitat Complutense de Madrid; **Jordi Vaquer i Fanés**, director del CIDOB.

Barcelona, 19 d'abril

El “Foro Europeo de la Integración y el papel del Comité Económico y Social Europeo”

Conferència emmarcada en el cicle de conferències “Un món en Moviment. Una mirada a les migracions comparades” organitzat pel Màster de Gestió de la Immigració de la Universitat Pompeu Fabra. Les conferències pretenen proporcionar elements descriptius i d'anàlisi que ajudin a entendre els reptes que suposa la governabilitat de les migracions en diferents escenaris geogràfics.

Participants: **Luis Miguel Pariza**, membre del Comitè Econòmic i Social europeu; **Elena Sánchez-Montijano**, CIDOB

Organitzen: GRITIM, Universitat Pompeu Fabra i el CIDOB.

Barcelona, 25 d'abril

Xenophobic and extreme-right parties in the EU

Conferència emmarcada en el cicle de conferències “Un món en Moviment. Una mirada a les migracions comparades” organitzat pel Màster de Gestió de la Immigració de la Universitat Pompeu Fabra. Les conferències pretenen proporcionar elements descriptius i d'anàlisi que ajudin a entendre els reptes que suposa la governabilitat de les migracions en diferents escenaris geogràfics.

Participants: **Meindert Fennema**, professor de Relacions Polítiques i Ètniques i catedràtic de Ciència Política, Universitat d'Àmsterdam (UvA); **Elena Sánchez-Montijano**, CIDOB

Organitzen: GRITIM, Universitat Pompeu Fabra i el CIDOB

Barcelona, 16 de maig

Seminari Immigrant Citizens Survey. Percepcions de la població immigrant entorn de la integració

El 22 de maig, el CIDOB va presentar a la seu de la Representació de la Comissió Europea a Madrid l'Immigrant Citizens Survey, un estudi comparat a nivell europeu que analitza les polítiques d'integració adoptades per les diferents administracions. El projecte pretén analitzar les necessitats i contribucions dels immigrants legals en països europeus

respecte a diversos temes socials, econòmics i polítics. Els resultats tenen com a objectiu ajudar a assessorar la política d'integració a nivell estatal i europeu.

Coordinadores: **Mónica Méndez**, consellera tècnica del CIS; Laura Morales, professora de Ciència Política de la Universitat de Leicester; i **Elena Sánchez Montijano**, investigadora principal del CIDOB.

Participants: **Francisco Fonseca Morillo**, director, Representació de la Comissió Europea a Espanya; **Javier Callejo**, director del Departament de Recerca, CIS; **Jordi Vaquer i Fanés**, director, CIDOB; **Jan Niessen**, director, Migration Policy Group (MPG); **Mónica Méndez**, consellera tècnica, CIS; **Laura Morales**, professora de Ciència Política, Universitat de Leicester; **Lorenzo Cachón**, catedràtic de Sociologia, Universitat Complutense de Madrid; **Elena Sánchez-Montijano**, investigadora principal, CIDOB; **Estrella Rodríguez Pardo**, directora d'Estudis i Innovació Social, Creu Roja; **Joaquín Arango**, catedràtic de Sociologia, Universitat Complutense de Madrid; **Xavier Bosch**, director general per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya.

Organitzen: CIDOB i el CIS, amb el suport del Migration Policy Group (MPG), King Baldouin Foundation (KBF) i la Comissió Europea.

Madrid, sala Europa, Comissió Europea, 22 de maig

Intercultural integration in the cities

Conferència emmarcada en el cicle de conferències “Un món en Moviment. Una mirada a les migracions comparades” organitzat pel Màster de Gestió de la Immigració de la Universitat Pompeu Fabra. Les conferències pretenen proporcionar elements descriptius i d'anàlisi que ajudin a entendre els reptes que suposa la governabilitat de les migracions en diferents escenaris geogràfics.

Participant: **Irena Guidikova**, cap de Política Cultural del Departament de Diversitat i Diàleg Intercultural, Direcció de Cultura i Patrimoni Cultural i Natural, Consell d'Europa; **Elena Sánchez-Montijano**, investigadora principal, CIDOB

Organitzen: GRITIM, Universitat Pompeu Fabra i CIDOB

Barcelona, 30 de maig

Europe's cosmopolitan imaginary & citizenship, gender and immigration. Configuring transnational spaces around migration and the city in the 21st century

Aquest seminari internacional va tenir com a objecte explorar “L'imaginari cosmopolita d'Europa” a través de la reconfiguració de l'espai transnacional que es produeix entorn de la migració i a la ciutat al segle XXI. Aquest esdeveniment va buscar aprofitar les sinergies creades per un projecte de cooperació entre el CIDOB, el COMPAS i el GEDIME, amb la finalitat d'examinar en profunditat un tema de gran actualitat en el debat acadèmic i polític: la migració, la perspectiva transnacional i el cosmopolitisme dels espais urbans a Europa. El seminari es va tancar amb una taula rodona sobre “Ciutadania, Gènere i Immigració” que va combinar intervencions realitzades des dels àmbits polític i acadèmic. En aquesta taula els ponents van aprofundir en el debat sobre la participació de les dones immigrants en la construcció de les societats actuals i el seu accés als drets de ciutadania.

Coordinadors: Leonardo Cavalcanti i Olga Serradell, GEDIME, Universitat Autònoma de Barcelona; Elena Sánchez-Montijano, CIDOB.

Participants: **Carlota Solé**, directora, GEDIME, Universitat Autònoma de Barcelona; **Carmen Claudín**, directora de Recerca, CIDOB; **Michael Keith**, director, COMPAS, Universitat d'Oxford; **Elena Sánchez-Montijano**, investigadora principal, CIDOB; **Ben Gidley**, investigador sènior, COMPAS, Universitat d'Oxford; **Nando Sigona**, investigador sènior, COMPAS, Universitat d'Oxford; **Leonardo Cavalcanti**, professor del Departament de Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona; **Sonia Pereira**, Institut de Geografia i Planeación Espacial, Universitat de Lisboa; **Cristina Rocha**, Universitat de Western Sydney; **Olga Serradell**, professora del Departament de Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona; **Montserrat Gatell**, presidenta de l'Institut Català de la Dona, Generalitat de Catalunya; **María Luz Moran**, professora de Sociologia, Universitat Complutense de Madrid; **Javier de Lucas**, catedràtic de Filosofia del Dret i Filosofia Política, Universitat de València; **Bridget Anderson**, directora adjunta i investigadora sènior, COMPAS, Universitat d'Oxford

Organitzen: CIDOB, COMPAS i GEDIME.

Barcelona, 13 de juny

X Seminari Immigració i Europa. Crisi econòmica i gestió de la migració i la diversitat en el món local (SIME)

El X Seminari Immigració i Europa, titulat “Crisi econòmica i Gestió de la migració i la diversitat al món local”, va buscar, primer, conèixer la situació en què es troben les entitats del món local davant el context de crisi i, segon, presentar noves vies d'acció i de recursos que s'obren davant aquesta situació. Es van presentar també possibilitats que s'obren per als municipis en el context d'Europa, un debat sobre l'impacte de la crisi en la gestió de la immigració al món local, i accions innovadores procedents del sector privat a les quals les entitats locals poden acollir-se en les seves accions.

Coordinadors: Elena Sánchez-Montijano, investigadora principal CIDOB; i Enric Royo, director, Fundació ACSAR.

Participants: **Carles Campuzano**, president, Fundació ACSAR; **Carles A. Gasòliba**, president, CIDOB; **Josep Oliva Santiveri**, diputat delegat d'Igualtat de Ciutadania i Benestar Social, Diputació de Barcelona; **Xavier Bosch**, director general per a la Immigració, Generalitat de Catalunya; **Teresa M. Fandos i Payà**, tinent d'alcalde de l'Àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports, Ajuntament de Barcelona; **Francisco Fonseca Morillo**, cap de la Representació de la Comissió Europea a Espanya; **Karolina Babicka**, oficial d'incidència Política en Migracions i Asil, Caritas Europa; **Pere Llovet Planas**, coordinador de l'Àmbit de Igualtat i Ciutadania, Diputació de Barcelona; **Ramón Mahía**, professor, Universitat Autònoma de Madrid; **Joan López Carol**, regidor de Cultura i Ciutadania, Ajuntament de Vic; **Olga Jiménez**, coordinadora tècnica de la Comissió d'Immigració, Federació de Municipis de Catalunya; **David Minoves**, responsable de Nova Ciutadania, Associació Catalana de Municipis; **Miquel Esteve**, comissionat d'Immigració, Ajuntament de Barcelona; **Mhairi Aylott**, investigadora, The Young Foundation; **Rosa Maria Dumenjó**, Fundació Diversitat; **Marc Simón**, director de l'Àrea d'Integració Social, Fundació “La Caixa”; i **Arancha Cejudo**, responsable d'Innovació i Sostenibilitat, Fundació Hazlopossible.

Organitzen: Fundació ACSAR, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 6 de novembre

Jornada de discussió sobre l'accés a la ciutadania i el seu impacte en la integració dels immigrants

En el marc del Projecte Access to Citizenship and its impact on immigrant integration (ACIT) el CIDOB va celebrar una jornada de discussió sobre l'accés a la ciutadania i el seu impacte en la integració dels immigrants. La jornada es va dividir en dues sessions. La primera va consistir en una taula rodona on representants del tercer sector van discutir sobre l'accés a la nacionalitat. La segona taula rodona, va estar formada per actors polítics que van presentar les seves aproximacions sobre la qüestió.

Coordinadora: Elena Sánchez-Montijano, Investigadora Principal del CIDOB.

Participants: Carmen Claudín, directora de Recerca de CIDOB; Gemma Pinyol, investigadora associada a IUOG i al CIDOB; Elena Sánchez-Montijano, investigadora principal del CIDOB; Jasper Dag Tjaden, investigador del Migration Policy Group (MPG); Kristen Jeffers, investigadora de la Universitat de Dublín; Xavier Alonso, cap de l'Àrea d'Estrangeria i Relacions Laborals, Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya; Oriol Amorós, parlamentari d'ERC; Xavier Bosch, director general d'Immigració, Generalitat de Catalunya; Carles Campuzano, president, Fundació ACSAR i parlamentari CiU; Susana Clerici, secretària d'Immigració del PP; Teresa Llorens, delegada sectorial d'Immigració i Integració del PSC; Elena Nieto, cap de l'Oficina d'Estrangeria de Barcelona; Ramon Sanahuja, director d'Immigració i d'Interculturalitat de l'Ajuntament de Barcelona; Eduard Sagarra, professor Universitari i advocat; Fatima Ahmed, portaveu de l'Associació Ibn Battuta; Ragi Atabbe, mediador cultural de CEPAIM; Ôutaïle Benabid, cap de Catalunya de ACCEM; Carmen Bermúdez, coordinadora general de Fedelatina; Javed Ilyas, president Associació de Treballadors Pakistanesos; Hamid Hilal, membre del Departament d'Immigració de CITI-CCOO; David Moya, professor de la Universitat de Barcelona; Sergi Santacana, membre de la Comissió d'Estrangeria de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Barcelona, 14 de desembre

PUBLICACIONS

MONOGRAFÍES

[Discursos sobre tolerancia y diversidad en Europa: Panorámica comparativa de 16 países europeos](#) Ricard Zapata-Barrero i Anna Triandafyllidou (eds.), abril 2012.

[Cómo perciben los inmigrantes la integración en 15 ciudades europeas](#) Thomas Huddleston i Jasper Dag Tjaden, amb la col·laboració de Louise Callier, maig 2012

[Ciudadanía y participación en tiempos de cambio](#). VV.AA. novembre 2012

PUBLICACIONES EXTERNES:

- E. Sánchez-Montijano y Oscar López (2012) **“Ukrainian Migrant in Spain: Overview, perception and Institutional participation”**. En *Ukraine-Spain Migration Nexus*. Europe Without Barrier, Ukraine, p.7-36

PARTICIPACIONES EXTERNES:

- Estancia al Centre d'Etudes de l'Ethnicité et des Migrations (CEDEM). Université de Liège, Bèlgica (10 setmanes)
- Seminari d'experts **“Social Inclusion & Active Citizenship Indicators”**. Lisboa (Portugal). Comissió Europea, novembre 2012
- Seminari **“Ukraine-Spain migration nexus: benefits and risks in the context of visa liberalisation between the EU and Ukraine”**. Kiev (Uraïna), juliol 2012
- Sèries de conferències del CEDEM 2012. Comunicació: **“Supporting transnational relationship. The role of the local public policies in host countries”** Liege (Bèlgica), juliol 2012

3.8 SEGURETAT I POLÍTICA MUNDIAL

3.8.1 AFGANISTAN I PAKISTAN

RECERCA

Sources of Tension in Afghanistan and Pakistan: Regional Perspectives

El projecte, que compta amb el finançament del Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega i l'institut noruec NOREF, explora les principals fonts de tensió i línies divisòries que existeixen a l'Afganistan i el Pakistan i el paper que juguen actors importants de la regió (Índia, Xina, Rússia, Iran, les repúbliques centreesiàtiques i Aràbia Saudita) a exacerbar-les o alleujar-les. El projecte impulsa un enfocament de mitjà i llarg termini a través d'investigacions sobre casos d'estudi específicats liderats per experts locals que exploren els interessos dels països més importants de la regió a l'Afganistan i el Pakistan i temes crucials a mig i llarg termini per a tots ells com ara les tensió ètniques i frontereres, els corredors comercials i logístics, els recursos naturals i la governabilitat, el tràfic de drogues etc. El resultat final dels diferents informes (10-12) i seminaris (3) serà una sèrie de recomanacions específiques per a l'ONU, la UE i l'Afganistan i el Pakistan.

Coordinació: Emma Hooper, investigadora sènior associada, CIDOB i Juan Garrigues, investigador principal, CIDOB.

ACTIVITATS

First discussion meeting of the project “Sources of tension in Afghanistan and Pakistan: Regional perspectives”

Participants: **Francesc Badia**, gerent, CIDOB; **Juan Garrigues**, investigador principal, CIDOB; **H. M. Kolshus Hansen**, consultora al Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Section of South Asia and Afghanistan; **Emma Hooper**, STAP RP Project Coordinator, CIDOB; **Zahid Hussain**, periodista, Woodrow Wilson International Centre Pakistan Scholar; **Amb. Sverre-Johan Kvale**, antic ambaixador a Kosovo, Senior Advisor at the Peace & Reconciliation Section, Norwegian Ministry of Foreign Affairs; **Robert Matthews**, consultor sobre Afganistan, Pakistan i política exterior dels Estats Units, Norwegian Peacebuilding Resource Centre, NOREF; **Marco Mezzera**, Senior Advisor, Norwegian Peacebuilding Resource Centre, NOREF; **Ravi Palat**, professor of Sociology, Binghamton University, investigador sènior visitant, CIDOB; **Raffaello Pantucci**, Associate Fellow, International Centre for the Study of Radicalisation, King's College; **Nicolás de Pedro**, investigador, CIDOB; **Michael Semple**, Carr Center for Human Rights Policy Fellow, Harvard Kennedy School, Harvard University; **Abubakar Siddique**, senior correspondent, Afghanistan and Pakistan for RFE/RL; **Herdís Sigurgrímsdóttir**, communication advisor, Norwegian Peacebuilding Resource Centre, NOREF; **Shahrbano Tadjbaksh**, Researcher Associate, Peace Research Institute Oslo, PRIO; **Amb. Roberto Toscano**, former Ambassador of Italy to Iran, investigador sènior associat, CIDOB; **Olav-Nils Thue**, Senior Advisor at the Norwegian Ministry of Foreign Affairs; **Félix Valdés**, Special Ambassador for Afghanistan and Pakistan, Spanish Ministry of Foreign Affairs; **Jordi Vaquer**, director, Barcelona Centre for International Affairs, CIDOB; **Amb. Francesc Vendrell**, former European Union Representative to Afghanistan; **Marvin Weinbaum**, Scholar in Residence, Middle East Institute Washington DC; **Hussein Yasa**, Executive Director, Afghanistan Institute of Research & Analysis; **Moeed Yusuf**, South Asia Advisor, US Institute of Peace

Organitzen: CIDOB amb el suport del Ministeri d'Afers exteriors de Noruega i NOREF (Norwegian Peace Building Resource Center)

Barcelona, 8-9 de març

Second discussion meeting of the project “Sources of tension in Afghanistan and Pakistan: Regional perspectives”

Participants: **Masood Aziz**, principal at CAEPD, Washington DC; **Francesc Badia**, gerent, CIDOB; **Abdul Latif Bhat**, director Kashmir International Research Centre; **Juan Garrigues**, investigador principal, CIDOB; **Imtiaz Gul**, Executive Director, Centre for Research and Security Studies (CRSS), Pakistan; **Aziz Hakimi**, Researcher, School of Oriental and African Studies, SOAS; **David Hansen**, director, Pakistan Program. Centre for International and Strategic Analysis (SISA); **Kristian Harpviken**, director of the Peace Research Institute Oslo. Member of NEGAP; **Amb. Tore Hattrem**, Norwegian Ambassador to Afghanistan; **Emma Hooper**, STAP RP Project Director; Barcelona Centre for International Affairs, CIDOB; **Bruce Koepke**, Senior Researcher, Armed Conflict and Conflict Management Programme, SIPRI; **H. M. Kolshus Hansen**, Adviser at the Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Section of South Asia and Afghanistan; **Radha Kumar**, Delhi Policy Group, New Delhi; **Amb. Sverre-Johan Kvale**, former Ambassador to Kosovo, Senior Advisor at the Peace & Reconciliation Section, Norwegian Ministry of Foreign Affairs; **Amb. Maleeha Lodhi**, Former Pakistan Ambassador to the US; **Abbas Maleki**, Associate Professor of Energy Policy, Wilhelm Fellow at the Center for International Studies (CIS), Massachusetts Institute of Technology (MIT); **Robert Matthews**, Consultant on Afghanistan, Pakistan and US Foreign Policy, Norwegian Peacebuilding Resource Centre, NOREF; **Marco Mezzera**, Senior Advisor, Norwegian Peacebuilding Resource Centre, NOREF; **Davood Moradian**, Former Senior Adviser to the Ministry of Foreign Affairs. Professor of Political Science at the American University of Afghanistan; **Rouzbeh Parsi**, Research Fellow, EU-ISS, Paris; **Richard Ponzio**, Senior Strategy and Policy Officer at US State, Department, Washington DC; **Gareth Price**, Senior Research Fellow, Asia Programme, Chatham House; **Raza Rumi**, Jinnah Institute, Pakistan; **Michael Semple**, Carr Center for Human Rights Policy Fellow, Harvard Kennedy School, Harvard University; **Abubakar Siddique**, Senior correspondent, Afghanistan and Pakistan for RFE/RL, researcher and writer; **Ekaterina Stepanova**, Peace and Conflict Studies Unit, Institute of the World Economy and International Relations (IMEMO), Moscow; **Arne Strand**, Deputy Director, Research Director, Coordinator: Peace and Conflict; **Olav-Nils Thue**, senior Advisor at the Norwegian Ministry of Foreign Affairs; **Stina Torjesen**, University of Agder. Member of NEGAP; **Amb. Roberto Toscano**, former Ambassador of Italy to Iran, investigador sènior associat, CIDOB; **Pere Vilanova**, Professor of Political Science, UB i investigador sènior associat, CIDOB; **Marvin Weinbaum**, Scholar in Residence, Middle East Institute Washington DC; **Hussein Yasa**, Executive Director, Afghanistan Institute of Research & Analysis

Organitzen: CIDOB amb el suport del Ministeri d'Afers exteriors de Noruega i NOREF (Norwegian Peace Building Resource Center)

Oslo, 4-5 d'octubre

Afghanistan and Pakistan after 2014: the role of regional powers

Participants: **Thomas Ruttig**, Co-director and co-founder, The Afghanistan Analysts Network (AAN); **Michael Semple**, Carr Centre for Human Rights, Harvard University, former EU Deputy Special Representative to Afghanistan; **Ann Wilkens**, former

Ambassador of Sweden to Pakistan (2003-2007) with accreditation to Afghanistan; member of the Advisory Board of the Afghanistan Analysts Network and president of the Swedish Committee for Afghanistan (2009-2011); **Emma Hooper**, STAP RP Project Director; Barcelona Centre for International Affairs, CIDOB

Organitzen: CIDOB i Security and Defence Agenda, SDA

Col.laboren: Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega i NOREF (Norwegian Peace Building Resource Center)

Brussel.les, 7 de desembre

PUBLICACIONS

SOURCES OF TENSION IN AFGHANISTAN AND PAKISTAN: REGIONAL PERSPECTIVES

- [Mapping the Sources of Tension and the Interests of Regional Powers in Afghanistan and Pakistan](#). Emma Hooper i Juan Garrigues, desembre 2012

POLICY RESEARCH PAPERS:

- [India & Pakistan: Changing the Narratives](#). Gareth Price, gener.
- [Afghanistan's Ethnic Divides](#). Abubakar Siddique, gener.
- [Expansion by Stealth: China's Interests, Infrastructure & Investment in Pakistan & Afghanistan](#). Ayesha Siddiqa, gener.
- [Iran's Role in Afghanistan](#). Roberto Toscano, gener.
- [India's Role in Afghanistan](#). Sumit Ganguly, gener.
- [Pakistan: Ungoverned Spaces](#). Raza Ahmad Rumi, juliol.
- [Power to the Periphery? The Elusive Consensus on How to Decentralise Afghanistan](#). Michael Semple, juliol.
- [Afghanistan: The Geopolitics of Regional Economic Integration. The Emergence of China as the New Facilitator](#). Masood Aziz, setembre.
- [The Changing Nature of Power and Sovereignty in Afghanistan](#). Aziz Hakimi, setembre.

ANUARIO INTERNACIONAL CIDOB

Anuario 2012, perfil de país. [Pakistán: future scenarios and the regional context](#), Emma Hooper i Moed Yusuf, abril 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 56, [Pakistan: The Status Quo Prevails, or Time for Something Completely Different? Part Two: Radicalism, Militancy & the Civil-Military Divide](#) Emma Hooper, maig 2012

Notes Internacionals n. 55, [Pakistan: The Status Quo Prevails, or Time for Something Completely Different? Part One: The Economy & Governance](#) Emma Hooper, maig 2012

OPINIÓ CIDOB

Opinió n. 165, [Obama's Re-Election: Is Hope Back in India, Pakistan and the Middle East?](#) Emma Hooper, novembre 2012

Opini3n n. 149, [Afganist3n, m3s all3 de la OTAN y los tambores de guerra](#) Juan Garrigues, maig 2012

QÜESTIONS CIDOB

Questions CIDOB n. 8, [Pakistan, o quan pot passar tot](#) Oleguer Sarsanedas entrevista Emma Hooper, abril 2012

3.8.2 POLÍTIKA INTERNACIONAL

A banda de la seva voluntat d'especialitzaci3n en alguns 3mbits concrets, CIDOB mant3 la seva vocaci3 de portar a Barcelona i a Catalunya els grans termes del debat global en algunes de les qüestions clau de l'agenda internacional. Per aquesta ra3, i sense que es pugui considerar que Seguretat i Polítika Mundial sigui una línia específica de recerca, hi va haver durant l'any 2012 activitats i publicacions d'inter3 global que val la pena destacar.

REVISTA CIDOB D'AFERS INTERNACIONALS

Afers Internacionals n. 100, [Estudios internacionales en 2012: grandes temas para el debate](#) Jordi Vaquer i Fan3s (coord.), desembre, 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes Internacionals n. 54 [Azawad independiente: tuaregs, yihadistas y un futuro incierto para Malí](#) David Alvarado, maig 2012

Notes Internacionals n. 53 [Indignados in perspective: Is Social Democracy irrelevant in a Post-Industrial Era in the West?](#) Ravi Arvind Palat, maig 2012

OPINI3N

Opini3n n. 162, [Obama versus Romney: el m3n des de Boca Raton](#) Francesc Badia i Dalmales, octubre 2012

Opini3n n. 159, [Hi ha sortida per al cas Assange?](#) Carles P3rez-Desoy, setembre 2012

Opini3n n. 151, [Protests in Spain: Indignados, one year on](#) Francesc Badia & Oleguer Sarsanedas, juny 2012

Opini3n n. 142, [Al-Qaida a Tolosa o, simplement, un "llop solitari"?](#) Francesc Badia i Dalmales, març, 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB n. 20, [M3n postbipolar: el paradigma de la interdepend3ncia](#) Pere Vilanova entrevistat per Oleguer Sarsanedas, desembre 2012

4. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

4.1 PUBLICACIONS

4.1.1 PUBLICACIONS EN PAPER I DIGITALS

ANUARIO INTERNACIONAL CIDOB 2012. PERFIL DE PAÍS: PAKISTÁN

Pakistan és el país objecte d'estudi de l'Anuari Internacional CIDOB 2012, publicació de referència editada des de 1989 i dedicada a l'anàlisi de la política exterior espanyola, la conjuntura i les relacions internacionals, així com la posició d'Europa al món. Com cada any, l'Anuari presenta articles de prestigiosos acadèmics i experts en relacions internacionals acompanyats d'una àmplia selecció d'annexes documentals que faciliten el seguiment de diverses qüestions de l'agenda internacional: seguretat i conflictes internacionals; economia; comerç i processos d'integració; energia i recursos naturals; cooperació al desenvolupament i immigració, entre altres.

Articles de: **Andrés Ortega**, editorialista i columnista de El País; **John Williamson**, investigador senior del Peterson Institute for International Economics; **Yves Bertoincini**, secretari general de Notre Europe; **Rosa Balfour**, directora del programa Europeus en el Món del European Policy Centre; **Daniel Gros i Cinzia Alcidi**, del Centre for European Policy Studies; **Richard Gillespie**, catedràtic de Ciències Polítiques de la Universitat de Liverpool; **Esther Barbé**, catedràtica de Relacions Internacionals de la UAB, i **Laia Mestres**, investigadora de CIDOB; **José Carlos Díez**, economista en cap d'Intermoney; **Safyia Aftab**, investigadora de l'Strategic and Economic Policy Research Institute de Pakistan; **Emma Hooper**, investigadora associada de CIDOB, i **Moed Yusuf**, assessor per Asia del Sur del United States Institute for Peace; i **Ana Ballesteros**, investigadora del Taller de Estudios Internacionales Mediterráneos de la UAM.

Coordinador: Francesc Fàbregues, responsable de projectes, CIDOB.

http://www.cidob.org/es/publicaciones/anuarios/anuario_internacional_cidob/anuario_internacional_cidob_2012_pakistan_perfil_de_pais

ANUARIO DE LA INMIGRACIÓN EN ESPAÑA 2011. LA HORA DE LA INTEGRACIÓN

Dirigida per Eliseo Aja, Joaquín Arango i Josep Oliver, l'edició 2011 de l'Anuari de la Immigració a Espanya presenta un monogràfic dedicat a la integració de la immigració, analitzant tant les polítiques com els factors que incideixen en el procés d'integració del col·lectiu immigrant a la societat d'acollia. La publicació analitza les principals característiques i tendències de la immigració i les polítiques d'immigració a Espanya, a través d'un conjunt d'estudis realitzats des de les perspectives política, sociològica, econòmica i jurídica. Com cada any, també es fa una revisió de les novetats dels principals instruments jurídics i legislatius que regulen la immigració a Espanya.

Articles de: **Miguel Ángel Alegre**, coordinador del Grup d'Investigació en Educació i Equitat-GREDEQ; **Aitana Alguacil**, màster en Sociologia de la Població, Territori i Migracions de la UCM; **Eliseo Aja**, catedràtic de Dret Constitucional de la UB; **Joaquín Arango**, catedràtic de Sociologia de la UCM; **María Bruquetas**, professora associada de Ciència Política de la Universitat d'Amsterdam; **María Dfáz Crego**, professora de Dret

Constitucional a la UA; **Cecília Esevenri**, doctora i investigadora de la UCM; **Núria Franco-Guillén**, investigadora GRITIM-UPF; **Blanca Garcés**, investigadora postdoctoral Juan de la Cierva, UPF; **Ignacio García Vitoria**, professor de Dret Constitucional de la UCM; **Sheila González Motos**, Investigadora del GREDEQ; **Manuel Lancha**, membre de l'equip jurídic d'Andalucía Acoge; **Jesús Leal**, catedràtic de Sociologia de la UCM; **Nicolás Marugán**, director de l'Observatorio Español del Racismo y la Xenofobia; **José Antonio Montilla**, catedràtic de Dret Constitucional de la UG; **Francisco Javier Moreno Fuentes**, científic titular del CSIC; **David Moya Malapeira**, professor agregat de Dret Constitucional de la UB; **Andreu Olesti Rayo**, catedràtic de Dret Internacional Públic de la UB; **Josep Oliver Alonso**, catedràtic d'Economia Aplicada de la UAB; **Ana I. Planet**, Departament d'Estudis Àrabs i Islàmics de la UAM; **José Luis Rodríguez Candela**, professor associat de l'àrea de dret penal de la UM; **Elena Sánchez-Montijano**, investigadora principal CIDOB; i **Alba Viñas**, investigadora de la Fundació Carles Pi i Sunyer

Publicació editada per: Diputació de Barcelona, Fundación Ortega-Marañón i CIDOB.

Coordinador: Francesc Fàbregues, responsable de projectes, CIDOB.

http://www.cidob.org/es/publicaciones/anuarios/anuario_de_la_inmigracion_en_espana/la_hora_de_la_integracion_anuario_de_inmigracion_en_espana_edicion_2011

REVISTA CIDOB D'AFERS INTERNACIONALS

Creada el 1982, *Revista CIDOB d'Afers Internacionals* és una publicació cultural / acadèmica trimestral de relacions internacionals i desenvolupament. Pionera en l'àmbit hispanoparlant, ofereix al lector una anàlisi en profunditat dels temes internacionals des de diferents punts de vista i perspectives, combinant informació i anàlisi. La publicació està dirigida a la comunitat acadèmica i al públic interessat i/o implicat en general: actors polítics, econòmics i socials, del món associatiu i de les ONGD, empresarial, etc. S'edita en format imprès i digital. Els articles publicats passen per un procés d'avaluació externa per parells i estan indexats i resumits en les principals bases de dades acadèmiques de ciències socials. És membre d'ARCE, JSTOR i RACO. Des de 2012 CIDOB està a la Junta directiva d'ARCE.

Afers Internacionals n. 100, [Estudios internacionales en 2012: grandes temas para el debate](#) Jordi Vaquer i Fanés (coord.), desembre, 2012

Revista CIDOB d'Afers Internacionals n. 99 [Las comunidades autónomas españolas en el proceso decisorio de la UE. Un callejón con salida](#), Susana Beltrán i John Etherington (coords.), setembre 2012

Revista CIDOB d'Afers Internacionals n. 97-98. [El Brasil de Dilma Rousseff: balance del primer año de Gobierno](#), Anna Ayuso Coord, maig 2012

INTERROGAR LA ACTUALIDAD

Col·lecció de llibres d'assaig que vol estimular, des de l'àmbit de les relacions internacionals, l'anàlisi i la reflexió sobre les transformacions i els múltiples reptes que travessa el món globalitzat del segle XXI.

Interrogar la actualidad n. 32 [La política de visados para el siglo XXI: más allá de la cola del visado](#) Elena Sánchez-Montijano, Jordi Vaquer i Fanés y Elina Viilup (eds.), novembre 2012

Artículos de: Francisco A. Pérez, Anna Ayuso, Leticia Delgado Godoy, Nicolás de Pedro, Francesc Fàbregues, Íñigo Macías-Aymar, Oriol Farrés, Roderick Parkes, María Luisa Sánchez Barrueco, Elena Sánchez-Montijano, Valeriya Shamray, Javier Solana, Eduard Soler i Lecha, Florian Trauner, Jordi Vaquer i Fanés, AlviseVianello, Elina Viilup.

DOCUMENTOS CIDOB

Estudis en profunditat (*in-depth studies*) que s'editen en format paper i electrònic a través de vuit sèries: Amèrica Llatina, Migracions, Europa, Dinàmiques interculturals, Migracions, Mediterrània i Orient Mitjà, Seguretat i política mundial, i Desenvolupament. Els textos editats se sotmeten a un procés d'avaluació per experts.

Sèrie Mediterrània i Orient Mitjà

Documentos n. 18, [The conceptual architecture of Turkish foreign policy: An update in light of regional turbulence](#) Eduard Soler i Lecha, juliol 2012

Documentos n. 19, [Factores desencadenantes y procesos de cambio político en el mundo árabe](#) Inmaculada Szmolka, novembre 2012

Sèrie Migracions

Documentos CIDOB n. 26, [Los centros de internamiento de extranjeros en España: Origen, funcionamiento e implicaciones jurídico-sociales](#) Adriana Jarrín Morán, Dan Rodríguez García, Javier de Lucas, octubre 2012.

Documentos CIDOB n. 25 [La politización de la inmigración en España en perspectiva comparada](#), Laura Morales i Virginia Ros. Septiembre 2012

Documentos CIDOB n. 24, [Donde el Sur confluye con el Norte: Movimientos migratorios, dinámica económica y seguridad en las relaciones bilaterales entre España y Marruecos](#) Ana María López Sala, juliol 2012

Documentos CIDOB n. 23 [Inmigración y comportamiento electoral: Cataluña desde una perspectiva comparada](#), Sergi Pardos-Prado, febrer, 2012

CIDOB – CEPAL

http://www.cidob.org/index.php/es/publicaciones/monografias/cidob_cepal

La col·lecció d'assajos CIDOB-CEPAL recull les ponències, recomanacions i debats promoguts per ambdues institucions des de 2005 en el marc de l'Agenda de Desenvolupament Iberoamericana (ADI). L'ADI és un projecte impulsat pel CIDOB i la CEPAL a fi de formular recomanacions polítiques que permetin assolir un creixement econòmic sostenible a l'Amèrica Llatina com a mitjà per reduir la pobresa i la desigualtat de la seva població i incrementar, d'aquesta manera, la seva qualitat de vida. Per això, s'organitza anualment el Seminari ADI amb l'objectiu de facilitar la discussió i el diàleg entre destacats especialistes i professionals de les diferents ciències socials a partir d'una anàlisi rigorosa de la situació econòmica, social i institucional de la regió.

Vol. 6. [Reforma fiscal en América Latina: ¿Qué fiscalidad para qué desarrollo?](#) Alicia Alicia Bárcena y Narcís Serra [eds.], setembre 2012

Autors: JürgenWeller, Alberto Barreix, Martín Bès, Jerónimo Roca, Osvaldo Kacef, Ricardo Martner, Jorge Máttar, Gabriel Filc, Carlos Scartascini, Luis Carranza, Juan Alberto Fuentes K.

MONOGRAFIES

S'emmarquen en els diferents projectes de recerca de CIDOB. Es poden editar en coedició i la majoria són el resultat de seminaris internacionals, tallers de debat, cicles de conferències o recerques organitzades per CIDOB.

[Organising Information, Regulating Communication / Organiser l'información, réguler la communication](#) diversos autors, desembre 2012

[Políticas de conocimiento y dinámicas interculturales: acciones, innovaciones, transformaciones](#) diversos autors, desembre 2012

[Ciudadanía y participación en tiempos de cambio](#) VV.AA. novembre 2012

[Cómo perciben los inmigrantes la integración en 15 ciudades europeas](#) Thomas Huddleston i Jasper Dag Tjaden, amb la col·laboració de Louise Callier, maig 2012

[América Latina y el Caribe: Vínculos globales en un contexto multilateral complejo](#) Francisco Rojas Aravena (Editor), maig 2012

[Transitions in North Africa in Times of Scarcity. Finance, employment, energy and food. The Mediterranean in a multipolar World up to 2030](#) abril, 2012

[Diáspora y voto en el exterior: La participación política de los emigrantes bolivianos en las elecciones de su país de origen](#) Jean-Michel Lafleur (ed.) abril 2012

[Discursos sobre tolerancia y diversidad en Europa: Panorámica comparativa de 16 países europeos](#) Ricard Zapata-Barrero i Anna Triandafyllidou (eds.), abril 2012

[Retomar la iniciativa: ¿Cómo ayudar a Serbia y a Kosovo a avanzar hacia la UE? Una revisión estratégica del no reconocimiento de Kosovo](#) Jordi Vaquer i Fanés i Christian Ghinea, març 2012

4.1.2 PUBLICACIONES EXCLUSIVAMENTE DIGITALS

DOSSIERS ESPECIALS

Recull de recursos allotjats a la xarxa que, a més dels articles elaborats de manera expressa sobre una qüestió d'actualitat relacionada amb alguna línia de treball i recerca del centre, ofereixen una selecció informada d'enllaços, documents oficials de referència, articles, cronologies i altres tipus de materials de referència. D'aquesta manera, Dossiers CIDOB s'han convertit en una eina vinculada a l'actualitat, que s'actualitza conforme la temàtica evoluciona i és útil per al lector que busqui aprofundir en les qüestions que marquen l'actualitat política internacional en cada moment.

[Veneçuela eleccions presidencials 2012](#) octubre 2012

[Mèxic eleccions 2012](#) juny 2012

[Ukraine, Parliamentary Elections 2012](#) octubre 2012

[Egipte, eleccions presidencials 2012](#) juny 2012

[Rusia está cambiando. Elecciones presidenciales 2012](#) març 2012

[Busan 2011: hacia una ayuda al desarrollo más eficaz](#) gener 2012

NOTES INTERNACIONALS

Notes internacionals n. 65, [Asia, China, y la reconfiguración de la inserción internacional de América Latina](#) Manuel Montobbio, desembre 2012

Notes Internacionals n. 64, [Secular Social Movements Confront Radical Temptations](#) Francis Ghilés, novembre 2012

Notes Internacionals n. 63, [To Bail Out or Not? Germany, “Madame No” and the Euro Crisis](#) Eckart Woertz, novembre 2012

Notes Internacionals n. 62, [Síria, davant l'horror i la passivitat del món](#) Roberto Toscano, octubre 2012

Notes Internacionals n. 61, [Esquipulas II + 25: Centroamérica en perspectiva](#), Manuel Montobbio, juliol 2012

Notes Internacionals n. 60, [How to save the Sahel](#) Francis Ghilés i William Lawrence, juliol 2012

Notes Internacionals n. 59, [Crisis económica internacional: ¿Fin de la autonomía política en Europa?](#) Pere Vilanova, juny 2012

Notes internacionals n. 58, [Resurgence of China and India: A ‘profound transformation.](#) Ravi Arvind Palat, juny 2012

Notes Internacionals n. 57, [Which democracy after the ‘Arab Spring?’](#) Roberto Toscano, juny 2012

Notes Internacionals n. 56, [Pakistan: The Status Quo Prevails, or Time for Something Completely Different? Part Two: Radicalism, Militancy & the Civil-Military Divide](#) Emma Hooper, maig 2012

Notes Internacionals n. 55, [Pakistan: The Status Quo Prevails, or Time for Something Completely Different? Part One: The Economy & Governance](#) Emma Hooper, maig 2012

Notes Internacionals n. 54, [Azawad independiente: tuaregs, yihadistas y un futuro incierto para Malí](#) David Alvarado, maig 2012

Notes Internacionals n. 53, [Indignados in perspective: Is Social Democracy irrelevant in a Post-Industrial Era in the West?](#) Ravi Arvind Palat, maig 2012

Notes Internacionals n. 52, [Associació Oriental? Una mica més semblat a una dependència mútua. El cas de la Unió Europea i la cooperació en afers interiors amb Moldàvia](#), Roderick Parkes i Elina Viilup, abril 2012

Notes Internacionals n. 51, [Cracking the Myth of Petty Bribery](#) Eduardo Bohórquez i Deniz Devrim, març 2012

Notes internacionals n. 50, [Entre el rugbi i el criquet: quina sobirania queda per a les petites nacions?](#) Seán Golden, març 2012

Notes Internacionals n. 49, [Les confrontacions identitàries no crearan llocs de treball a Tunísia](#), Francis Ghilès, març 2012

Notes Internacionals n. 48, [Les negociacions del Marc Financer Plurianual 2014-2020 de la UE: Més valor afegit a canvi de menys \(contribucions nacionals\)?](#) Dr. Mario Kölling, García Pelayo i Dr. Cristina Serrano Leal, març 2012

Notes Internacionals n. 47, [La primavera islamista en Marruecos, o el efecto Gatopardo](#) Mohammed El-Katiri, març 2012

Notes Internacionals n. 46, [Qatar i el descuit europeu de la regió del golf Pèrsic](#) Eckart Woertz, febrer 2012

Notes Internacionals n. 45, [Polònia, un jugador de primera divisió a la UE?](#) Agnieszka Nimark i Anna Zielińska-Rakowicz, febrer 2012

Notes Internacionals n. 44, [El Sahara-Sahel després de Gaddafi](#) Laurence Aïda Ammour, gener 2012

OPINIÓ CIDOB

Opinió n. 170, [Obama II en clau asiàtica](#) Nicolás de Pedro, desembre 2012

Opinió n. 169, [Obama, tan a prop i tan lluny d'Amèrica Llatina](#) Anna Ayuso, desembre 2012

Opinió n. 168, [Segon mandat d'Obama: Europa, aliat indispensable?](#) Elina Viilup, novembre 2012

Opinió n. 167, [Cádiz 2012: ¿Qué futuro para Iberoamerica?](#) Anna Ayuso, novembre 2012

Opinió n. 166, [El llegat presidencial d'Obama, en joc a l'Orient Mitjà](#) Eduard Soler i Lecha, novembre 2012

Opinió n. 165, [Obama's Re-Election: Is Hope Back in India, Pakistan and the Middle East?](#) Emma Hooper, novembre 2012

Opinió n. 164, [Qué será del chavismo después de Chávez?](#) Juan Carlos Triviño Salazar, novembre 2012

Opinió n. 163, [La cooperació descentralitzada a Catalunya: model en transició](#) Anna Estrada, novembre 2012

- Opini3n n. 162, [Obama versus Romney: el m3n des de Boca Raton](#) Francesc Badia i Dalmasas, octubre 2012
- Opini3n n. 161, [Àsia Central i l'aïllament iranià](#) Nicolás de Pedro, octubre 2012
- Opini3n n. 160, [Mèxic 2012: un canvi veritable?](#) Ignacio Iturralde Blanco, setembre 2012
- Opini3n n. 159, [Hi ha sortida per al cas Assange?](#) Carles Pérez-Desoy, setembre 2012
- Opini3n n. 158, [Turkey's Middle East policy challenged by Arab Spring](#) Francis Ghilès, Septembre 2012
- Opini3n n. 157, [Estrés fronterizo en Ceuta y Melilla: viejas tensiones, nuevo escenario](#) Elena Sánchez-Montijano, Septembre 2012
- Opini3n n. 156, [¿Esta Rusia perdiendo Asia Central?](#) Nicolás de Pedro, juliol 2012
- Opini3n n. 155 [Brasil y España: tregua en la batalla del cruce de fronteras](#), Anna Ayuso i Elena Sanchez Montijano, juliol, 2012
- Opini3n n. 154, [Algeria 1962-2012: More Questions than Answers](#) Francis Ghilès, juliol 2012
- Opini3n n. 153, [France goes Socialist while Europe is in Disarray](#) Francis Ghilès, juny 2012
- Opini3n n. 152, [¿Son todavía europeístas los españoles?](#) Laia Mestres, juny 2012
- Opini3n n. 151, [Protests in Spain: Indignados, one year on](#) Francesc Badia & Oleguer Sarsanedas, juny 2012
- Opini3n n. 150, [Will Germany save the euro?](#) Elina Viilup, juny 2012
- Opini3n n. 149, [Afganistán, más allá de la OTAN y los tambores de guerra](#) Juan Garrigues, maig 2012
- Opini3n n. 148, [Between taizidang and tuanpai: What's next for China's succession.](#) Seán Golden, maig 2012
- Opini3n n. 147, [La Unió per la Mediterrània: sobreviure en temps de crisi](#) Eduard Soler i Lecha, maig 2012
- Opini3n n. 146, [Uzbekistán y Tadjikistán: ¿el conflicto que viene?](#) Nicolás de Pedro, març 2012
- Opini3n n. 145 [Rousseff y Obama: una relación umbilical y al tiempo emancipada](#), Anna Ayuso, abril 2012
- Opini3n n. 144, [EU crisis: division feeds populism](#) Elina Viilup, abril 2012
- Opini3n n. 143, [Tindrà Algèria un paper protagonista en el nord d'Àfrica?](#) Francis Ghilès, abril 2012

Opini3n n. 142, [Al-Qaida a Tolosa o, simplement, un "llop solitari"?](#) Francesc Badia i Dalmasas, març, 2012

Opini3n n. 141, [Desnuclearizaci3n de Ir3n: Kazajst3n como referente](#) Nicol3s de Pedro, març 2012

Opini3n n. 140, [L'acord Belgrad-Pristina sobre la denominaci3n: una oportunitat d'or per a la UE](#) Jordi Vaquer, març 2012

Opini3n n. 139, [Repensant la cooperaci3n catalana](#) Luci Rodrigo Peir3, febrer 2012

Opini3n n. 138, [Molt m3s que S3ria: les raons del veto rus i xin3s](#) Eduard Soler i Lecha, febrer 2012

QÜESTIONS CIDOB

Qüestions CIDOB n. 20, [M3n postbipolar: el paradigma de la interdepend3ncia](#) Pere Vilanova entrevistat per Olleguer Sarsanedas, desembre 2012

Qüestions CIDOB n. 19, [China: interesting times](#) Se3n Golden entrevistat per Olleguer Sarsanedas, novembre 2012

Qüestions n. 18, [L3bia, qüesti3 d'expectatives](#). Juan Garrigues entrevistat per Oleguer Sarsanedas, novembre 2012

Qüestions CIDOB n3m. 17, [M3xic, entre la oportunitat i la condemna](#) Anna Ayuso entrevistada per Olleguer Sarsanedas, novembre 2012

Qüestions CIDOB n. 16, [Europa: la democr3cia en perill?](#) Roberto Toscano entrevistat per Olleguer Sarsanedas, octubre 2012

Qüestions CIDOB n. 15, [Orient Mitj3: la qüesti3 de la seguretat aliment3ria](#) Eckart Woertz entrevistat per Olleguer Sarsanedas, juliol 2012

Qüestions CIDOB n. 14, [Europa en crisi: l'escenari de la no-alternativa](#) Elina Viilup entrevistada per Olleguer Sarsanedas, juliol 2012

Qüestions n. 13, [Turquia, la delicada gesti3 de l'3xit](#) Eduard Soler i Lecha entrevistat per Oleguer Sarsanedas, juliol, 2012

Qüestions CIDOB n. 12, [Europa, la uni3n a cops de crisi](#) Carles A. Gas3liba entrevistat per Olleguer Sarsanedas, juny 2012

Qüestions CIDOB n. 11, [Pol3nia, una hist3ria europea d'3xit \(per3 no encara un miracle econ3mic\)](#) Agnieszka Nimark entrevistada per Olleguer Sarsanedas, maig 2012

Qüestions CIDOB n. 10, [Hollande a França: qüesti3 d'estil](#) Francis Ghil3s entrevistat per Olleguer Sarsanedas, maig 2012

Qüestions CIDOB, n. 9 [Brasil: lideratge en construcci3n](#) Anna Ayuso entrevistada per Olleguer Sarsanedas, abril, 2012

Questions CIDOB n. 8, [Pakistan, o quan pot passar tot.](#) Emma Hooper entrevistada per Olleguer Sarsanedas , abril 2012

Qüestions CIDOB n. 7, [Rússia? El retorn de la tensió política](#) Carmen Claudín entrevistada per Olleguer Sarsanedas , març 2012

Qüestions CIDOB n. 6, [De qui és la culpa? Grècia com a metàfora](#) Carme Colomina entrevistada per Olleguer Sarsanedas, febrer 2012

Qüestions CIDOB n. 5, [Amèrica Central, una peça fràgil?](#) Salvador Martí entrevistat per Olleguer Sarsanedas, febrer 2012

Qüestions CIDOB n. 4, [Iran, teatre d'alt risc](#) Roberto Toscano entrevistat per Olleguer Sarsanedas, gener 2012

Qüestions CIDOB n. 3, [L'Europa alemanya](#) Jordi Vaquer entrevistat per Olleguer Sarsanedas, gener 2012

4.1.3 MICROSITES

Progressivament el CIDOB, seguint la línia del *Dossier CIDOB*, ha anat obrint més espais dinàmics en el seu entorn web per anar fent un seguiment acumulatiu d'alguns temes d'especial interès dels nostres projectes. Són:

Consolidació democràtica de les Forces Armades del sud d'Amèrica Llatina

Direcció: Rafael Martínez, Universitat de Barcelona i CIDOB.

<http://www.cidob.org/alt/militares-latinoamerica/welcome.html>

SEDMED – Portal Seguretat i Defensa al Mediterrani.

Direcció: Eduard Soler, CIDOB

<http://www.sedmed.org>

Drets culturals i polítics dels pobles indígenes i el seu impacte en la gestió de recursos mediambientals

Direcció: Salvador Martí, Universidad de Salamanca i CIDOB.

<http://www.cidob.org/alt/indigenas/descrip/index.html>

4.2 WEB I XARXES SOCIALS

4.2.1 WEB DEL CIDOB

La plana web és el repositori de tots els continguts de l'activitat del CIDOB: publicacions, activitats, notícies, organització, etc. S'estructura en tres idiomes diferenciats, català, castellà i anglès. A la versió catalana s'hi publiquen tots els continguts, indistintament de l'idioma, sempre prioritant el català: a la versió castellana s'hi publiquen els continguts en castellà i en anglès. I a la versió anglesa es publiquen només els continguts en anglès.

LA WEB EN XIFRES

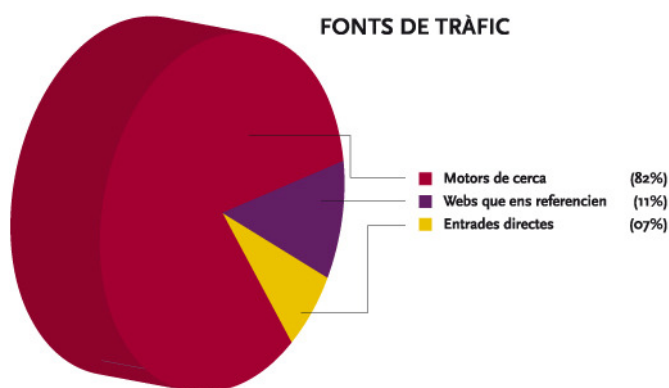
Usuaris únics a la web, 2012	757.486
Número de visites	939.911
Número de planes vistes	1.630.480
Número de planes vistes a través de mòbils i tauletes	52.932

A més de la permanent i diària actualització de la web, es prioritzen les següents actuacions:

- Cessió de materials CIDOB en altres repositoris: la cessió de materials del CIDOB a d'altres webs es fa de manera seleccionada a webs del nostre àmbit de treball. Malgrat que la nostra preferència és que els materials s'allotgin exclusivament als nostres servidors, prioritzem la difusió dels continguts. Així, la major part de continguts allotjats a altres servidors fora de CIDOB es troben a webs d'universitats europees i llatinoamericanes. Menció especial cal fer per les webs de l'Europe's World i de la International Security Network, ISN.
- Intensificar la presència en d'altres webs a través d'enllaços externs. Acció de promoció en institucions afins a la nostra: la promoció de la web del CIDOB a d'altres webs per atraure visites a través d'enllaços, banners i citacions a documents ha donat els seus fruits durant el 2011. Entre d'altres, cal destacar:

Wikipedia en castellà	15.123 visites
Facebook	8.509 visites
Twitter	2.403 visites
Instituto Elcano	740 visites
Europe's World	601 visites
Think Tank Directory Europe	796 visites
El País, blogs	457 visites
Universitat de Barcelona	309 visites
Universitat Pompeu Fabra	279 visites
Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació	237 visites
Agencia Española de Cooperación Int. y Desarrollo	227 visites
New York Times	191 visites
Comissió Europea	157 visites
Generalitat de Catalunya	165 visites

Fonts de tràfic: la majoria de les visites a la web del CIDOB vénen a través dels motors de cerca, un 82%. D'aquestes, la majoria són de Google, 77,5%, i les altres, vénen de motors de cerca menys utilitzats. D'aquí la importància que el nostre posicionament web a través dels motors sigui el millor possible. Les webs que ens referencien, esmentades més amunt suposen un 11% de les visites i el tràfic directe (les persones que teclegen l'adreça directament) suposen un 7%.

LA BIBLIOTECA DIGITAL DE LA WEB CIDOB

Des dels últims dos anys el CIDOB ha treballat en la creació d'una biblioteca digital i de referència a la xarxa que reculli tots els continguts generats al CIDOB des dels seus orígens. La biblioteca digital consta d'una base de dades interna dins del gestor de continguts habitual de la web CIDOB per tal d'allotjar els registres de la biblioteca digital. El gestor de continguts, l'eZ Publish és una eina *open source* àmpliament utilitzada a Europa.

Continguts de la biblioteca digital a desembre de 2012:

Cronologies	5.942 registres
Sigles i acrònims	5.702 registres
Mapes	230 registres
Dades factuais (estadístiques, quadres, etc.)	270 registres
Monografies, publicacions i articles	1.884 registres
Biografies de líders polítics	665 registres

Tots els continguts de la biblioteca digital estan sota la llicència Creative Commons (béns comuns creatius), una institució sense ànim de lucre que desenvolupa plans per reduir les barreres legals de la creativitat i compartir el treball creatiu, per mitjà de noves legislacions sobre drets d'autor i les noves tecnologies. Aquesta organització ofereix diferents llicències que engloben des del sistema tradicional dels drets d'autor fins al domini públic. A Espanya, Creative Commons està gestionat per la Universitat de Barcelona.

4.2.2 XARXES SOCIALS

La difusió i la comunicació són àmbits que han guanyat paper al CIDOB durant el 2012. Fer arribar l'anàlisi, les propostes i les idees que generen els analistes i les activitats de CIDOB a les persones que poden posar-les en pràctica i fer-ne ús és una part creixent de l'activitat en aquest àmbit. Per això, hem sigut actius a les xarxes socials, a Facebook i a

Twitter, creant comunitat de seguidors i afins entre els usuaris de l'entorn d les relacions internacionals. La nostra activitat va força bé, i hem detectat que ens obre un espectre de gent diferent al públic habitual del CIDOB. Més divers en els seus interessos, més jove i més digital. Dels nostres usuaris, el 47% són dones i el 49% són homes. El 47 % dels nostres usuaris tenen entre 25 i 34 anys i el 22,7% entre 35 i 44. Els llocs originaris d'accés coincideixen amb els de la web: primer Espanya i després una àmplia presència del món llatinoamericà.

CIDOB a Twitter	2.918 seguidors
Tràfic de la web redireccionat des del Twitter	2.403 visites puntuals
CIDOB a Facebook	2.400 seguidors
Tràfic de la web redireccionat des del Facebook	8.509 visites puntuals

<https://www.facebook.com/CidobBarcelona>

@CidobBarcelona

4.3 COL·LABORACIONS ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

El treball amb mitjans de comunicació té una rellevància especial, ja que la major part de les persones que tenen interès en qüestions internacionals els tenen com a referent pràcticament únic. En el cas dels mitjans de comunicació, hi ha hagut quatre línies d'acció durant el 2012:

- Col·laboracions permanents amb mitjans de comunicació.
- Participacions com a comentaristes experts en programes i tertúlies de mitjans audiovisuals.
- Publicació d'articles d'opinió a la premsa escrita generalista i les publicacions especialitzades.
- Vinculació de periodistes especialitzats i interessats a les recerques, debats i reflexions del CIDOB.

COL·LABORACIONS:

- [Después de la tecnocracia](#)
Jordi Vaquer, El País, 10/12
- [La financiación de la OTAN en Afganistán](#)
Juan Garrigues, RNE-R5, 05/12
- [La Intifada diplomática](#)
Eduard Soler, El Periódico de Catalunya, 30/11
- [Atrapados en Grecia](#)
Jordi Vaquer, El País, 24/11
- [Carles A. Gasòliba, nombrado consejero de la Fundación Jean Monnet para Europa](#)
La Vanguardia, 17/11
- [XXII Cumbre Iberoamericana en Cádiz](#)
Francesc Bayo, RNE, Nunca es tarde, 16/11
- [Ofensiva populista](#)
Article de Jordi Vaquer, El País, 12/11
- ["España era vista como un modelo de éxito"](#)
Entrevista a Eduard Soler, El Heraldo de Aragón, 11/11
- [Fòrum de Diàleg: Espanya i Itàlia, una mica més a prop gràcies a CIDOB i AREL](#)
Recull de premsa, 28-29/10
- [Polònia com a model de la nova diplomàcia europea](#)
Jordi Vaquer, Catalunya Ràdio - "Mapamundi", 26/10
- [El sueño europeo](#)
Article de Jordi Vaquer, El País, 22/10

- ["Desestabilitzar el Líban permet a Al-Assad comprar temps"](#)
Entrevista a Eduard Soler, Diari ARA, 22/10
- [La Europa de la deuda](#)
Article de Jordi Vaquer, El País, 08/10
- [Veneçuela afronta la jornada electoral més intensa i ajustada de l'última dècada](#)
Entrevista a Anna Ayuso, TVE, 07/10
- ["Chávez ja no és omnipotent"](#)
Entrevista a Anna Ayuso, RNE - Ràdio 4 "Matí a 4 bandes", 03/10
- [Expertos alertan de que la crisis alimenta el surgimiento de los populismos](#)
Carles A. Gasòliba, Diario Vasco, 02/10
- [El fiscal d'Odi i Discriminació: "La llei vigent és un fracàs"](#)
Sobre el seminari "La prevenció de la discriminació i la xenofòbia. Perspectives comparades", Cadena SER - Ràdio Barcelona, 02/10
- [Vídeo sobre Mahoma](#)
Tertúlia amb Eduard Soler, Catalunya Ràdio - "El matí de Catalunya Ràdio", 02/10
- [Carles A. Gasòliba: "El Cidob está entre los primeros think tanks europeos"](#)
Entrevista a Carles A. Gasòliba, Catalunya Empresarial (Nº 236 - Septiembre 2012), 30/09
- [Reshuffle in Kazakhstan's leadership moves towards president's succession scenario](#)
Anàlisi de Elena Kosolapova amb Nicolás de Pedro, TREND News Agency, 24/09
- [Nuevo lenguaje diplomático](#)
Jordi Vaquer, El País, 24/09
- [La UPM busca ajudar l'estabilitat del Mediterrani](#)
Esmorzar Europeu amb Fathallah Sijilmassi, El Periódico de Catalunya, 21/09
- [Europa s'ha de posar les piles](#)
Esmorzar Europeu amb Íñigo Méndez de Vigo, El Punt Avui, 16/09
- [Unir Europa con mayor prisa](#)
Jaime Arias, La Vanguardia, 15/09
- [El secretari per a la UE de Rajoy: "La independència no encaixa ni a la Constitució ni a Europa"](#)
Esmorzar Europeu amb Íñigo Méndez de Vigo, Diari ARA, 14/09

- [Tecnócratas y escepticismo](#)
Jordi Vaquer, El País, 11/09
- [Carles A. Gasòliba: cap a una Europa Unida. El sentit de pertànyer a la Unió Europea.](#)
Carles A. Gasòliba, Revista Econòmica de Catalunya, 01/09
- [Nuevo intento de asalto a la verja de Melilla](#)
Entrevista a Elena Sánchez Montijano, RNE - Asunto del día en R5, 29/08
- [La esquivada realidad libia - \[07/08/2012\]](#)
Juan Garrigues, El País, 07/08
- [Sylvie Kauffmann, directora editorial del diari 'Le Monde': "Les dones han transformat el periodisme" - \[04/08/2012\]](#)
Esmorzar Europeu amb Sylvie Kauffmann, Diari ARA, 04/08
- [Els veïns de Síria: aliances, pors i esferes d'influència](#)
Eduard Soler, Diari Ara, 19/07
- [La Unión Europea y la 'primavera árabe'](#)
Eduard Soler i Pol Morillas, El País, 18/07
- [Carles Gasòliba, president del CIDOB: "CIDOB és un centre de referència en relacions internacionals"](#)
Entrevista a Carles A. Gasòliba per Xavier Grasset, Catalunya Ràdio - L'oracle, 12/07
- [Libia pendiente de los resultados electorales](#)
Entrevista amb Juan Garrigues, Radio Francia Internacional, 10/07
- [Magreb sorprendente](#)
Jordi Vaquer, El País, 09/07
- [Al borde de la intervención - \[30/06/2012\]](#)
Carles A. Gasòliba, Catalunya Empresarial, 30/06
- [Cerrar el paso a los populistas](#)
Jordi Vaquer, El País, 25/06
- [Carles A. Gasòliba: "Hi ha una necessitat de comprendre el món"](#)
Joan Barril entrevista a Carles A. Gasòliba, Catalunya Ràdio - El Cafè de la República, 20/06
- [L'altre model turc](#)
Eduard Soler, Diari ARA, 19/06
- [L'economia francesa, nova etapa](#)
Carles A. Gasòliba, Centre d'Estudis Jordi Pujol – Butlletí, 19/06
- [¿A quién teme Putin?](#)
Carmen Claudín, El País, 12/06

- [Al rescate de Europa](#)
Jordi Vaquer, El País, 11/06
- [La redempció dels pecadors](#)
Esmorzar Europeu amb Quentin Peel, Diari ARA, 10/06
- [Merkel, pragmática y dominante](#)
Esmorzar Europeu amb Quentin Peel. Jaime Arias, La Vanguardia, 09/06
- ["Alemania no se sent còmode liderant la Unió Europea"](#)
Esmorzar Europeu amb Quentin Peel. Catalunya Ràdio – Mapamundi, 08/06
- [Cimera de l'Organització de Cooperació de Shangai](#)
Entrevista a Jordi Vaquer, Catalunya Ràdio – Mapamundi, 06/06
- [Cas Timoshenko - \[28/05/2012\]](#)
Entrevista amb Carmen Claudín, COM Ràdio - Tots x tots, 28/05
- ["La mayoría de las milicias en Libia se comportan de una manera responsable"](#)
Juan Garrigues, Canarias Radio - El análisis internacional, 28/05
- [Azerbaiyan: un país peculiar](#)
Jordi Vaquer, RNE - R5 - Europa Abierta, 25/05
- [Cómo perciben los inmigrantes la integración?](#)
Jordi Vaquer, RNE - Asunto del día en R5, 25/05
- [Egipte celebra les primeres eleccions presidencials lliures de la seva història](#)
Joan Barril entrevista a Eduard Soler, Catalunya Ràdio - El Cafè de la República, 24/05
- [Percepcions dels immigrants envers la integració](#)
Elenna Sánchez Montijano, COM Ràdio - Tots per tots, 23/05
- [Los inmigrantes se sienten más integrados en España que en el resto de Europa](#)
Jordi Vaquer, ABC, 22/05
- [Los inmigrantes están más satisfechos con su vida que los nacionales](#)
El País, 22/05
- [La integración en España es más fácil que en el norte de Europa](#)
Jordi Vaquer, La Vanguardia, 22/05
- [Permisos de residencia e integración social - \[22/05/2012\]](#)
Jordi Vaquer, TVE – Telediario - 15 horas, 22/05
- [Idioma i integració - \[22/05/2012\]](#)
Entrevista a Jordi Vaquer, TV3 – Telenotícies Vespre, 22/05

- [Reuni3n de la OTAN para preparar el futuro de Afganist3n](#)
Radio Francia Internacional, 21/05
- [Silencio comprado con gas](#)
Jordi Vaquer, El Pa3s, 21/05
- [15M y 12M: balance y retos](#)
Salvador Mart3, El Peri3dico de Catalunya, 15/05
- [Carles Gas3liba, nuevo Presidente del Cidob](#)
La Vanguardia, 15/05
- [Merkel y Hollande: perfilando un nuevo concepto de Europa](#)
Elina Viilup, RNE - Asunto del d3a en Radio 5, 15/05
- [La cara i la creu dels pa3sos emergents](#)
Anna Ayuso, Catalunya R3dio - El mat3 de Catalunya R3dio, 14/05
- [Carles Gas3liba substituye a Narc3s Serra en la presidencia del CIDOB](#)
ABC, 14/05
- [The indignados and the crisis in the Eurozone](#)
Ravi Palat, Chicago's WUNR FM radio, 12/05
- [Sin alternativa](#)
Jordi Vaquer, El Pa3s, 08/05
- [Vladimir Putin de nuevo Presidente de Rusia](#)
Carmen Claud3n, RFI (Radio Francia Internacional), 07/05
- [An3lisi del resultat de les eleccions presidencials franceses](#)
Francis Ghil3s, TV3 – 3gora, 07/05
- [Fragmentaci3 hel·lena](#)
Elina Viilup, El Punt Avui, 06/05
- ["La immigraci3 fins ara l'hem integrat molt b3"](#)
Anuari de la Immigraci3 a Espanya, TV3 - Els matins, 03/05
- [Primer aniversari de la mort de Bin Laden](#)
Francesc Badia, IB3 R3dio - Quatre Notes, 02/05
- [La 'innovaci3n frugal' es verdaderamente revolucionaria](#)
Ravi Palat, El Nuevo Lunes, 30/04
- [Hi ha un auge a tot Europa del populisme](#)
Elina Viilup, La Vanguardia, 29/04
- [¿'Quo vadis' Ucrania?](#)
Rosa Massagu3, El Peri3dico de Catalunya, 28/04
- [La UE niega que la austeridad alimente el auge extremista](#)
Elina Viilup, La Vanguardia, 24/04

- [¿Quién vota al frente Nacional?](#)
Salvador Martí, El Periódico de Catalunya, 24/04
- [Vuelve la política](#)
Jordi Vaquer, El País, 23/04
- [Protesta política en América Latina](#)
Salvador Martí, Foreign Policy en Español, 23/04
- [España-América Latina, una sociedad de riesgo](#)
Anna Ayuso, Las Provincias, 22/04
- [Mesures comercials contra l'Argentina](#)
Anna Ayuso, COM Ràdio, 20/04
- [Crisi Repsol - Argentina](#)
Anna Ayuso, TVE - El debat de la 1, 19/04
- [Las razones de Cristina K](#)
Salvador Martí, El Periódico de Catalunya, 18/04
- [Sólo el 1% de los inmigrantes ha retornado a sus países](#)
Anuario de la Inmigración en España, ABC, 18/04
- [La crisis no acaba con la inmigración y no volvemos a ser un país de emigrantes](#)
Anuario de la Inmigración en España, lainformacion.com, 18/04
- [Solo un 1% de la población inmigrante ha vuelto a casa](#)
Anuario de la Inmigración en España, Diario Vasco, 18/04
- [El número de inmigrantes que se van superan a los que llegan](#)
Anuario de la Inmigración en España , TVE - Telediario 15 horas, 18/04
- [¿Qué se ganó en la cumbre de las Américas?](#)
Anna Ayuso, DW, 16/04
- [Italia y España, una tensión innecesaria](#)
Enrico Letta i Narcís Serra, El País, 14/04
- [VI Cimera de les Amèriques a Cartagena d'Índies](#)
Anna Ayuso, Catalunya Ràdio – Mapamundi, 13/04
- [Intervenir, o no, en Siria](#)
Jordi Vaquer, El País, 09/04
- [Elecciones en México: ¿el regreso del PRI?](#)
Salvador Martí, El Periódico de Catalunya, 31/03
- [Presentación del Informe European Foreign Policy Scorecard](#)
Entrevista a Jordi Vaquer, TVE (24h) - Europa 2012, 30/03

- [Racisme i xenofòbia als discursos polítics](#)
Elena Sánchez Montijano, Ràdio Ciutat de Badalona - Nines Russes, 28/03
- [Libia: la democràcia de la OTAN sigue sin funcionar](#)
Juan Garrigues, Russia Today, 28/03
- [Un viaje pastoral y algo más](#)
Salvador Martí, El Periódico de Catalunya, 27/03
- [Entrevista a Carlos Alzugaray, exdiplomàtic cubà](#)
Carlos Alzugaray, Catalunya Ràdio – Mapamundi, 27/03
- [Cambiar de bando](#)
Jordi Vaquer, El País, 26/03
- [Cuba reclama un gest al Papa](#)
Francesc Bayo, Diari ARA, 26/03
- [Terrorisme internacional, seguretat i defensa en el panorama internacional](#)
Francesc Badia, COM Ràdio - Tots x tots, 13/03
- [Putin sigue, la incertidumbre empieza](#)
Carmen Claudín, El País, 12/03
- [El cáncer del narcotráfico](#)
Jordi Vaquer, El País, 12/03
- [Siria a la luz de Libia](#)
Juan Garrigues, El País, 05/03
- [Sin sorpresas con la victoria de Putin en Rusia - \[05/03/2012\]](#)
Carmen Claudín, RNE - Asunto del día en R5, 05/03
- ["Putin guanyarà les eleccions amb menys del 60% dels vots"](#)
Carmen Claudín, Catalunya Ràdio – Mapamundi, 05/03
- ["Rusia no es Moscú"](#)
Carmen Claudín, Cadena SER - Hoy por hoy, 05/03
- [El hombre fuerte de Rusia entre democracia y mano dura](#)
Carmen Claudín, El Nacional (Venezuela), 04/03
- [Seguridad sin control](#)
Jordi Vaquer, El País, 28/02
- [Tres nos utòpics](#)
Eduard Soler, Diari ARA, 28/02
- [Vencer a Putin, una misión titánica para la oposición](#)
Carmen Claudín, La Nación (Argentina), 26/02

- [Los amigos de Siria se reúnen en Túnez](#)
Eduard Soler, TVE - Telediario - 15 horas, 24/02
- [Los rusos ya quieren más](#)
Carmen Claudín, El País, 23/02
- [Las biografías de líderes políticos de CIDOB en el Café Steiner de El País](#)
El País, 20/02
- [Irán ¿una guerra evitable?](#)
Roberto Toscano, El País, 20/02
- [Líbia, un any d'incerteses](#)
Juan Garrigues i Eduard Soler, Diari ARA, 17/02
- [BTV descobreix el CIDOB als barcelonins](#)
BTV - Connexió Barcelona, 16/02
- [¡Que cambien ellos!](#)
Jordi Vaquer, El País, 13/02
- [Eduard Soler en la radio autonómica de Canarias](#)
Eduard Soler, RTVC - El Análisis Internacional, 13/02
- [El suspiro colectivo](#)
Juan Garrigues, La Vanguardia – Magazine, 03/02
- [El seminari sobre la Primavera Àrab organitzat pel CIDOB protagonista de l'Info Àrab de BTV](#)
Bahgat Korany, War and Peace 2012, BTV - Infosidiomes (Info Àrab), 29/01
- [Ramon Company entrevista al Director del CIDOB](#)
Entrevista a Jordi Vaquer, COM Ràdio. Tots x tots, 25/01
- [Dictadores sin impunidad](#)
Jordi Vaquer, El País, 24/01
- ["Encara em pregunto qui va matar Gadaffi" - \[22/01/2012\]](#)
Mahmud Yibril, War and Peace 2012, La Vanguardia, 22/01
- ["Els gaddafistes de Níger i Egipte preparen la tornada a escena"](#)
Mahmud Yibril, War and Peace 2012, Diari ARA, 22/01
- ["Occident ha de canviar la visió del món àrab" - \[22/01/2012\]](#)
Bernardino León al War and Peace, TV3, 22/01
- [La secretaría de la Unión por el Mediterráneo vuelve a estar vacante](#)
Bernardino León al War and Peace, El País, 22/01
- [Primer aniversari de la Primavera Àrab amb la mirada posada en els processos de transició democràtica](#)
Mahmoud Mohamedu i i Jordi Vaquer, War and Peace 2012, BTV, 21/01

- ["És fàcil expulsar el règim, però desfer-nos de la cultura de Gaddafi encara trigarà"](#)
Mahmud Yibril, War and Peace 2012, Catalunya Ràdio – Informatius, 21/01
- [A New Deal for Arab People](#)
Francis Ghilès, Insight Turkey, 18/01
- [Hongria es compromet a rectificar davant la Unió Europea](#)
Carme Colomina, BTV - Les notícies de les 10, 18/01
- [A Catalunya marxa més població de la que arriba](#)
Gemma Pinyol, RAC 1 - El món a RAC 1, 17/01
- [Primer aniversari de l'inici de la Primavera Àrab](#)
Declaracions d'Eduard Soler, Catalunya Ràdio – Mapamundi, 13/01
- [Unión Europea amenaza con sanciones a Hungría](#)
Jordi Vaquer, TVE - Telediario 2, 11/01
- [Diplomacia a la deriva](#)
Jordi Vaquer, El País, 10/01
- [Claus de les Revoltes Àrabs al 2012](#)
Entrevista amb Eduard Soler, Catalunya Ràdio - Mapamundi, 09/01
- [Autoritarismo electoral](#)
Salvador Martí, El Periódico de Catalunya, 05/01